

קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ

דוח שנתי 2017

תוכן העניינים

פרק א'	דוח תיאור עסקי התאגיד
פרק ב'	דוח הדירקטוריון
פרק ג'	דוחות כספיים
פרק ד'	פרטים נוספים על החברה
פרק ה'	דוח ביצוע תקציב

פרק א'

דוח תיאור עיסקי התאגיד

תיאור עסקי התאגיד - תוכן עניינים

חלק א'	1-א
פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה	1-א
1. פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה	2-א
2. תחום הפעילות	4-א
3. השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה	4-א
4. כספים שקיבלה החברה מהמדינה	4-א
5. ייעוד רווחים וחלוקת דיבידנדים	4-א
חלק ב'	5-א
תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות	5-א
6. מוצרים ושירותים	5-א
7. תחרות	16-א
8. לקוחות	16-א
חלק ג'	18-א
מידע נוסף אודות ענפי ביטוח שלא נכללו	18-א
בתחומי הפעילות	18-א
9. מידע נוסף אודות ענפי ביטוח שלא נכללו בתחומי הפעילות	18-א
חלק ד'	19-א
מידע נוסף ברמת כלל החברה	19-א
10. מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה	19-א
11. חסמי הכניסה והיציאה העיקריים	24-א
12. סביבה כללית, השפעת גורמים חיצוניים וגורמי הצלחה קריטיים בפעילות החברה והשינויים החלים בהם	25-א
13. השקעות	27-א
14. ביטוחי משנה	28-א
15. הון אנושי	30-א
16. הון חוזר	34-א
17. מימון	34-א
18. מיסוי	34-א
19. שיווק והפצה	34-א
20. ספקים ונותני שירותים	35-א
21. רכוש קבוע	35-א
22. עונתיות	36-א
23. נכסים לא מוחשיים	36-א
24. גורמי סיכון וחשיפה לסיכונים שוק ודרכי ניהולם	37-א
25. הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה	40-א
26. יעדים, תחזיות אחרות והערכות לגבי עסקי החברה	41-א
27. הליכים משפטיים	41-א
חלק ה'	42-א
היבטי ממשל תאגידי	42-א
28. דירקטורים חיצוניים	42-א
29. יזר הדירקטוריון	42-א
30. מבקר פנים	42-א
31. רואה החשבון המבקר	43-א
32. היערכות החברה לדיווחים על הבקרה הפנימית לגבי הדיווח הכספי	43-א
33. היערכות החברה ל - Solvency II	44-א
34. אסיפת כללית של בעלי המניות של החברה	44-א

חלק א'

פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה

דוח זה נערך בהתאם לחוזרי הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון (להלן: "ממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון") וכן בהתאם לחוזרי רשות החברות הממשלתיות (להלן: "הרשות"), בשינויים המחויבים. דוח זה נערך בשים לב להנחיות ממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון שפורסמו ביום 20 בינואר 2014, בדבר עדכון הוראות בדוח התקופתי של חברות ביטוח, וכן לפי הנחיות המפקח על ביטוח שפורסמו ביום 18 בפברואר 2013, בדבר קיצור הדוחות הכספיים וחוזר חשבונאות וכספים של רשות החברות הממשלתיות שמספרו 2013-5-1.

בנוסף, דוח זה נערך בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), תשנ"ח-1998 (להלן: "תקנות פרטי דין וחשבון") ככל שהנן רלוונטיות בעקבות אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ולתקנות החברות הממשלתיות בכללן חוזר חשבונאות וכספים - דוחות כספיים (דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון), תשס"ו-2005.

החברה פעילה בתחום הביטוח בו מקובלים מונחים מקצועיים רבים שלא ניתן להימנע משימוש בהם. נעשה ניסיון בדוח להבהיר את השימוש במונחים אלה, ככל הניתן.

פרק זה כולל תיאור כללי ותמציתי של מוצרי ביטוח וכיסויים אחרים. התנאים המלאים והמחייבים הם התנאים המפורטים בכל פוליסה ו/או חוזה ביטוח ו/או תקנון לפי העניין. התיאור הנו לצורכי דוח זה בלבד ולא ישמש לצורכי פירוש הפוליסות.

יש לקרוא את הדוח התקופתי, על כל חלקיו, כמקשה אחת.

1. פעילות החברה ותיאור התפתחות עסקיה

1.1.

החברה התאגדה כחברה פרטית בע"מ, ביום 18 ביולי 1968, בעקבות המלצות ועדה בינמישרדית שמינו שר האוצר ושר החקלאות ופיתוח הכפר (להלן: "שר החקלאות"), לבחינת שיטות של ביטוח הדדי בחקלאות (להלן: "הועדה הבינמישרדית"). הועדה הבינמישרדית הוקמה מאחר שעד לשנות ה-60, לא היו לחקלאי ישראל הגנות ביטוחיות לכיסוי נזקים שנגרמו כתוצאה מנזקי טבע ואשר תוצאתם הייתה אובדן מרבית היבולים, אשר גרמו לחקלאים להפסד הכנסה חמור.

החברה הנה חברת ביטוח בעלת רישיון מבטח על-פי חוק הפיקוח על עסקי הביטוח, התשמ"א-1981 המתמחה בביטוח נזקי טבע בחקלאות, ונכון למועד הדוח, עוסקת החברה בתחום זה בלבד. החברה מבטחת את רוב ענפי החקלאות בארץ מפני נזקי טבע שונים.

בחודש אפריל 2009 פרסם משרד ראש הממשלה כי החברה אושרה כזרוע ביצוע של משרד החקלאות כל עוד החשב הכללי שבמשרד האוצר לא החליט לפתוח את הנושא לתחרות. משמעות ההחלטה הינה בהקלה מסוימת, לאחר שגיבוש הסכם מסגרת עם משרד החקלאות, בהליך התקשרות של החברה עם הממשלה בנוגע לשירותים שהחברה מספקת למדינה במסגרת של פטור ממכרז.

ביום 12 בפברואר 2018 החליטה אסיפת כללית מיוחדת של בעלי המניות בחברה לאשר את שינוי שם החברה, בהתאם להחלטת הדירקטוריון, בהוספת המילה קנט לשם החברה הקיים וכן רישום שם החברה באנגלית לפי הרשום להלן:

קנט- קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ,

KANAT-INSURANCE FUND FOR NATURAL RISKS IN AGRICULTURE LTD

השינוי כפוף לאישור רשם החברות.

בעלי המניות בחברה הנם מדינת ישראל וכן מועצות ייצור חקלאיות וארגוני מגדלים שונים (להלן ביחד: "המועצות החקלאיות").

מדינת ישראל מחזיקה ב- 50% מזכויות ההצבעה בחברה, ובמקרה של שוויון קולות בין בעלי המניות בחברה, למדינה זכות דעה נוספת או מכרעת באסיפה הכללית של החברה. לאור האמור, החברה הינה חברה ממשלתית, כהגדרת מונח זה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (להלן: "חוק החברות הממשלתיות").

לחברה שלושה סוגי מניות:

מניות יסוד א' - החברה הקצתה מניית יסוד אחת, אשר למיטב ידיעת החברה, בבעלותה ובהחזקתה של מדינת ישראל.

מניות יסוד ב' - החברה הקצתה 14 מניות יסוד ב', אשר למיטב ידיעת החברה, בבעלותן ובהחזקתן של המועצות החקלאיות.

מניות רגילות - החברה הקצתה 3,431,750 מניות לבעלי מניות היסוד מתוך 10,000,000 מניות רשומות.

מניות יסוד - מניות היסוד של החברה מקנות לבעליהן זכויות הצבעה, באסיפות בעלי המניות של החברה, כדלקמן: בכל הצבעה יהיה לבעל מניות יסוד ב' קול אחד לכל מניה שהוא מחזיק בחברה. לבעל מניות יסוד א', יהיה מספר קולות השווה ל- 100% מכוח ההצבעה של בעלי מניות יסוד ב', המוקצות בכל עת. היו הקולות באסיפת בעלי המניות שקולים, תהיה לבעל מניות יסוד א' זכות דעה נוספת או מכרעת.

מניות רגילות - המניות הרגילות של החברה אינן מקנות כל זכות הצבעה או השתתפות באסיפות בעלי המניות של החברה, ואינן מקנות את הזכות למינוי דירקטורים לדירקטוריון החברה. המניות הרגילות מקנות לבעליהן את הזכות להשתתף בחלוקת עודפי החברה ורווחיה, לפי יחס ערכן הנקוב. על פי תקנון החברה, מספר הדירקטורים בחברה לא יפחת משבעה ולא יעלה על חמישה עשר. לבעל מניות יסוד א' תהא הזכות למנות שישה דירקטורים אשר מתוכם יבחר יו"ר הדירקטוריון, אשר במקרה של שוויון קולות בישיבת הדירקטוריון, תהא לו זכות דעה נוספת או מכרעת; לכל בעלי מניות יסוד ב' תהא הזכות למנות שישה דירקטורים; בחברה יכהנו לפחות שני דירקטורים חיצוניים, אשר יבחרו על ידי האסיפה הכללית, בהתאם להוראות חוק החברות, תשנ"ט - 1999 (להלן: "**חוק החברות**").

הון המניות של החברה מורכב כדלקמן:

סוג מניות	ע.ג. של כל מניה	רשום	מונפק ונפרע
יסוד א'	1	1	1
יסוד ב'	1	14	14
רגילות	1	10,000,000	3,431,750
		10,000,015	3,431,765

למיטב ידיעת החברה, בעלי מניות בחברה ושיעורי החזקותיהם, ליום 31 בדצמבר 2017, הנם כדלקמן:

מניות בערך נקוב של 1 ש"ח			
מונפק ונפרע			
אחוז	רגילות	יסוד א' יסוד ב'	
36.37%	1,248,040	-	1 מדינת ישראל
3.44%	118,142	1	- התאחדות האיכרים בישראל
3.44%	118,142	1	- המרכז החקלאי - הסתדרות הפועלים החקלאים בישראל
3.44%	118,142	1	- האחד החקלאי - אגודה חקלאית שיתופית מרכזית בע"מ
20.71%	710,752	4	- המועצה לייצור צמחים ושיווקם
4.22%	144,811	1	- ארגון מגדלי הדגים בישראל
4.22%	144,811	1	- המועצה לייצור ושיווק אגוזי אדמה
5.76%	197,538	1	- המועצה לייצור ושיווק כותנה
4.99%	171,103	1	- ארגון עובדי הפלחה בישראל
3.44%	118,142	1	- התאחדות מגדלי סלק סוכר
5.76%	197,537	1	- המועצה לענף הלול
4.21%	144,590	1	- המועצה לגפן היין בישראל
100%	3,431,750	14	1 סך הכל

2. תחום הפעילות

החברה פועלת בתחום פעילות אחד - ביטוח נזקי טבע בחקלאות בישראל. במסגרת זו, מבטחת החברה את מרבית הייצור החקלאי ואת רוב החקלאים בישראל, כנגד נזקי טבע שונים בתחומי הצומח והחי. החל משנת 2001 מבטחת החברה גם אבדן רכוש חקלאי המוגבל לרכוש המשמש לכיסוי הגידול החקלאי והרכוש הדרוש לצורך ייצור היבול החקלאי, וזאת בהיקף ביטוחים שאינו עולה על 10% מהפרמיה השנתית הכוללת של החברה. החל משנת 2009 החברה מבטחת חקלאים גם בביטוחי הכנסה לענף הפלחה לגידולים חיטה, שעורה ושיבולת שועל. ראה פירוט בהרחבה לגבי תחום פעילות בסעיף 6 להלן.

3. השקעות בהון החברה ועסקאות במניותיה

בתקופת הדוח ובשנה שקדמה לו, לא בוצעו עסקאות במניות החברה.

4. כספים שקיבלה החברה מהמדינה

מדינת ישראל משתתפת בפרמיות הביטוח של החברה בשיעורים שונים. במרבית פוליסות הביטוח במסלול נזקי טבע בשיעור של 35% (מוגבל בתקציב), ובמסלול אסונות טבע בשיעור של 80% (מוגבל בתקציב). ראה בהרחבה סעיף 6 להלן וכן ביאור 14 לפרק ג' - הדוחות הכספיים. בנוסף משתתפת המדינה בחלק מענפי הפוליסות בתביעות, מעניקה ביטוח משנה, ושיפוי ומקדמות לעמידה בעתודה והון עצמי מינימאלי. ראה בהרחבה סעיף 14 להלן, סעיף הון עצמי בסעיף ה' - המצב הכספי לפרק ב - דוח הדירקטוריון וכן ביאור 23 לפרק ג' - הדוחות הכספיים.

5. ייעוד רווחים וחלוקת דיבידנדים

בהתאם להוראות תקנון החברה, הכנסות החברה ונכסיה משמשים אך רק לשם ביצוע מטרות החברה, ואינם מיועדים לתשלום דיבידנדים לבעלי מניותיה. בהתאם לכך, לא נעשתה בחברה חלוקת דיבידנדים לבעלי המניות.

חלק ב'

תיאור עסקי החברה לפי תחומי פעילות

6. מוצרים ושירותים

C

- 6.1 המוצרים אותם מוכרת החברה הנם ביטוחים כנגד נזקי טבע שונים בענפי החקלאות, הביטוח כולל גם ביטוח מפני אובדן רכוש הדרוש לצורך ייצור היבול החקלאי וכן ביטוח הכנסה לענף הפלחה. הביטוחים נעשים בשני מסלולים, ביטוח נזקי טבע וביטוח אסונות טבע, כאשר בכל אחד מהמסלולים הללו קיימים לרוב ביטוחים בסיסיים וביטוחים מורחבים. לחלק מהביטוחים קיימים הרחבות לסיכונים נוספים כגון: אש, גניבה וכשל מערכות. למידע כספי לגבי תחום הפעילות ראה בפרק ב' - דוח הדירקטוריון ובפרק ג' - הדוחות הכספיים.
- 6.2 ביטוח כנגד נזקי טבע בחקלאות מאופיין כביטוח קטסטרופות עם "זנב קצר", וזאת מאחר שמדי מספר שנים עשויים להיגרם נזקים גדולים במיוחד בהיקף ארצי או בתדירות גבוהה ואשר משולמים בתקופה קצרה.
- 6.3 חווי הביטוח של החברה כוללים את ההתניות העיקריות הבאות: הגדרות של המקרה הביטוחי, תקופת הביטוח, השתתפות עצמית, תנאים מקדמיים לביטוח, התחייבויות המבטח, התחייבויות המבוטח, חובות הגילוי המוטלות על המבוטח, סייגים להתחייבויות המבטח, הנחות בגין היעדר תביעות, קביעת הנזק על ידי מעריך, חובת ההודעה עם קרות מקרה הנזק, מנגנון בורות בהסכמה, הוראות שונות בדבר שחלוף וביטוח כפל, ביטוח חסר.
- 6.4 יצוין, כי בשני המסלולים: ביטוח נזקי טבע וביטוח אסונות טבע, הסיכונים וסכומי השיפוי המרביים, מוגדרים ומפורטים מראש בחוזה הביטוח. במסלול ביטוח אסונות הטבע וביטוח הכנסה, ההשתתפות העצמית גבוהה ביחס להשתתפות העצמית בביטוחי נזקי טבע. לרוב, ביטוח אסונות הטבע וביטוח ההכנסה בפלחה הנם ביטוחים רב סיכוניים המשלמים את יתרת הסיכונים שלא בוטחו במסגרת ביטוח נזקי טבע. בביטוחי הכנסה בפלחה, לול, תרנגולי הודו, נזקי חירכון לעצי אגס ולול כנגד מחלת הניוקאסל וסלמונלה מוגדרת תקרת גבול אחריות המבטח לעניין תשלום תגמולי ביטוח למבוטחים.
- 6.5 השוק היחידי בו פועלת החברה הנו שוק החקלאות במדינת ישראל. החברה מבטחת את כל סוגי החקלאים, לרבות קיבוצים, תאגידים, משקים פרטיים, מועצות ייצור וכדומה.

6.6. תהליכים שונים שהתרחשו בשנים האחרונות בישראל, יצרו ביקוש לביטוחים כנגד נזקי טבע בחקלאות, אותם מוכרת החברה. ענף החקלאות בישראל עבר מהפך ארגוני ותפקודי גדול: מחקלאות מתוכננת ונתמכת, לחקלאות הפועלת בשוק תחרותי עם מינימום סיוע ומעורבות ממשלתית; מחקלאים המייצרים מגוון מוצרים, לחקלאים המתמחים בייצור מוצר אחד; מחקלאות המשקיעה השקעות כספיות מינימאליות בייצור, לחקלאות מתוחכמת המשקיעה הון רב בתהליכי הייצור; ומחקלאות של חקלאים קטנים ורבים לחקלאות מאורגנת של חקלאים גדולים. שינויים אלה, הצריכו השקעות רבות של משאבים וגרמו להעלאת הביקוש לביטוחים אותם מוכרת החברה. ניתן להצביע על עליה גבוהה במיוחד בביקוש לביטוח בגידולים שמידת חשיפתם לנזקי טבע גבוהה יותר.

6.7. החל משנת 2001, הוענק לחברה רישיון מאת ממונה על שוק ההון הביטוח וחיסכון לעסוק גם בביטוח מפני אובדן רכוש חקלאי, לכיסוי הגידול החקלאי והרכוש הדרוש לצורך ייצור היבול החקלאי, בהיקף מוגבל של עד 10% מהיקף פרמיות השנתיות הכוללות של החברה.

ביטוח נזקי טבע

6.8. החל משנת 2004, משרד החקלאות מפרסם מידי שנה הודעה לכל חברות הביטוח להן רישיון לבטח נזקי טבע בחקלאות, הכוללת את שיעור השתתפות המדינה בפרמיות ביטוחי נזקי טבע לאותה שנה, ואת גובה תקרת סכום התקציב השנתי שנקבעה לביטוח, בהתבסס על הערכות חברות הביטוח והתקציב העומד לרשותו באותה שנה לעניין זה. ההודעה מתייחסת למרבית ענפי הביטוח של החברה במסלול ביטוח נזקי טבע לפי פוליסות המאושרות על ידי משרד החקלאות וכנגד סיכוני טבע מוגדרים. בהתאם לשיעור ההשתתפות שקובע משרד החקלאות נקבעת חלוקת פרמיות הביטוח בין הממשלה והחקלאים. סכומי הפרמיות נקבעים בהתאם לתחשיב כמפורט בסעיף 6.11. שיעור ההשתתפות המדינה בפרמיות ביטוח נזקי טבע בשנים האחרונות עומד על 35%. בשנת 2014 תקרת התקציב לכל חברות הביטוח נקבעה על 66 מיליון ש"ח, כאשר החברה הגישה דרישה להשתתפות בסכום של 68.3 מיליון ש"ח. היקף התקציב המנוצל על ידי חברות אחרות המבטחות נזקי טבע הינו קטן יחסית לחברה. בהתאם להתנהלות בשנים האחרונות, בהן פעל משרד החקלאות להגדיל את התקציב בהתאם לנדרש לפי שיעור ההשתתפות שקבע המשרד, רשמה החברה הכנסות באותה שנה העולות על התקציב כאמור, בהתאם לשיעור ההשתתפות שנקבע והפוליסות שנמכרו באותה השנה לחקלאים. בחודש יוני 2015 הודיע משרד החקלאות כי השתתפות המדינה בפרמיות עבור שנת 2014 תעמוד על סך של 63.7 מיליון ש"ח ולא בהתאם לשיעור שנקבע. מאחר והכנסות החברה מפרמיות מועברות בניכוי תשלום הוצאות החברה לעתודת נזקי טבע, בוצעה בשנת 2015 גריעה מהעתודה באמצעות רישום בסעיף נפרד של קיטון בהשתתפות הממשלה בפרמיות בסך 4.6 מיליוני ש"ח בדוחות על הרווח והפסד. בחודש דצמבר, 2014 פורסמה הודעה מטעם המשרד, לפיה שיעור ההשתתפות המדינה בפרמיות ביטוחי נזקי טבע יהיה 35% גם בשנת 2015 בכפוף לתקציב המשרד שנקבע על 66 מיליון ש"ח לכל החברות ומתבסס על סיכומים בין משרד החקלאות ומשרד האוצר. מאחר והערכות החברה לתקציב שנדרש מהשיעור שקבע משרד החקלאות וכפי שהועברו למשרד החקלאות היו גבוהות יותר, נוהלו שיחות ושיבוט עם משרד החקלאות להגדלת התקציב. בחודש אוקטובר 2015 בישיבה עם מנכ"ל משרד החקלאות נקבע, כי החברה תמשיך לשווק פוליסות בהשתתפות ממשלתית של 35% על חשבון תקציב 2016. החברה הגישה דרישות השתתפות ממשלתית בפרמיות בהתאם לפוליסות שנמכרו בשנת 2015 בסך של 71.8 מיליון ש"ח אשר נרשמו בספרי החברה. עד לסוף שנת 2016 שולם לחברה 69.3 מיליון ש"ח בלבד ולפיכך בוצעה בשנת 2016 גריעה מהעתודה באמצעות רישום בסעיף נפרד של קיטון בהשתתפות המדינה בפרמיות בגובה של 2.5 מיליון ש"ח. בחודש דצמבר 2015 פרסם משרד החקלאות הודעה כי שיעור ההשתתפות המדינה בפרמיות הביטוח לשנת 2016 יעמוד על 35% במגבלת תקציב של

67.5 מיליוני ש"ח לכל חברות הביטוח. ביום 4 ביולי 2016 עדכן מר צביקה כהן, סמנכ"ל בכיר למימון והשקעות במשרד החקלאות כי התקציב אשר יעמוד לחברה לטובת ביטוח נזקי טבע לשנת 2016 הוגדל ב 16 מיליוני ש"ח ויעמוד על 79 מיליוני ש"ח. החברה הגישה דרישות השתתפות ממשלתית בפרמיות בהתאם לפוליסות שנמכרו בשנת 2016 בסך של 82.8 מיליון ש"ח אשר נרשמו בספרי החברה. עד לסוף שנת 2017 שולם לחברה 80.9 מיליוני ש"ח בלבד ולפיכך בוצעה בשנת 2017 גריעה מהעתודה באמצעות רישום בסעיף נפרד של קיטון בהשתתפות המדינה בפרמיות בגובה של 1.9 מיליוני ש"ח. החברה דורשת ממשרד החקלאות לשלם את הכספים בהתאם לדרישות שהועברו. עבור שנת 2017 נחתם הסכם בין מדינת ישראל והחברה הכולל התחייבות ממשלתית להשתתפות בפרמיה בשיעור של 35% ובמגבלת תקציב התלויה בהיקף התקציב שיעמוד למשרד בהתחשב בדרישות התקציב שידרשו על ידי חברות נוספות ושעומדות למועד חתימת ההסכם על 90 מיליוני ש"ח. החברה הגישה דרישות השתתפות ממשלתית בפרמיות בהתאם לפוליסות שנמכרו בשנת 2017 בסך של 90.7 מיליון ש"ח אשר נרשמו בספרי החברה. החברה מעריכה בהתבסס על שיחות שנוהלו עם משרד החקלאות כי החוסר הקיים ישולם. בחודש ינואר 2018 נחתם הסכם עם ממשלת ישראל עבור שנת 2018 בהתאם לקול קורא שפורסם. ההסכם קובע כי שיעור ההשתתפות יעמוד על 35% ובמגבלת תקציב לחברה של 90.2 מיליון ש"ח. ההסכם קובע כי התקציב הסופי יותאם בהתאם לדרישות בפועל של כל החברות שיבטחו נזקי טבע ובהתאם לתקציב שיהיה בתקנה. להערכת החברה, היקף התקציב שיידרש לשנת 2018 שינבע מהפוליסות שימכרו בשנה זו יהיה בהיקף דומה למגבלת התקציב שבהסכם.

בשנים 2011-2013 הוגדל שיעור השתתפות המדינה בפרמיות הביטוח הבסיסי למגדלי צמחי הנוי לשיעור של 50% על מנת לעודד את הענף לבטח. החל מחודש יולי 2013 ועד וכולל העונה שחודשה בשנת 2015 שיעור השתתפות המדינה בפרמיות מגדלי צמחי הנוי עמד על 45% בכל רמות הביטוח. בשנת 2016 חודש ביטוח הענף בשיעורי השתתפות ממשלה רגילים בגובה של 35%.

6.9. במסגרת ביטוחי נזקי טבע החברה מבטחת סיכונים ישירים, בין היתר: ברד, קרה, סערה, שיטפון, שלג, אש וחום. בענפים מסוימים מכסה הביטוח גם פגעי טבע אחרים, כגון: גשמים מוקדמים הפוגעים ביבולי אגוזי האדמה והכותנה או פגעים אחרים ומחלות, שהחקלאי אינו יכול להתמודד עימם באמצעים סבירים. כמו-כן, מכסה הביטוח תמורות בעלי חיים מכל סיבה שהיא, למעט כאלה שהוחרגו.

6.10. החברה מבטחת כנגד נזקים אלה את רוב ענפי החקלאות, וביניהם: אבוקדו, אגוזי אדמה, בננות, בקר לחלב, בתי צמיחה, גפן-יין, הדסים, זיתי שמן, ירקות, כותנה, לול, מדגה, משתלות, פירות, פלחה וצמחי נוי.

6.11. חישוב דמי הביטוח (הפרמיות) בביטוח נזקי טבע, נעשה בנפרד לכל גידול ולכל שיטת גידול על ידי הנהלת החברה ובפיקוח אקטואר חיצוני. דמי הביטוח מחושבים בהסתמך על התוצאות ההיסטוריות של כל גידול. בשנת 2016 עודכן תחשיב דמי הביטוח על מנת לתת דגש גבוה יותר למוצא הנזקים של ה-10 שנים האחרונות מאחר ובחינת התוצאות העלתה היקפי נזקים חמורים יותר בעשור האחרון לעומת עשורים קודמים. החישוב עודכן לגבי ענפי ביטוח שחודשו החל מיולי 2016.

- 6.12. במסגרת ביטוחי נזקי טבע החברה מוכרת גם ביטוחי הכנסה בפלחה לגידולי חיטה, שעורה ושיבולת שועל בבעל ובהשקיית עזר. ביטוח זה נמכר במסגרת הודעה בדבר השתתפות המדינה בפרמיות הביטוח אותה מפרסם משרד החקלאות מדי שנה לכל חברות הביטוח להן רישיון לבטח נזקי טבע בחקלאות. למיטב ידיעת החברה, אין חברות ביטוח נוספות המוכרות ביטוח זה לחקלאים.
- הביטוח מבטיח לחקלאים המבוטחים את הסכום הצפוי להתקבל, מהיבול הנורמטיבי לאזור הגידול והמחיר אותו הוא צפוי לקבל במועד שיווק התוצרת החקלאית. ביטוח ההכנסה הנו ביטוח משלים לביטוח נזקי הטבע המסורתי בפלחה ורכישתו מותנית, ברכישת ביטוח נזקי טבע לגידול. השתתפות המדינה בפרמיות הביטוח נעה בין השיעורים 40% ל- 80%, בהתאם לאזור הגיאוגרפי בו ממוקם שטח הגידול ומוגבלת בתקציב של 8 מיליון ש"ח. כמו כן, המדינה נותנת לתוכנית הביטוח ביטוח משנה בגובה של 15 מיליון ש"ח והמבטח מתחייב להוסיף 4 מיליון ש"ח מעבר לסכום זה.
- 6.13. החל משנת 2013 הרחיבה החברה את הביטוח לענף הבקר לבשר הגדל במרעה, כך שיכסה גם פיצוי בגין תמותת הבקר כתוצאה מכל סיבה שלא הוחרגה בפוליסה, וזאת מעל לשיעור ההשתתפות העצמית הנקובה בפוליסה.
- 6.14. החל משנת 2013 החלה החברה למכור גם ביטוח לבקר לבשר הגדל במפטמות שיכסה הן את עלות הפינוי והכילוי של פגרי הבקר והן יכסה פיצוי בגין תמותת הבקר כתוצאה מכל סיבה שלא הוחרגה בפוליסה, וזאת מעל לשיעור השתתפות העצמית הנקובה בפוליסה.
- 6.15. במהלך שנת 2017 החלה החברה גם במכירת ביטוחי פינוי וכלילי לפגרי צאן, בהתאם לתוכנית ביטוח שאושרה בדירקטוריון החברה ובמשרד החקלאות.

ביטוח אסונות טבע

- 6.16. בשנת 1989, חוקק חוק לפיצוי נפגעי אסון טבע, התשמ"ט-1989 (להלן: "**חוק אסונות טבע**"), בו נקבע כי הממשלה תפצה חקלאים על נזקי אסון טבע, שכתוצאה ממנו נגרם אבדן הכנסה (ובגידול רב-שנתי, אבדן הכנסה בתקופה ארוכה מעונת גידול אחת), עקב תופעת טבע בעלת היקף חריג או עצמה חריגה או משך חריג, או עקב הצטברות חריגה של תופעות טבע, אשר האמצעים המקובלים בחקלאות למניעתה של אותה תופעת טבע ולטיפול בה נתגלו כבלתי יעילים ואשר הממשלה הכריזה כי המדובר באסון טבע.
- 6.17. בחורף 1991/2, הכריזה הממשלה לראשונה על נזקים שאירעו כתוצאה מ"אסון טבע". באותה שנה, ביטחה החברה את מיעוט הסיכונים, לכן מרבית הסיכונים שולמו על-ידי המדינה במסגרת חוק אסונות טבע. כך, בשנים 1992 עד 1998 פיצתה הממשלה את החקלאים שניזוקו כתוצאה מנזקי טבע שונים ושלא היו מבוטחים בהסדרים מיוחדים.

- 6.18. בשנת 1999, החליטה ממשלת ישראל על אישור תוכנית לביטוח אסונות טבע באמצעות החברה. תוכנית זו באה להחליף את חוק אסונות טבע, למעט בקשר לנזק לתשתיות לחקלאות. בהתאם, תוכנית הביטוח של החברה ב"אסונות טבע" נותנת כיסוי ביטוחי כנגד כל סיכוני האקלים, שאינם מכוסים במסגרת ביטוח נזקי הטבע המסורתי, ובכללם, נזקי מחלות ומזיקים (במרבית הביטוחים סיכון זה מותנה בכך שארע בהיקף אזורי) ונזקי טבע חמורים לעצים.
- 6.19. בחודש מרץ 2000 חתמה החברה עם ממשלת ישראל על הסכם אסונות טבע (ההסכם מוארך מעת לעת) (להלן: "**הסכם אסונות טבע**"), לפיו תבטח החברה את החקלאים בביטוח אסונות טבע, בהתאם לצו פיצוי נפגעי אסון טבע (סוגי נכסים שהחוק לא יחול עליהם), תש"ס-2000 (הצו הוחלף מספר פעמים).
- 6.20. בשנת 2006 תוקן חוק אסונות טבע באופן מהותי ושמו תוקן ל: חוק לפיצוי נפגעי אסון טבע (פיצוי בשל נזקים לתשתיות לחקלאות), התשמ"ט-1989. במסגרת השינוי נקבע, בין היתר, כי חוק אסונות טבע יכסה רק נזק לתשתיות לחקלאות שכתוצאה ממנו נגרם אובדן הכנסה בעקבות תופעת טבע בעלת היקף חריג, כאשר תשתית לחקלאות הוגדרה בחוק כקרקע חקלאית, ציוד חקלאי שאינו נייד ומבנה חקלאי, ויצאו מתחולתו נכסים מסוג גידולים חקלאיים שנכללו בו בעבר בנוסף לגידולים הכלולים בהסכם אסונות טבע.
- 6.21. עוד הוחלט, כי שר האוצר ושר החקלאות רשאים לקבוע בצו כי סוגי גידולים מתחום הצומח או החי יוחזרו לתחולת חוק אסונות טבע, כאילו היו תשתיות לחקלאות, אם ראו כי לא ניתן לבטחם בהסדר ביטוח נאות. בשנת 2010 הותקן צו פיצוי נפגעי אסון טבע (פיצוי בשל נזקים לתשתיות לחקלאות) (קביעת תשתית לחקלאות שלא ניתן לבטחה בהסדר ביטוח נאות), התש"ע - 2010, אשר מגדיר אילו נכסים יכללו תחת הגדרת "תשתית לחקלאות".
- 6.22. ביטוח אסונות טבע מעניק לחקלאים המבוטחים מטריית ביטוח רב סיכונית, המקיפה גם נזקים אקלימיים חריגים, נזקי מחלות ומזיקים ליבול ונזקים לעצי המטעים שאינם מכוסים במסגרת פוליסות נזקי טבע, והוא מהווה למעשה ביטוח משלים לביטוח נזקי טבע. על פי הסכם אסונות טבע עם המדינה, המגדל המעוניין לרכוש לגידול ביטוח אסונות טבע חייב להחזיק גם בביטוח נזקי טבע (למעט בביטוח דבש דבורים וביטוח בקר במרעה).
- 6.23. הסכם אסונות טבע קובע שיעור השתתפות המדינה בפרמיות ביטוח אסונות טבע בשיעור של 80% ועד לגובה תקרת סכום התקציב השנתי שנקבע לביטוח כמפורט בהסכם או בתקציב וכן מתן ביטוח משנה לתוכנית הביטוח. בשנת 2013 עקב עיכוב באישור תקציב המדינה לשנת 2013 נחתם הסכם אסונות טבע עם הממשלה לתקופה של חצי שנה בלבד, דהיינו עד ליום 30.6.2013, בתקציב של 48 מיליון ש"ח אשר הוואך בהמשך השנה לסכום כולל של 75 מיליון ש"ח. היקף הפרמיות שדרשה החברה מהמדינה ונרשמו בדוחותיה הכספיים, בהתבסס על אחוז ההשתתפות שנקבע, עמד על 82.9 מיליון ש"ח. המדינה העבירה לחברה 75 מיליון ש"ח בהתאם לתקציב שנקבע. בהתבסס על התנהלות בשנים קודמות בהן חריגות משנה אחת הועברו לשנה העוקבת, נרשמו הכנסות החברה מפרמיות ממשלה בהתאם לאחוז ההשתתפות שנקבע מעבר לתקציב בגובה 7.9 מיליון ש"ח. בחודש פברואר 2014 נחתם בין החברה לבין המדינה הסכם אסונות טבע לשנת 2014 אשר הורחב ומאפשר לחברה למכור ביטוחי לול כנגד מחלת הניוקאסל. הרחבה זו נעשתה בעקבות תיקון שבוצע במהלך שנת 2013 בפקודת מחלות בעלי חיים (נוסח חדש), התשמ"ה - 1985, אשר בין היתר מחריג את תחולת הפקודה במקרה בו קיים בשוק הסדר ביטוחי נאות. ראה פירוט

נוסף בסעיף 6.38 להלן. בהסכם זה נקבע תקציב לענפי הביטוח הקיימים בגובה 75.5 מיליון ש"ח ותקציב בגובה 16 מיליון ש"ח לביטוח מחלת הניוקאסל. היקף הפרמיות אותן דרשה החברה מהמדינה ונרשמו בדוחותיה הכספיים, בהתבסס על אחוז ההשתתפות שנקבע, וההתנהלות כאמור בשנים קודמות הינו סך של 76.4 מיליון ש"ח לענפים הקיימים וסך של 16.9 מיליון ש"ח לביטוח מחלת הניוקאסל. לפיכך היקף הסכום שנרשם החורג מהתקציב בגין שנה זו עמד על 1.8 מיליון ש"ח. מאחר וטרם תוקצבו הסכומים העודפים בגין השנים 2013 ו 2014 ביצעה החברה הפחתה בשנת 2015 מהעתודה בסעיף קיטון בהשתתפות הממשלה בפרמיות בסך של 9.7 מיליון ש"ח.

בהתאם להחלטת הממשלה מספר 2052 בנוגע לתקציב 2015 מיום 7 באוקטובר 2014, התכוונה הממשלה לבצע הפחתה בגובה של 50 מיליון ש"ח מתקציב הממשלה בפרמיות במסלול אסונות טבע לשנת 2015. בחודש יוני 2015 נחתם הסכם אסונות טבע לשנת 2015 בין החברה לממשלה באישור דירקטוריון החברה. בהתאם להסכם, המדינה תשתתף בשיעור של 80% מגובה פרמיות הביטוח ובתקרת סכום של 64.5 מיליון ש"ח כאשר יתרת הסכום יילקח מעתודות החברה. ההסכם כלל שיפוי מובטח לחברה בסכום של החוסר בפועל עד 27 מיליון ש"ח במידה וסכום העתודות הצבורות יפחתו מסכום עתודת הביטוח המינימאלית על פי החוק, עד לסוף שנת 2017. בנוסף, החברה התחייבה לבצע פעולות שונות כתנאי להעברת ההשתתפות וכן התחייבה לספק לאוצר כל מידע שיתבקש. בשנת 2015, היקף השתתפות הממשלה בפרמיות שנרשם במסלול אסונות טבע עמד על סך של 88.2 מיליון ש"ח, לפיכך נרשמה גריעה בגובה של 23.7 מיליון ש"ח מעתודת הביטוח של החברה הכלולה בסעיף קיטון בהשתתפות הממשלה בפרמיות בדוחות על רווח או הפסד ורווח כולל אחר בשנת 2015. סכום זה, 23.7 מיליון ש"ח הינו תקרת סכום השיפוי כאמור לעיל. ברבעון הראשון של שנת 2016 סכום העתודות הצבורות היה נמוך מסכום העתודה המינימאלית על פי החוק ולפיכך שיפתה המדינה את החברה ביום 31 במרס 2016 בסך 23.7 מיליון ש"ח, סכום זה נרשם בשנת 2016 בסעיף נפרד בדוחות על הרווח והפסד ורווח כולל אחר.

- 6.24. הסכם אסונות טבע לשנת 2016 נחתם בין החברה לבין המדינה ביום 29.9.2016. ההסכם קובע שיעור השתתפות המדינה בפרמיות ביטוח אסונות טבע בשיעור של 80% ועד לגובה תקרות התקציב. החברה מכרה ביטוחים אלו עוד קודם להסכם בהתאם למכתב שקיבלה החברה מסיון ינקוביץ, מנהלת אגף בכירה באגף התקציבים של משרד החקלאות, המאשר לחברה למכור את הביטוחים, מפרט את התקציבים הצפויים ומבטיח כי המשרד יעשה מאמץ ניכר להביא תקציבים נוספים. ההסכם כלל תקציב מוגבל בגובה של 75.5 מיליון ש"ח לכל הביטוחים במסלול אסונות טבע למעט לביטוח ניוקאסל לענף הלול לו תקציב נפרד נוסף בגובה 16 מיליון ש"ח. כמו כן כלל ההסכם התחייבות לפעול להגדיל את סכום התקציב ל-80 מיליוני ש"ח לביטוחי אסונות טבע. ביום 13 לנובמבר 2016 נחתם הסכם הרחבה להסכם אסונות טבע הכולל הגדלת תקציב לסך של 80 מיליון ש"ח וכן נוסף ביטוח חדש לענף הלול כנגד מחלת הסלמונלה. בהתבסס על אחוז השתתפות 80% מהפרמיות של אותה שנה, דרשה החברה מהמדינה 82 מיליון ש"ח ובהתאם דווח בדוחות הכספיים. מאחר וטרם תוקצב הסכום העודף ביצעה החברה הפחתה בשנת 2017 מהעתודה בסעיף קיטון בהשתתפות הממשלה בפרמיות בסך של 2 מיליוני ש"ח. החברה ממשיכה לדרוש סכום זה ממשרד החקלאות.
- 6.25. הסכם אסונות טבע לשנת 2017 נחתם בין החברה לבין המדינה ביום 20.12.2016. ההסכם קובע שיעור השתתפות המדינה בפרמיות ביטוח אסונות טבע בשיעור של 80% (למעט סלמונלה לו שיעור השתתפות של 35%) ועד לגובה תקרת תקציב בגובה של 101.2 מיליון ש"ח. התקציב מורכב מתקציב לביטוח סלמונלה בגובה 4.2 מיליון ש"ח, תקציב לביטוח ניוקאסל בגובה של 16 מיליון ש"ח ותקציב של 81 מיליון ש"ח ליתר ביטוחי אסונות טבע. בהתאם להערכות מוקדמות של החברה, אשר התבררו ככנוניים פעלה החברה מול משרד החקלאות והאוצר להגדלת התקציב. לאחר תאריך הדוח נחתם הסכם עם משרד החקלאות להגדלת התקציב בגובה 8.5 מיליוני ש"ח בהתאם לפוליסות שנמכרו בשנת 2017.
- 6.26. הסכם אסונות טבע לשנת 2018 נחתם בין החברה לבין המדינה בחודש ינואר 2018. ההסכם קובע שיעור השתתפות המדינה בפרמיות ביטוח אסונות טבע בשיעור של 80% ועד לגובה תקרת תקציב בגובה של 101.2 מיליון ש"ח. כאשר לממשלה שמורה הזכות להגדיל את התקציב בתקציב נוסף בסך 16.5 מיליוני ש"ח. התקציב הקיים מורכב מתקציב לביטוח סלמונלה בגובה 4.2 מיליון ש"ח, תקציב לביטוח ניוקאסל בגובה של 16 מיליון ש"ח ותקציב של 81 מיליון ש"ח ליתר ביטוחי אסונות טבע. ככל שתוספת התקציב תאושר היא תגדיל את התקציב לביטוחי אסונות טבע לסך של 94 מיליוני ש"ח ו-4 מיליוני ש"ח ייועדו לביטוח אסונות טבע בפלחה או להרחבת תוכניות קיימות או פיתוח חדשות. הערכת החברה שהתקציב הנדרש לשנת 2018 בהתאם לאחוז השתתפות שנקבע בהסכם גבוה מהתקציב שאושר בשלב זה בסך 81 מיליוני ש"ח ולפיכך פועלת החברה מול המשרד לפעול לאשר את התקציב הנוסף.

- 6.27. עד שנת 2011 ביטחה החברה במסגרת ביטוחי אסונות טבע את הענפים הבאים: פירות, אבוקדו, בננות, הדורים וזיתי שמן. בשנת 2011 הרחיבה החברה את הכיסוי הביטוחי בענף הפירות לעצי האגס כך שיכלול גם סיכון של מחלות ומזיקים לעצי האגס, וכן החלה במכירת ביטוחי אסונות טבע גם בענפי הגידול הבאים: גפן יין, ירקות, צמחי נוי ודבש דבורים.
- ביטוח דבש דבורים שנמכר במסגרת חוזה ביטוח שנכרת בין החברה לבין מועצת הדבש, הנו הביטוח היחידי שלו קיים ביטוח אסונות טבע בלבד ללא ביטוח נזקי טבע. במסגרת ביטוח זה החברה מבטחת את יכול הדבש האביבי של המבוטחים וכן את נחיל הדבורים כנגד סיכונים טבע מוגדרים מראש. החל משנת 2014 הורחב הביטוח ומכסה גם נזקים לנחיל הדבורים בחודשי החורף.
- 6.28. בשנת 2013 החלה החברה במכירת ביטוחי פינוי וכלי פגרי בקר במרעה במסגרת ביטוח אסונות טבע, שבין השנים 2011-2012 נמכר במסגרת ביטוח נזקי טבע. לגידול בקר במרעה קיים גם ביטוח נזקי טבע אך הואיל וביטוח אסונות טבע אינו ביטוח משלים לביטוח נזקי טבע, להבדיל מיתר הגידולים, המבוטח יכול לרכוש רק אותו ללא ביטוח נזקי טבע.
- 6.29. בשנת 2013 החלה החברה במכירת ביטוחי אסונות טבע בענף צמחי הנוי, וזאת רק למיני צמחי נוי מסוימים שהוגדרו בחוזה הביטוח. החל מעונת 2014/2015 החברה מוכרת ביטוחי אסונות טבע בענף צמחי הנוי לכל מיני צמחי הנוי, למעט לשתיילים וגיאופיטים.
- 6.30. בשנת 2014 החלה החברה לבטח במסגרת ביטוחי אסונות טבע את ענף הלול כנגד מחלת הניוקאסל ובשנת 2016 כנגד מחלת הסלמונלה.

ביטוח בסיסי

- 6.31. המועצות החקלאיות רוכשות ביטוחים בסיסים עבור כל או מרבית החקלאים המגדלים באותו ענף רלוונטי. קיימים ענפי ביטוח בהם לא קיים ביטוח בסיסי. המועצות החקלאיות הנן צד לחוזה הביטוח מול החברה ומוגדרות כ"בעלת הפוליסה", ואילו החקלאים הם המבוטחים והמוטבים. המועצות החקלאיות גובות מן החקלאים את פרמיית הביטוח, באמצעות היטלים שהן גובות מהן או חיוב נפרד, והן מעבירות את פרמיות הביטוח לחברה. תגמולי הביטוח משולמים ישירות למגדל או באמצעות המועצה החקלאית הרלוונטית, שמעבירה אותם למגדל המבוטח, בהתאם לאמור בחוזה הביטוח הרלוונטי. ראה פירוט נוסף סעיף 8.2.

ביטוח מורחב

- 6.32. הביטוחים המורחבים לרוב נרכשים על-ידי החקלאים ישירות מהחברה, לעיתים כהרחבה לביטוח הבסיסי ולעיתים כביטוח העומד בפני עצמו, תלוי בענף. בחלק מענפי הביטוח לא קיים ביטוח בסיסי אלא רק ביטוח מורחב. ביטוח זה, לרוב כולל סכומי פיצוי גבוהים יותר מאשר בביטוח הבסיסי, התאמת הביטוח למצב הקיים בפועל אצל כל חקלאי בפני עצמו, קבלת הנחות בגין היעדר תביעות, שיעור השתתפות עצמית נמוך יותר וכיוצא בזאת.

6.33. בביטוח המורחב, כמו בביטוח הבסיסי, כללי הערכת הנזקים הנם שקופים וידועים לחקלאים, כך שהם יכולים לבחון אם ההערכה משקפת את הנזק שנגרם. מעריכי הנזקים קובעים, בעת ביקורם בשטח, לאחר קבלת הודעת הנזק של החקלאים, את הגורם לנזק ואת שיעורו. התגמולים משולמים לחקלאים רק לאחר בדיקת מעריך הנזקים, ורק אם התקיימו כל תנאי חוזה הביטוח. לחקלאים ישנה זכות לבקש מהחברה ביצוע הערכת נזקים חוזרת, אם עדיין ניתן לראות בשטח את הנזק, וכמו כן פועלת ועדת בוררות במקרה של חילוקי דעות.

6.34. במסלול נזקי טבע מורחב נותנת החברה הנחות בחוזי הביטוח, בגין העדר תביעות קודמות, אשר בחלק מחוזי הביטוח עשויות להגיע עד לכדי 60% מסך דמי הביטוח.

חישוב פרמיות הביטוח והעתודות הביטוח

6.35. כחלק מהפעילות הביטוחית, נדרשת החברה להחזיק נכסים כנגד ההתחייבויות הביטוחיות והעתודות של החברה. ההתחייבויות והעתודות נקבעות בהתאם להערכות המבוצעות על ידי מומחי החברה, אשר מבצעים את חישוביהם בהתאם להוראות שונות בתקנות מכוח חוק הפיקוח ובחוזרי המפקח והניסיון שנצבר.

6.36. תמחור מוצרי הביטוח במסלולי ביטוח אסונות טבע כיום ובמסלולי נזקי טבע עד לענפי הביטוח שחודשו ביוני 2016, מתבסס על כל ההיסטוריה הביטוחית הידועה. בחישוב האקטוארי מובאות בחשבון כל השנים החריגות, מעבר לעשר השנים האחרונות, וכן ממוצע עלות הנזק של עשר השנים האחרונות. במקרים בהם הוחלט שהתוצאות בשנות העבר הרחוקות אינן משקפות את הסיכונים הנוכחיים, קוצרה התקופה על פיה מחשבים את הפרמיות. בתוכניות ביטוח חדשות או במקרים בהם משונות תוכניות הביטוח, באופן מהותי, נקבעת הפרמיה באמצעות הערכת החברה לגבי הסיכון החדש. בשנים האחרונות אירעו מספר גדול של אירועי נזק משמעותיים אשר נגרמו ברובם ממזג אוויר קיצוני אשר פגע ביבולים בנוסף לנזקים אשר נגרמו ממחלות ליבולים. עכב כך היקפי התביעות ששולמו בשנים האחרונות היו גבוהים משמעותית מהממוצע ההיסטורי.

6.37. בהתאם להמלצת היועץ האקטוארי של החברה, פרופ' יהודה כהנא ובאישורם של ועדת ביקורת, ועדת פרמיות ודירקטוריון החברה, עודכנה נוסחת חישוב פרמיות הביטוח המחושבת על בסיס עלות הנזק מסכום הביטוח, כך שיינתן משקל גדול יותר לתוצאות בעשר השנים האחרונות. הנוסחה המעודכנת החלה לפעול בחישוב פרמיות הביטוח במסלול נזקי טבע בענפים שהתחדשו החל מיולי 2016. משרדי האוצר והחקלאות עודכנו ע"י החברה לגבי עדכון נוסחת החישוב.

הנוסחה המעודכנת ייקרה את פרמיות ביטוח נזקי טבע לגידולים רבים בשיעור ממוצע של כ- 20%, אך ההשפעה משתנה מגידול לגידול. בהתאם להחלטות דירקטוריון החברה, הוגבלה עליית הפרמיה לגידול כתוצאה מעדכון הנוסחה ל-25% בשנה (בתוספת הגידול בפרמיה עקב התוצאות האקטואריות).

מוצרים חדשים

- 6.38.** החברה פועלת להרחבת הביטוחים הקיימים ולהוספת ביטוחים חדשים. הוספת ביטוחים חדשים והרחבת הקיימים כפופה לאישורים הנדרשים מאת הגורמים המוסמכים במדינה וכן לתוספת תקציב מהמדינה אשר משתתפת בפרמיות של הביטוחים הללו.
- 6.39.** בשנת 2013 החלה החברה במכירת ביטוחים חדשים: ביטוח תמותת בקר במרעה וכן פינוי וכלילי פגרי בקר במרעה ובמפטמות ותמותת בקר במרעה מפטמות וביטוח אסונות טבע בענף צמחי הנוי.
- 6.40.** בשנת 2014 החלה החברה לבטח באמצעות מועצת הלול את כל מגדלי הלול, בביטוח בסיסי (לשלוחות מוגדרות מראש) כנגד מחלת הניוקאסל וזאת מכוח הסכם אסונות טבע עם המדינה המאפשר לחברה לבטח ביטוחים אלו. במסגרת ההסכם נקבע, כי שיעור השתתפות המדינה בפרמיות ביטוח זה תהייה זהות לשיעור השתתפות המדינה בביטוחי אסונות טבע ויעמדו על 80% וכן המדינה תעניק לתוכנית ביטוח משנה המשתנה בהתאם לצבירת העתודה בביטוח זה. כך נקבע שהתקציב לשנת 2014, יהיה בגובה של 26 מיליון ש"ח, לשנים 2015 עד 2017 בגובה 21 מיליון ש"ח ולשנת 2018 בגובה 11 מיליון ש"ח. בנוסף, נקבע לתוכנית הביטוח גבול אחריות המבטח בגובה ההכנסות החברה מביטוח בתוספת הביטוח המשנה ובניכוי הוצאות החברה לכל התביעות שיוגשו, ובסיומו יסתיים הביטוח.
- ביטוח זה כולל ביצוע פעולת המתת עופות נגועים במחלת הניוקאסל בלול, פינוי וניקיון הלול, בעקבות צו השמדה שהוציאו השירותים הוטרינריים שבמשרד החקלאות ופיתוח הכפר וכן מתן תגמולי ביטוח לחקלאי לו הושמדו העופות, בכפוף לכך שפעל לפי כל ההוראות והנחיות של החברה והשירותים הוטרינריים כמפורט בחוזה הביטוח.
- 6.41.** בשנת 2016 (בחודש נובמבר במסגרת הסכם להרחבת ביטוח אסונות טבע) החלה החברה לבטח באמצעות מועצת הלול את כל מגדלי הלול, בביטוח בסיסי (לשלוחות מוגדרות מראש) כנגד מחלת הסלמונלה. במסגרת ההסכם נקבע, כי שיעור השתתפות המדינה בפרמיות ביטוח זה יעמוד על 35% וכן המדינה תעניק לתוכנית, ביטוח משנה בהתאם ליחס ההפסד בביטוח זה. כך נקבע שהתקציב שיעמוד לטובת ביטוח משנה לשנת 2016 יעמוד על סך של 10 מיליון ש"ח, סכום זהה נקבע גם לשנת 2017 ולשנת 2018 נקבע סך של 9.3 מיליון ש"ח. בנוסף, נקבע לתוכנית הביטוח גבול אחריות המבטח בגובה ההכנסות החברה מביטוח זה בניכוי הוצאות החברה לכל התביעות שיוגשו, ובסיומו יסתיים הביטוח. הביטוח כולל מגבלות תקציב מדינה בגובה של 3.5 מיליון ש"ח לשנת 2016 ובגובה של 4.2 מיליון ש"ח לשנים 2017 ו 2018.
- ביטוח זה כולל ביצוע פעולות בדומה לביטוח הניוקאסל.
- 6.42.** בשנת 2017 החלה החברה לבטח מגדלי צאן לכיסוי עלויות פינוי וכלילי של הפגרים במסגרת הסכם נזקי טבע.

פילוח נתונים עבור מוצרים ושירותים

6.43. להלן נתונים לגבי תוצאות החברה, באלפי ש"ח :

לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
328,580	403,663	397,175	פרמיות ברוטו
297,291	364,380	358,901	פרמיות בשייר עצמי
518,843	320,755	245,956	תביעות ברוטו
425,421	285,396	242,803	תביעות בשייר

(*) ראה פירוט נוסף - באור 23 לדוח הכספי לעניין חלוקת הפעילות בין נזקי טבע ואסונות טבע.

התפתחות התביעות התלויות ברוטו ובשייר והסכמי ביטוח

ראה ביאור 11 לפרק ג' - הדוחות הכספיים.

7. תחרות

- 7.1. בתקופות מסוימות פעלה החברה בסביבה תחרותית מול חברות ביטוח נוספות שעסקו בביטוח נזקי טבע בחקלאות. על מנת להתמודד עם התחרות מול חברות הביטוח האחרות, שמה החברה דגש על שיטת עבודה אמينة, יציבות פיננסית, ניסיון מקצועי עשיר ויכולת התאמה של החברה לסביבה העסקית (והחקלאית) המשתנה. החברה שמרה על מחירים תחרותיים, הגנה על מיקומה כמובילה בענף נזקי הטבע ושמרה על נתח שוק עיקרי בכל ענפי החקלאות. התחרות מול חברות הביטוח, אשר יכלו בשל גודלן ועיסוקן בתחומי ביטוח מגוונים, להציע מגוון מוצרים רחב יותר משהציעה החברה וכן לנהל תמחור לא שוויוני, גרמה לחברה לצמוח ולפתח יכולות מיוחדות, המבוססות על ידע וניסיון מקצועי נרחב ושירות לקוחות מתקדם.
- 7.2. בשנים האחרונות, בשל הפסדים ניכרים שנגרמו לחברות המתחרות, פחתה התחרות באופן משמעותי, ולמיטב ידיעת החברה, התחרות כיום הנה שולית בלבד, וקיימת בעיקר בענף הבקר.
- 7.3. ביטוחי אסונות טבע נמכרים על ידי החברה באופן בלעדי במסגרת הסכם אסונות טבע שנכרת מדי שנה בין החברה לבין הממשלה.

8. לקוחות

- 8.1. נכון למועד הדוח, לחברה כ-12 אלף לקוחות. הלקוחות הנם חקלאיים פרטיים, חברות חקלאיות, המועצות החקלאיות וארגונים חקלאיים שונים.
- 8.2. לחברה לקוח עיקרי אחד: המועצה לייצור צמחים ושיווקם (להלן: "מועצת הצמחים"). סך ההכנסות ממועצת הצמחים בשנת 2017, הסתכמו לסך של 22,079 אלפי ש"ח (אשתקד 21,870 אלפי ש"ח) המהווים 11% מהכנסות החברה מחקלאים (אשתקד 10.7%).
- חוק מועצת הצמחים (ייצור ושיווק), תשל"ג-1973, (להלן: "חוק מועצת הצמחים"), תוקן באופן מהותי בשנת 2003 ואיגד את המועצה לייצור ושיווק של ירקות, מועצת הפירות (ייצור ושיווק), המועצה לייצור ושיווק פרי הדר והמועצה לייצור ושיווק צמחי נוי תחת מועצה אחת, מועצת הצמחים, וכך התחזק מעמדה של מועצת הצמחים כלקוח העיקרי של החברה. חוק מועצת הצמחים, מסמיך את מועצת הצמחים לבטח את החקלאים מפני נזקי טבע בחקלאות וכן קובע כי בסמכות השר לפרסום מיני פירות וירקות הכפופים לתחולת החוק. בחודש דצמבר 2017 פרסם שר החקלאות ופיתוח הכפר החלטה בדבר תיקון התוספת לחוק מועצת הצמחים, במסגרתה, נגרעים כ-20 מיני פירות מתחולת החוק. בינואר 2018 חתמה החברה על חוזה ביטוח עם מועצת הצמחים לביטוח ענף הפירות במסלול בסיסי לעונת 2018 במסגרתו לא נכללו המינים שנגרעו כאמור, כך שהחל משנת 2018 למינים אלו אין ביטוח בסיסי בחברה. יחד עם זאת, החברה ממשיכה להציע למגדלים ביטוח מורחב למינים אלו. החברה פעלה ליידע את המגדלים המבוטחים על השינוי.

8.3. להלן חלוקה של פרמיות הביטוח מחקלאים ברוטו של החברה, לפי לקוחות פרטיים הרוכשים ביטוחים מורחבים ולקוחות עסקיים גדולים (מועצות וארגונים) הרוכשים ביטוחים בסיסיים :

2015		2016		2017		לקוח
סך הכנסות מחקלאים (באלפי ש"ח)	% מסך הכנסות מחקלאים	סך הכנסות מחקלאים (באלפי ש"ח)	% מסך הכנסות מחקלאים	סך הכנסות מחקלאים (באלפי ש"ח)	% מסך הכנסות מחקלאים	
44,473	27%	52,524	26%	56,102	28%	מועצות וארגונים
117,446	73%	152,224	74%	144,607	72%	לקוחות פרטיים
161,919	100%	204,748	100%	200,709	100%	סה"כ

חלק ג'

מידע נוסף אודות ענפי ביטוח שלא נכללו

בתחומי הפעילות

9. מידע נוסף אודות ענפי ביטוח שלא נכללו בתחומי הפעילות

החברה עוסקת בתחום פעילות אחד כמפורט בסעיף 2 לעיל.

חלק ד'

מידע נוסף ברמת כלל החברה

10. מגבלות ופיקוח החלים על פעילות החברה

10.1. החברה בהיותה חברה ביטוח ממשלתית כפופה להוראות רשות החברות הממשלתיות והממונה על שוק ההון הביטוח וחסכון. החברה פועלת לפי רישיון מבטח לביטוח מפני נזקי טבע בחקלאות, שהוענק לה על-ידי הממונה על שוק ההון הביטוח וחסכון.

10.2. בחודש מרס 2001, הוענק לחברה רישיון מאת הממונה על שוק ההון הביטוח וחסכון לעסוק בענף ביטוח מפני אובדן רכוש, מוגבל לכיסוי הגידול החקלאי והרכוש הדרוש לצורך ייצור היבול החקלאי. הרישיון לעסוק בביטוח מפני אובדן רכוש ניתן כרישיון נלווה לרישיון העיקרי, ביטוח נזקי טבע בחקלאות. ענף זה אינו עומד בפני עצמו והוא מותנה בכך שסך הפרמיה בענף זה לא יעלה בכל עת מעל 10% מדמי הביטוח השנתיים הכוללים של החברה. החברה מקפידה לעמוד בדרישה זו.

להלן פירוט מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים החלים על החברה ועל תחום פעילותה ואשר עשויים להשפיע באופן מהותי על עסקי החברה -

חוקים, תקנות וצווים

10.3. חוק הפיקוח - בין הנושאים המוסדרים בחוק הפיקוח מוסדרים, בין היתר, הנושאים העיקריים הבאים:

10.3.1. רישוי - עיסוק בביטוח מחייב קיום רישיון מבטח אשר מוגבל לענפי הביטוח הנקובים ברישיון. רישיון מבטח ניתן על ידי הממונה על שוק ההון הביטוח וחסכון לאחר התייעצות בוועדה מייעצת, אשר הוקמה על פי חוק הפיקוח. במקרים מסוימים המנויים בחוק הפיקוח, רשאי הממונה על שוק ההון הביטוח וחסכון לאחר התייעצות עם הוועדה המייעצת ולאחר מתן זכות טיעון למבטח, לבטל רישיון מבטח.

10.3.2. שמירה על יכולת לקיים התחייבויות ועל ניהול תקין -

הממונה על שוק ההון הביטוח וחסכון מוסמך לדרוש מהמבטח תיקון של פגמים שהוא סבור שקיימים בניהול עסקיו, העלולים לפגוע ביכולתו לקיים את התחייבויותיו או לפגוע בניהול התקין של עסקיו או לפגוע במבוטחים, ומוסמך הוא ליתן הוראות למבטח, לאחר התייעצות בוועדה המייעצת, לתקנם או להימנע מסוגי פעולות שיש בהם פגיעה כאמור. במקרה בו סבר הממונה על שוק ההון הביטוח וחסכון, לאחר התייעצות בוועדה המייעצת, כי המבטח אינו יכול לקיים את התחייבויותיו או שדירקטורים שלו או מנהלי עסקיו נהגו בדרך העלולה לפגוע בניהול התקין של עסקיו, רשאי הוא, בין היתר, באישור שר האוצר ולאחר שניתנה למבטח זכות טיעון, להתלות או להגביל סמכותו של נושא משרה או עובד אחר של המבטח, להשעות נושא משרה במבטח לתקופה שייקבע או להעבירו מתפקידו, למנות מנהל מורשה וועדה מנהלת שינהלו את

עסקי המבטח וכן למנות מפקח מיוחד שיפקח על פעולות הדירקטוריון והנהלת עסקיו של המבטח.

10.3.3. הגבלות על ניהול עסקים - חוק הפיקוח מסמך את שר האוצר לקבוע בתקנות הוראות בנושאים שונים, וביניהם: הון מניות מונפק ונפרע מינימאלי ועודף מינימאלי של נכסים לעומת התחייבויות; סוגי נכסים שיחזיק מבטח כנגד התחייבויותיו ושיעוריהם ביחס להתחייבויותיו; דרכי החזקת נכסים כנגד התחייבויות המבטח; חובת מבטח להחזיק עתודות ביטוח ודרכי חישובן; השיעור המינימאלי של חלק הסיכון שיישא בו מבטחים בישראל והשיעור המקסימאלי של חלק הסיכון שיישא בו המבטח; הלוואות שמבטח רשאי לתת וערבויות שהוא רשאי לערוב וקביעת שיעוריהן בתקנות וכו'. חוק הפיקוח מסמך את שר האוצר לקבוע בתקנות הוראות לעניין עריכתם ופרסומם של הדוחות הכספיים, לרבות תוכן הדוחות הכספיים, הפירוט הנדרש והעקרונות החשבונאיים להכנתם.

10.3.4. משטר תאגיד - חוק הפיקוח קובע הוראות שונות המסדירות את המשטר התאגידי של מבטחים, ובכלל זה הוראות בדבר מינוי דירקטורים ונושאי משרה שונים במבטח, פעילות אורגנים שונים במבטח וחובות דיווח למפקח. בהקשר זה, חוק הפיקוח מחיל על מבטחים, בשינויים המחויבים, הוראות שונות מחוק החברות, כאילו היו חברה ציבורית. כך למשל, מבטח נדרש למנות דירקטורים חיצוניים (כהגדרתם בחוק החברות) וכן לקיים ועדת ביקורת. בהקשר זה, קובע חוק הפיקוח, כי מבטח ימנה בעלי תפקידים שונים בחברה כגון מנהל סיכונים ומבקר פנים וכי דירקטוריון המבטח ימנה ועדת השקעות. לגבי נושאי משרה מסוימים, שהוגדרו בחוזר המפקח מחודש דצמבר 2005 (מנכ"ל, דירקטור, מבקר פנימי, יו"ר או חבר ועדת השקעות, מנהל כספים, אקטואר, מנהל סיכונים, מנהל מערכות מידע ויועץ משפטי), נקבעה בחוק הפיקוח חובת הודעה מוקדמת על הכוונה למנותם, וקבלת אישור הממונה על שוק ההון הביטוח וחיסכון לעצם המינוי. נושא נוסף שאומץ בחוק הפיקוח, במתכונת הדומה לזו שקיימת לגבי חברות ציבוריות, הנו דוחות והודעות.

10.3.5. אכיפה - חוק הפיקוח מעניק למפקח סמכויות אכיפה, ובכלל זה סמכות להטיל קנסות אזרחיים ועיצומים כספיים. סנקציות אלה נוספות לסנקציות הפליליות, אשר מכוח חוק הפיקוח, יכול ויוטלו על מבטח ונושאי המשרה במבטח. לפירוט נוסף ראה סעיף 10.11 להלן.

10.4. חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 - כחברת ביטוח, החברה כפופה לחוק חוזה הביטוח המסדיר היבטים שונים שבין המבוטח למבטח, וסוכן הביטוח. חוק חוזה הביטוח, קובע כי חוזה הביטוח במהותו הנו חוזה בין המבטח לבין המבוטח, המחייב את המבטח, לשלם, תמורת דמי ביטוח, בקרות מקרה הביטוח, תגמולי ביטוח למוטב. חוק חוזה ביטוח מסדיר את הנהלים לקבלת תגמולי הביטוח, ובכלל זה קובע הוראות שונות בנושאים העיקריים הבאים: חובה על המבוטח (או המוטב, לפי העניין) ליתן הודעה למבטח על קרות מקרה, מיד לאחר שנודע לו על מקרה הביטוח ועל זכותו לתגמולי ביטוח; חובת עריכת בירור החבות על ידי המבטח וחובה על המבוטח למסור למבטח את המידע והמסמכים הנדרשים לצורך בירור החבות; המועד לתשלום תגמולי הביטוח; הפרשי הצמדה וריבית שמתווספים לתגמולי הביטוח וכן תשלום דמי ביטוח במטבע חוץ; חובות גילוי של המבוטח ותוצאות אי הגילוי; מעמד המוטב וזכויותיו; השלכות על שינויים בסיכון המבוטח.

- 10.5. חוק החברות הממשלתיות - החברה כאמור הנה חברה ממשלתית פרטית, כאשר למדינת ישראל 50% מקולות ההצבעה באסיפה הכללית, לרבות זכות הכרעה במקרה של חילוקי דעות. לפיכך, כפופה החברה לחוק החברות הממשלתיות והתקנות המותקנות מכוחו מעת לעת, וכן לפיקוח ולהנחיות רשות החברות הממשלתיות, כמו גם להחלטות ממשלת ישראל. חוק החברות הממשלתיות מסדיר פרוצדורות להקמתה ניהולה, מיזוגה, מכירתה, הפרטתה ופירוקה של חברה ממשלתית, ובכלל זה מסדיר עניינים רבים הנוגעים למשטר תאגידי. חלק מן ההוראות המוסדרות בחוק החברות הממשלתיות והתקנות מכוחו, מוסדרות גם בחוק הפיקוח והתקנות מכוחו. כך למשל, קובע חוק החברות הממשלתיות, החלטות הטעונות אישור הממשלה (בדירקטוריון או באסיפה הכללית של בעלי המניות, לפי העניין); הוראות לעניין כשירותם ומינויים של דירקטורים מטעם המדינה לדירקטוריון החברה; הוראות בדבר הדירקטוריון, עבודתו, התנהלותו ותפקידיו; הוראות למינוי נושאי תפקידים שונים בחברה כגון מנכ"ל, רואה חשבון, יועץ משפטי, מבקר פנימי ובא כוח המדינה באסיפות הכלליות.
- 10.6. חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 - חוק הגנת הפרטיות קובע הוראות בדבר החזקתם, ניהולם ורישומם בפנקס מאגרי המידע של מאגרי מידע. בהתאם להוראות חוק הגנת הפרטיות, החברה מנהלת שלושה מאגרי מידע רשומים, הכוללים מידע על המבוטחים ועל עובדי החברה ומעריכי הנזקים.
- 10.7. חוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006 - חוק תובענות ייצוגיות, קובע כללים אחידים להגשתן וניהולן של תובענות ייצוגיות, לרבות תביעות בענייני ביטוח, שהוגשו קודם לחקיקתו מכוח חוק הפיקוח.
- 10.8. חוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011 - ביום 18 באוגוסט, 2011 פורסם חוק הגברת האכיפה. החוק נועד לייעל את אכיפת הוראות החוק והנחיות הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ומטיל, בין היתר, אחריות אישית על נושאי משרה, עובדים בכירים וכן על הגופים עצמם. במסגרת החוק נערכו שינויים ותיקונים, בין היתר, בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981. במסגרת חוק הגברת האכיפה נכלל בין היתר: הרחבת סמכויות הפיקוח הקיימות ומתן סמכות למפקח לביצוע בירור מנהלי, הטלת עיצום כספי, בין על תאגיד ובין באופן אישי על עובדים בכירים ונושאי משרה, סמכות לקביעת פיצוי שישולם ל"נפגע הפרה". בחודש פברואר 2013 פורסם חוזר גופים מוסדיים-2013-9-20 של המפקח בנושא, לפירוט נוסף ראה סעיף 10.31 להלן.
- 10.9. חוק להגברת האכיפה של דיני העבודה, התשע"ב-2011 - ביום 19 בדצמבר, 2011 פורסם החוק להגברת האכיפה בדיני העבודה. החוק נועד להגביר ולייעל את אכיפתם של דיני העבודה, בין היתר, באמצעות שני כלי האכיפה: הרחבת גבולות האחריות (האזרחית והפלילית) של מזמין שירות כלפי עובדי קבלן שירותים המועסקים אצלו, וכן הנהגתו של הליך מנהלי במסגרתו ניתן יהיה להטיל על מזמין השירות עיצומים כספיים בשל הפרת הוראות חקיקה מסוימות על ידי הקבלן. בעקבות חוק הגברת האכיפה בדיני עבודה, רשות החברות הממשלתיות פרסמה חוזר מס' 4-2012-7-20 "הגנה על זכויות עובדים המועסקים בידי קבלני שירותים", במסגרתו נקבעו הליכים אותם צריך לנקוט מול אותם עובדי קבלן וכן מנגנון דיווח שנתי לרשות. החברה מעסיקה עובדת ניקיון באמצעות קבלן ופועלת בהתאם להוראות החוק החלות בעניינה.

- 10.10. חוק להרחבת הייצוג ההולם של בני העדה הדרוזית בשירות הציבורי (תיקוני חקיקה), התשע"ב - 2012 - ביום 13 במרס, 2012 התקבל החוק במסגרתו בוצעו תיקוני חקיקה בחוק החברות הממשלתיות, שעניינו הרחבת הייצוג ההולם של בני העדה הדרוזית בשירות הציבורי ובחברות ממשלתיות. הנושא עלה בישיבת דירקטוריון החברה וניתנה החלטה למתן העדפה לבני העדה הדרוזית כאשר ישנם שני מועמדים בעלי כישורים דומים. בעת חיפוש עובדים לקליטה החברה מבצעת פניה יזומה לעמותות העוסקים בנושא. טרם נקלטו עובדים בני העדה בחברה.
- 10.11. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (גופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב - 2012 - במסגרת התקנות שונו מגבלות ההשקעה הקיימות, תוך הסרת חלק מהמגבלות הכמותיות והגברת מעורבות ועדות השקעה בגופים מוסדיים. באוגוסט 2013 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2013-9-13 של הממונה על שוק ההון הביטוח וחסכון הקובע הוראות בעניינים שונים, כדי לאפשר התאמת חלק מהמגבלות החלות על גופים מוסדיים לתנאי שוק משתנים. החברה פועלת בהתאם להוראות התקנות והחוזר.
- 10.12. צו חוזה הביטוח (אי תחולת הוראות החוק), התשמ"ד-1983 - צו זה קובע כי לעניין ביטוחי נכסים, הוראות סעיפים 57 ו-61 (ב) לחוק חוזה הביטוח, העוסקים בהרחבת החבות על מבטחים ובהקטנת הנזק של המבוטחים (בהתאמה), לא יחולו על עסקאות ביטוח נגד נזקי טבע בחקלאות.
- 10.13. תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (הון עצמי מינימאלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 - בתקנות אלו כלולות הוראות לעניין ההון הראשוני (היינו סכום ההון העצמי הנדרש מחברת ביטוח כבר בעת הקמתה ללא קשר להיקף הפעילות) וההון העצמי המינימאלי הנדרש ממבטח (קרי, עודף נכסים על התחייבויות של מבטח, מחושב לפי תקנות פרטי דין וחשבון). התקנות קובעות כי ההון העצמי המינימאלי הנדרש מהחברה לא יפחת מ- 5 מיליון ש"ח, צמוד למדד שפורסם ביום 15 ביוני 1997.
- 10.14. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי), תשע"ג-2013 - תקנות אלה קובעות כי מבטח יחשב את סכום עתודות הביטוח שיחזיק בביטוח כללי כך שישקפו באופן נאות והולם את התחייבויותיו הביטוחיות וכן הוראות שונות לאופן חישוב העתודות. בחודש ינואר 2013 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2013-1-1 של המפקח בנושא, לפירוט נוסף ראה סעיף 10.30 להלן.
- 10.15. תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (דירקטוריון וועדותיו), התשס"ז-2007 - מטרת תקנות אלה לחזק את תשתית המשטר התאגידי במבטחים, וזאת על-ידי קביעת כללים להבטחת פעילותו התקינה של דירקטוריון המבטח. בכלל זה, קובעות תקנות הדירקטוריון הוראות לעניין עצמאות הדירקטוריון, כשירות חברי הדירקטוריון, הרכב הדירקטוריון, כללים למניעת ניגוד עניינים, נושאים בהם הדירקטוריון חייב לדון ולהחליט, חובות נוכחות בישיבות הדירקטוריון, מניין חוקי לקיום ישיבה וקבלת החלטות והוראות לעניין הרכבן וסמכויותיהן של ועדות הדירקטוריון, ובפרט וועדת הביקורת. תקנות הדירקטוריון קובעות הקלות לעניין חברות ביטוח שהנן חברות ממשלתיות, לרבות לעניין החובה למינוי דירקטורים חיצוניים. ההוראות לעניין הרכב הדירקטוריון (ובכלל זה מינוי דירקטורים חיצוניים).

חוזרים והנחיות הממונה על שוק ההון הביטוח וחיטוב

- 10.16. בחודש מרץ 2015 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2015-9-11 של המפקח בנושא מידע נדרש באתר אינטרנט של גוף מוסדי. החוזר קובע מידע מינימלי שעל גוף מוסדי להעמיד לרשות הציבור באתר האינטרנט. החברה פועלת בהתאם להוראות החוזר.
- 10.17. בחודש אוגוסט 2016 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2016-9-14 של המפקח בנושא ניהול סיכונים סייבר. החוזר מחליף את חוזר אבטחת מידע שהיה נהוג עד כה. החברה פועלת ליישום הוראות החוזר.
- 10.18. בחודש ספטמבר 2016 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2016-9-17 של המפקח המכיל הוראות וכללי השקעה החלים על גופים מוסדיים. החברה פועלת לפי הוראות החוזר.
- 10.19. בחודש מרץ 2017 פורסם חוזר גופים מוסדיים 2017-1-5 של המפקח המכיל הוראות בקשר לניסוח תוכנית ביטוח (תיקון). החוזר עלה ונדון בחברה לצורך יישומו.
- 10.20. בחודש יולי 2017 פורסם חוזר סוכנים ויועצים 2017-10-4 של המפקח בנושא מעורבות גוף שאינו בעל רישיון בשיווק ומכירה של מוצר ביטוח שאינו ביטוח קבוצתי. החוזר עלה ונדון בחברה לצורך יישומו.

חוזרי רשות החברות הממשלתיות

- 10.21. בחודש ספטמבר 2015 פרסמה רשות החברות הממשלתיות חוזר מספר 2015-2-2 בנושא עבודת דירקטוריון חברה ממשלתית עדכון וריכוז הנחיות – תיקון. נוהל החברה בעניין עודכן בהתאם להוראות החוזר.
- 10.22. בחודש ינואר 2015 פרסמה רשות החברות הממשלתיות חוזר 2015-3-1 בנושא תיקונים לחוזר הליך אישור מנהל כללי בחברה ממשלתית. החוזר הופץ לעיון הדירקטוריון.
- 10.23. בחודש ספטמבר 2015 פרסמה רשות החברות הממשלתיות חוזר 2015-4-1 בנושא מינוי יועצים משפטיים חיצוניים בחברות ממשלתיות ושכרם. החברה פועלת בהתאם להוראות החוזר.
- 10.24. בחודש דצמבר 2015 פרסמה רשות החברות הממשלתיות חוזר 2015-4-2 בנושא נוהל לרואה חשבון בעת קבלת מינוי בחברה ממשלתית. חוזר זה מסדיר תהליך מובנה לכניסת ר"ח כמבקר בחברה ממשלתית. החברה פועלת בהתאם להוראות החוזר.
- 10.25. בחודש נובמבר 2015 פרסמה רשות החברות חוזר 2015-3-2 בנושא הוראות בדבר הגבלת כהונה של פקידים בכירים. הנושא עלה ונדון בדירקטוריון החברה אשר החליט על קציבת כהונת המנכ"ל הבא של החברה לתקופה של 7 שנים עם אפשרות להאריך ב- 7 שנים נוספות ובעוד תקופה – הכל לפי החלטת הדירקטוריון ועל פי שיקול דעתו.
- 10.26. בחודש ינואר 2017 פרסמה רשות החברות חוזר 2017-7-1 בנושא ייצוג הולם בתפקידי ניהול בחב' ממשלתיות. מטרת החוזר לקדם נשים לתפקידי ניהול בחב' ממשלתיות. הדירקטוריון דן בחוזר ואימץ את תוכנו.
- 10.27. בחודש אוגוסט 2017 פרסמה רשות החברות חוזר 2017-2-1 הרשות הערכה תקופתית של דירקטורים ודירקטוריון, בדבר בחינת הצורך לבצע הערכת תקופתית של הדירקטוריון והדירקטורים. הנושא עלה ונדון בדירקטוריון החברה והוחלט כי ועדת הנהלה תהיה אחראית כל יישומו.
- 10.28. בחודש ספטמבר 2017 פרסמה רשות החברות חוזר 2017-7-5 בנושא קביעת כללי ממשל תאגידי בתחום שכר, כ"א ויחסי עבודה בחב' ממשלתיות. הנושא נמצא כיום בטיפול החברה והיא פועלת ליישומו.

11. חסמי הכניסה והיציאה העיקריים**להלן יפורטו חסמי הכניסה העיקריים:**

11.1. רישיון לעסוק בביטוח - עיסוק בביטוח מחייב קבלת רישיון מבתח. בין יתר השיקולים למתן רישיון מבתח, מביא הממונה על שוק ההון הביטוח וחיסכון בחשבון שיקולים של הבטחת יציבותו של המבתח, האמצעים הכספיים, הניסיון והרקע העסקי של הגורמים המבקשים את הרישיון, התחרות, מניעת חשש לניגוד עניינים וכדומה.

11.2. הון עצמי מינימאלי - כנדרש על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש מבתח), תשנ"ח-1998.

11.3. מומחיות, ידע וניסיון- הפעילות הביטוחית של החברה בביטוח נזקי טבע בחקלאות מחייבת ידע מקצועי ספציפי בעיקר בהערכת הנזקים, ניהול הסיכונים והיכרות עם השווקים בתחום, לרבות שוק ביטוח המשנה. צבירת הידע והמומחיות מחייבת השקעת משאבים רבים, כוח אדם מקצועי וביטוחים בהיקף רחב כדי לאפשר פיזור סיכונים נאות.

11.4. מחיר הפוליסה - מחיר הפוליסה המשוק אינו כולל מרכיב רווח, בהתאם למטרות החברה והנו רק עבור כיסוי עלויות והסיכון בגין הנזקים אותו הוא כולל.

11.5. פיזור סיכונים - בכדי להקטין את הסיכון לו חשופה החברה בענף ביטוח נזקי טבע בחקלאות בגלל אופיו, יש לדאוג לפיזור סיכונים בין מבטחים רבים המפוזרים ברחבי המדינה ובין גידולים חקלאיים שונים ומגוונים.

להלן יפורטו חסמי היציאה העיקריים:

11.6. פירוק או חיסול של עסקי החברה - פירוק או חיסול של עסקי מבתח, כפופים לפיקוח הממונה על שוק ההון הביטוח וחיסכון, אשר רשאי להורות למבתח לפעול בדרך מסוימת בחיסול העסקים או לפנות לבית המשפט בבקשה למתן צו שהפירוק יהיה בידי בית המשפט או בפיקוחו. בנוסף, על פי חוק החברות הממשלתיות, רשאית הממשלה להביא לפירוק מרצון של חברה ממשלתית או למכירת מניות שהמדינה מחזיקה בה, אם ראתה אחת מאלה: מטרות החברה הושגו או שהשגתן אינה אפשרית כלל או אינה אפשרית בחסכון וביעילות; מטרות החברה הוטלו על רשות שהוקמה בחוק או על חברה ממשלתית אחרת; רצוי שמטרות החברה יבוצעו על ידי גוף שאינו חברה ממשלתית.

12. סביבה כללית, השפעת גורמים חיצוניים וגורמי הצלחה קריטיים בפעילות החברה והשינויים החלים בהם

להלן תיאור המגמות, האירועים וההתפתחויות בסביבה המקרו-כלכלית של החברה, אשר למיטב ידיעת החברה ולהערכתה, יש להם, או צפויה להיות להם, השפעה מהותית על התוצאות העסקיות או ההתפתחויות בחברה והשלכותיהם.

12.1. שינוי בגורמי הסיכון

החברה מוכרת פוליסות ביטוח, אשר מכסות נזקי טבע שונים. תמחור הפוליסה נעשה על סמך ניסיון העבר. שינוי בגורמי הסיכון, בשכיחות האירועים ובחומרתם, עשויים להשפיע על רווחיות ומחירי הפוליסות. השתנות האקלים עלולה לגרום לסיכונים שהחברה אינה צופה ומשקללת במחירי הפרמיות וכן את כדאיות גידולים מסוימים ובהתאם את ביטוחם.

12.2. מצב ענף החקלאות

החברה פועלת בענף החקלאות, שהנו שוק יחיד עבור החברה, ומשכך כל שינוי בענף זה עשוי להשפיע על פעילות החברה ומצב עסקיה.

זה מספר שנים שענף החקלאות עובר שינויים מהותיים המשפיעים על פעילות החברה: מחקלאות המבוססת על חקלאים רבים, הפכה החקלאות לחקלאות המייצרת בהיקפים גדולים עם פחות חקלאים; מחקלאות המשקיעה כספים מועטים בייצור, לחקלאות הנדרשת להשקעות כספיות גדולות בייצור; מחקלאות מגוונת המפזרת סיכון בתוך המשק, לחקלאות מתמחה שמידת פיזור הסיכונים בה קטנה יחסית.

שינויים אלה, אשר חייבו השקעות רבות של משאבים, גרמו להעלאת הביקוש לביטוחים אותם מוכרת החברה. ניתן להצביע על עליה גבוהה במיוחד בביקוש לביטוח בגידולים שמידת חשיפתם לנזקים גבוהה יותר, כגון גידולי שטח פתוח שחשיפתם לנזקי טבע גדולה במיוחד.

מנגד, בשנים האחרונות חלה מגמה של ירידה ברווחיות בחקלאות בישראל, אשר מהווה גורם לירידה בביקושים לביטוח נזקי טבע, שכן משקים מפסידיים בוחרים להפחית בהוצאות הביטוחיות.

12.3. משק המים

ענפים חקלאים רבים תלויים בכמות ומחיר המים בישראל. המחסור הגדל במים והעלאת תעריף המים בעקבותיו, גורמים להקטנת שטחים לגידול, ירידה בכדאיות הגידול והקטנת ביטוחים בהתאם. מדינת ישראל מצמצמת כמויות מים לחקלאים בהתאם למאגרים הקיימים. צמצום בכמויות המים המוקצות לחקלאות עשויות להשפיע על היקף הביטוחים הנמכרים על ידי החברה.

12.4. עובדים זרים

בחלק ניכר מענפי החקלאות מועסקים עובדים זרים. כניסת העובדים הזרים לארץ ואישור העסקתם כרוך באישורים ממשלתיים. קיטון בכמות העובדים הזרים עלול לגרום לצמצום בענפים מסוימים בגלל הקושי במציאת תחליפים בשוק המקומי ובהתאם לקיטון בביקוש לביטוח נזקים.

12.5 מצב כלכלי

חלק ניכר מהיצור החקלאי משווק לחו"ל. לפיכך משברים כלכליים והתחזקות השקל לעומת מטבעות חוץ מקטינות את כדאיות הגידולים ואיתם את הביקושים לביטוח נזקים. בנוסף מיתון מקומי מקטין אף הוא את הביקושים לגידולים אשר מיועד לשיווק בארץ. משבר פיננסי עשוי לפגוע במגזר העסקי והחקלאי וכתוצאה להוביל לפגיעה במוסר התשלומים של הלקוחות (קרי, פגיעה ביכולתה של החברה לגבות את דמי הביטוח ממבוטחיה).

12.6 קיבולת ביטוח משנה בשוק הביטוח העולמי

החברה מקטינה חלק מהסיכונים באמצעות רכישת ביטוחי משנה בשווקים בינלאומיים, כאשר החברה רוכשת בעיקר חוזי ביטוח משנה מסוג עוצר הפסדים (STOP LOSS). קיים היצע מוגבל של מבטחי משנה המתמחים בביטוח נזקי טבע, ומספר מבטחי המשנה המתמחים בתחום בו עוסקת החברה עשוי להשפיע על רווחיות החברה.

שינויים במחירי הסיכון ובנפח ביטוחי המשנה המוצעים בשווקים הבינלאומיים משפיעים על רווחיות החברה. יציבותם של מבטחי המשנה, ובכלל זה מצבם הפיננסי, ויכולתם ונכונותם להשתתף בנפחים בהם השתתפו בעבר ובמחירים דומים, עשויה להשפיע על רווחיות החברה.

חלק מנפח ביטוח המשנה נרכש מהמדינה וחלק מהנפח נרכש ממבטחי משנה בחו"ל, בעלי דירוג גבוה ובעלי התמחות בביטוח נזקי טבע. ההיצע המוגבל של מבטחים וביטוחי משנה, בתחום בו עוסקת החברה, גורם למחירים גבוהים של ביטוחי המשנה, ובפרט בשנים שלאחר תביעות גדולות בהן הסיכון הביטוחי עולה, ועלול להוביל לחוסר יכולת של החברה לבטח את סיכונה ברמה הנדרשת. השתתפות המדינה כמבטחת בביטוח המשנה מאפשרת לחברה לקחת סיכונים ולמכור ביטוחים רחבים, ועל-כן מידת מעורבותה של המדינה עשויה להשפיע על רווחיות החברה.

12.7 החלטות ממשלה הנוגעות לחברה ולסביבתה העסקית

החברה, כחברה ממשלתית, חשופה לשינויים בהחלטות הממשלה, המתקבלות מעת לעת, בקשר עם השתתפות המדינה בפרמיות בביטוח נזקי טבע בחקלאות, נפח הכיסוי בביטוחי משנה והחלטות אחרות הנוגעות לחברה או לסביבתה העסקית. כך למשל, החלטות הממשלה בעניין השתתפות המדינה בתשלום דמי הביטוח, הגדרת החברה כזרוע ביצוע של משרד החקלאות, הסכמים לביטוח אסונות טבע, משפיעים על פעילות החברה ותוצאותיה.

12.8 מגבלות רגולציה

כחברת ביטוח, כפופה החברה להוראות חוק הפיקוח ולתקנות וצווים שהוצאו על פיו, וכן לחוזרים שמפרסם הממונה על שוק ההון הביטוח וחיסכון, מעת לעת. שינוי חקיקה ורגולציה כאמור משפיעים על המבנה הארגוני של החברה, על פעילות החברה, על הפיקוח והבקורות שמפעילה החברה, על דיווח הכספי ועל תוצאותיה הכספיות.

כחברה ממשלתית, כפופה החברה גם לחוק החברות הממשלתיות ולתקנות מכוחו, כמו כן להנחיות לחוזרים ופיקוח רשות החברות, אשר אף הם משפיעים על אופן התנהלות החברה ועל דיווחיה. לצורך הקטנת הסיכונים המתוארים לעיל, לחברה יועצת משפטית פנימית אשר מונתה על ידי דירקטוריון החברה גם כממונה על ציות ואכיפה פנימית בחברה.

12.9. שינוי בחסמי הכניסה והיציאה של ענף הביטוח החקלאי

חסמי הכניסה והיציאה העיקריים של החברה, הנם כמפורט בסעיף 11 לעיל.

שינוי בחסמים אלה יכולים להשפיע על התחרותיות בענף הביטוח החקלאי (כניסה או יציאה של חברות ביטוח מתחרות), ובהתאם להשפיע על פעילות החברה, תוצאותיה הכספיות ורווחיותה.

12.10. תקדימים משפטיים

תקדימים משפטיים, תביעות ייצוגיות וכיוצא באלה, יש בהם בכדי להשפיע על פעילות החברה והתוצאות העסקיות שלה.

12.11. שינויים בשוק ההון

תיק ההשקעות של החברה מורכב בעיקר מאגרות חוב סחירות, מפיקדונות בבנקים, תעודות סל וניירות ערך אחרים. מרכיבי התיק מתאפיינים בתנודתיות כתוצאה מאירועים פוליטיים וכלכליים בארץ ובעולם. לפיכך, חשופה החברה לסיכונים ריבית, סיכונים בסיס הצמדה, מטבעות ושינויים בשערי המניות, שהשפעתם על התוצאות העסקיות של החברה הנה ניכרת. כמו-כן, קיים סיכון כי אגרות החוב או הפיקדונות בהן משקיעה החברה לא ייפרעו.

13. השקעות

דירקטוריון החברה מתווה את מדיניות ההשקעה הכללית של החברה, בכפוף לדרישות חוק הפיקוח ותקנות ההשקעה ולהוראות הממונה על שוק ההון הביטוח וחיסכון בחוזרים המוצעים על ידו מעת לעת. הדירקטוריון מינה ועדת ההשקעות שמטרתה לפקח על השקעות ההון העצמי וכספים לכיסוי ההתחייבויות והעתודות הביטוחיות ולקבוע את אופן ביצוע ההשקעות, אופי ההשקעות, אפיקי ההשקעה, סדרי הגודל, עיתוי ההשקעה וכדומה. הוועדה מתכנסת מידי חודש, ודנה בהרכב התיק ובתשואות, מקבלת סקירות לגבי מצב השווקים ומחליטה על מדיניות התיק לחודש הקרוב.

לחברה תיק השקעות המשמש בעיקר לכיסוי העתודות הביטוחיות והתחייבויותיה האחרות של החברה, שאינן התחייבויות תלויות תשואה. תיק ההשקעות של החברה מורכב בעיקר ממזומנים, אגרות חוב, מניות, פיקדונות בבנקים וקרנות. התיק מנוהל באמצעות מספר מנהלי תיקים בארץ ובחו"ל בפיקוח ועדת ההשקעות. הדיווחים לוועדת ההשקעות והתיאום בין הוועדה למנהלי התיקים נעשה על ידי סמנכ"ל הכספים של החברה. החברה קולטת באופן שוטף את הפעולות הנעשות על ידי מנהלי התיקים, למערכת ניהול ובקרה הנמצאת בחברה. כל השקעות החברה הינן כספי נוסטרו כפי שמצוינים בביאור 8 לדוחות הכספיים.

14. ביטוחי משנה

14.1. החברה פועלת להקטנת הסיכונים הביטוחיים שהיא נוטלת על עצמה, באמצעות מבטחי משנה מחו"ל ומדינת ישראל כמבטחת משנה. להתקשרות עם מבטחי משנה מספר יתרונות, ועיקרן הגנה מפני סיכוני חשיפה גבוהים ותנודות בהתנהגות הסיכון. מדיניות החשיפה של החברה למבטחי המשנה והיקף הביטוח אותו רוכשת החברה, נקבעים מידי שנה על ידי דירקטוריון החברה. מדיניות דירקטוריון החברה לביטוח המשנה מסוג עוצר הפסדים כוללת מגבלה של עד 35% למבטח בודד בדירוג A ומעלה ועד 20% לדירוג הנמוך מ-A. כמו כן המדיניות כוללת מגבלה של לפחות 75% מהביטוחים יעשו בחברות בדירוג A ומעלה. מדיניות הדירקטוריון לחשיפות החברה נקבעת על בסיס ניסיון החברה וסיכום מקסימום הנזק שתועד בחברה בענפי הביטוח השונים ובהתייחס לעתודות החברה והפרמיה המבוטחת.

14.2. החברה משתמשת כנגד עיקר סיכונה הביטוחים בחוזי ביטוח משנה משני מסוג: ביטוח עוצר הפסדים (STOP LOSS). בנוסף בביטוח המדגה רוכשת החברה ביטוח משנה פקולטטיבי למספר קטן של ביטוחים. הכיסוי הביטוחי ניתן לחברה הן על ידי החשב הכללי במשרד האוצר (להלן: "**החשב הכללי**") והן על ידי חברות ביטוח זרות.

14.3. ההתקשרות עם מבטחי המשנה נערכת על בסיס שנתי תמורת פרמיה שנתית. יתרת הסיכון המוטלת על חברת הביטוח, לאחר העברת חלק מהסיכון למבטח המשנה, נקראת "שיר".

14.4. ביטוח המשנה מאפשר קבלת פיצוי בגין חלק מהתביעות ממבטחי המשנה, אך לא משחרר את החברה מחבותה כלפי מבוטחיה, כמבטח ישיר על פי חוזי הביטוח. מבטח משנה, אשר לא יעמוד בהתחייבותו על פי חוזה ביטוח המשנה איתו, עלול לגרום לחברה הפסדים בעתיד. ביטוח משנה עוצר הפסדים מפצה את החברה בגין היקף תביעות העולות על שיעור הכנסות בהתאם לשכבת הביטוח. בביטוח פקולטטיבי אותו רוכשת החברה למספר ביטוחים בענף המדגה, הכיסוי הביטוחי מפצה את החברה באופן יחסי בהתאם לתגמולי הביטוח בהם נושאת החברה.

להלן טבלת ביטוחי עוצר הפסדים שנרכשו על ידי החברה בשנים 2014 עד 2018 :

מסלול ביטוח	סוג מבטחי משנה	שיעור הנזקים מהפרמיות	שיעור כיסוי בשנת 2018	שיעור כיסוי בשנת 2017	שיעור כיסוי בשנת 2016	שיעור כיסוי בשנת 2015	שיעור כיסוי בשנת 2014
נזקי טבע	מבטחי משנה בחו"ל	120%-160%	90%	87%	90%	90%	90%
נזקי טבע	מבטחי משנה בחו"ל	160%-200%	90%	90%	90%	90%	90%
נזקי טבע	מבטחי משנה בחו"ל	200%-300%	90%	90%	90%	90%	90%
נזקי טבע	ממשלת ישראל	300%-400%	טרם נחתם	80%	80%	80%	80%
נזקי טבע	ממשלת ישראל	400%-500%	טרם נחתם	60%	60%	60%	60%
אסון טבע	מבטחי משנה בחו"ל	150%-200%	90%	90%	90%	80.5%	77.5%
אסון טבע	מבטחי משנה בחו"ל	200%-300%	90%	90%	90%	90%	90%

להלן פירוט מבטחי המשנה העיקריים של החברה לשנת 2017, אשר היקפי הפרמיה השנתית מהווים 10% או יותר מסך הפרמיה:

שם מבטח	מדרג	דירוג ומקור דירוג	פרמיה שנתית למבטחים המקבלים מעל 10% מסך הפרמיות (אלפי ש"ח)	שיעור הפרמיה מסך הפרמיות
Swiss Re	S&P	-AA	10,791	37%
Hannover Re	S&P	-AA	3,313	11%
Allianz Re	S&P	-AA	3,705	13%

14.5. בנוסף לביטוחים המצוינים לעיל במסגרת הסכם אסונות טבע החשב הכללי מתחייב לפצות את החברה תמורת פרמיה בגין תביעות העולות על חלק מעתודות הביטוח הנצברות במסגרת מסלול ביטוח זה.

בביטוח לול כנגד מחלת הניוקאסל הסלמונלה, וביטוח הכנסה בפלחה החשב הכללי התחייב לכסות תשלומי תגמולים אשר יעלו על היקף תביעות מסויים ראה סעיפים 6.40 ו 6.41 ו 6.12.

החברה כאמור פועלת לחדש את ביטוח המשנה עם החשב הכללי לשנת 2018 בגין מסלול נזקי טבע אשר טרם חודש עד ליום הדוח.

14.6. לפרטים נוספים בעניין ביטוחי המשנה ראו ביאור 19 לפרק ג' - הדוחות הכספיים.

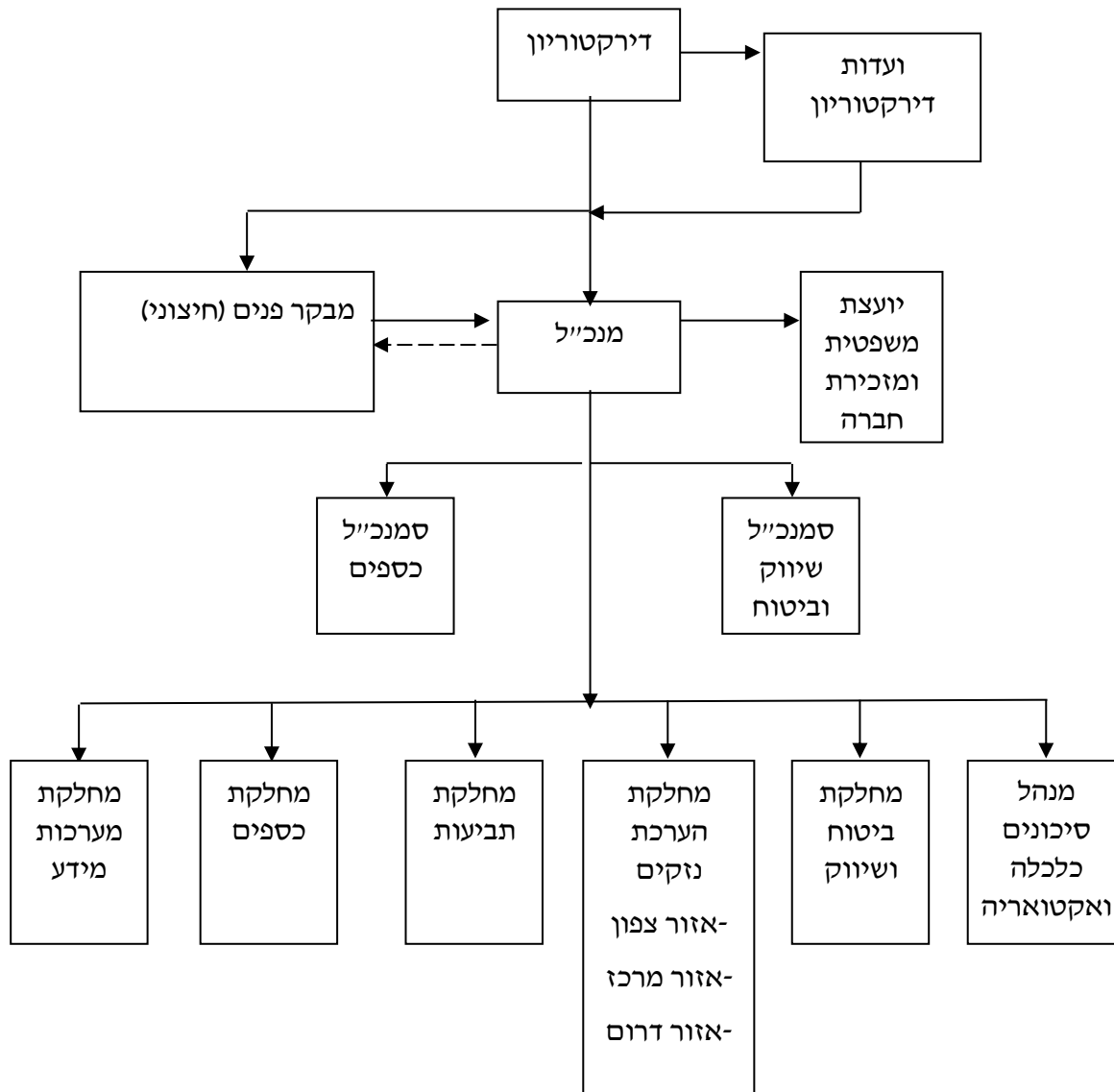
14.7. להלן ריכוז של תוצאות ביטוח המשנה של החברה, באלפי ש"ח:

תוצאות ביטוחי המשנה

2015	2016	2017	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
(70,289)	(21,731)	(1,036)	חלק של מבטחי המשנה בתביעות-ביטוח משנה עוצר הפסדים
(4,680)	(26)	-	חלק מבטחי המשנה בתביעות - ביטוח משנה יחסי
29,901	38,187	37,011	פרמיות בטוח משנה עוצר הפסדים
1,388	1,096	1,263	פרמיות בטוח משנה יחסי
(43,680)	17,526	37,238	תוצאה נטו רווח (הפסד) למבטחי משנה

15. הון אנושי

להלן תרשים המבנה הארגוני של החברה :

15.1.

להלן פירוט מחלקות החברה

החברה פועלת בכל תחומי פעילותה באמצעות ההנהלה המרכזת את כל פעילות החברה והמחלקות השונות, כמפורט להלן:

הנהלה - מונה תשעה עובדים (מנכ"ל, מנהל סיכונים וכלכלן, אחראי רכש וכלכלן, יועצת משפטית ומזכירת החברה ומזכירות). ואחראית, בין היתר, על התפעול השוטף של החברה.

ביטוח (חיתום) - מונה שנים עשר עובדים המבצעים את עבודת החיתום.

תביעות - מונה שנים עשר עובדים, האחראים על תשלום תגמולי הביטוח למבוטחים.

הערכה - מונה חמישה עשר עובדים המפעילים כ-70 מעריכי נזקים, שהינם קבלנים עצמאיים, המבצעים את הערכות הנזק למבוטחים. לחברה שלושה משרדים אזוריים לביצוע הערכת נזקים: בעפולה, כפר הראה ונגבה. כל אחד ממשרדים אלו מנהל על ידי מעריך אזורי האחראי על ביצוע כל הערכות הנזק הנדרשות, באזור עליו חולש משרדו, והאחראי על הפעלת המעריכים.

שיווק - מונה אחד עשר עובדים, האחראים על דיוור, פרסום ושיווק פוליסות הביטוח.

כספים - מונה שנים עשר עובדים, המבצעים את הנהלת החשבונות והכספים והבקרה על השקעות החברה.

מערכות מידע - מונה שמונה עובדים, האחראיים על תפעול ופתוח מערכות המחשב.

15.2.

מצבת העובדים ומינוי בכירים

בחברה מועסקים 79 עובדים המחולקים בין המחלקות השונות, כמפורט בסעיף 15.1 לעיל. בתקופות מסוימות בשנה החברה מגייסת לתקופות קצרות כוח אדם זמני להקטין עומסים ולהגדיל תפוקות.

15.3.

השקעות החברה באימונים והדרכה

החברה מקיימת בעבור עובדיה הדרכות והכשרות מקצועיות פנים ארגוניים, וכן שולחת את עובדיה לימי עיון וסמינרים מקצועיים מחוץ לארגון, בתחומים שונים של שירות, מכירות, ביטוח, חקלאות, אבטחת מידע וכו', בהתאם לצורך. סך התקציב לימי עיון והשתלמויות בשנת 2017 הסתכם לסך של כ-135 אלפי ש"ח. תקציב זה אינו מהווה סכום מהותי מסך הכנסות החברה.

15.4.

הסכמי העסקה ותגמול העובדים

15.4.1. החברה, בהיותה חברה ממשלתית, כפופה בנושא שכר ותגמול העובדים והמנהלים להוראות

חוק החברות הממשלתיות ולהוראות הרשות והממונה על השכר והסכמי העבודה. תקרות השכר של בכירי החברה נקבעות על ידי הממונה על השכר והסכמי העבודה, יתר העובדים, שכרם מתעדכן בהתאם להסכמים הקיבוציים המתעדכנים במשק או בהתאם להסכמים אישיים אשר מדורגים מרמות שכר הבכירים, מפוקחים על ידי הרשות והממונה והכול בכפיפה לתקציבים ועדכוני שכר המאושרים בדיקטוריון. תגמולים נוספים שניתנו לעובדי החברה ומנהליה בשנים האחרונות, ניתנו בקשר לתוצאות החברה והערכת העובד באותה שנה (פרט לאנשי מכירות אשר מתוגמלים על מכירות מעל היקף מסוים) ואינם מובטחים מראש וכפופים לאישור רשות החברות הממשלתיות והחלטת דירקטוריון החברה.

- 15.4.2. בחודש יוני 1979, נחתם הסכם קיבוצי בין החברה לבין עובדי החברה ומועצת פועלי ת"א-יפו סניף הסתדרות הפקידים (להלן: "**ההסכם הקיבוצי המיוחד**"). נקבע בהסכם כי לגבי נושאים שלא מאוזכרים בו, ינהגו בהתאם לתקנות השירות הציבורי (התקשי"ר). למיטב ידיעת החברה, ההסכם הקיבוצי לא נרשם ברשם ההסכמים הקיבוציים ולא נחתם על-ידי ארגון עובדים יציג. אם וככל שההסכם הקיבוצי תקף, הוא חל על כ- 17 מעובדי החברה. שאר העובדים מועסקים על פי חוזי עבודה אישיים, בהם נקבעים תנאי העסקה והתנאים הנלווים.
- 15.4.3. החברה נוהגת להצטרף להסכמים הקיבוציים הנחתמים בין המדינה, המעסיקים והסתדרות העובדים ביחס לעובדים המועסקים בחברה בהסכם הקיבוצי המיוחד.
- ביום 18.4.16 נחתם הסכם קיבוצי (מסגרת) עם ההסתדרות החדשה עבור השנים 2013 עד 2017 הכולל עדכון שכר בגובה של 7.5%. ומענק בגובה של 2000 ש"ח לעובד כאשר מחציתו שולמה בהתאם להנחיות שניתנו במסגרת גיבוש ההבנות כאמור לעיל ומחציתו השנייה בשכר ינואר 2017. בנוסף כולל ההסכם חלוקה של התוספות בין תוספת אחידה לכלל העובדים לבין תוספת שעורית משכר העובד. ביום 8.8.16 נחתם תיקון להסכם המגדיל את העדכון הכולל ל 7.75% ודוחה את תאריכי העדכון בהתאם למועדים והתוספות הבאים: 1/7/16-1%, 1/3/17-1.75%, 1/6/18-1.5%, 1/12/18-1.75%, 1/3/19-1.75%. כמו כן נקבעו אופן החלוקה של התוספת כך שמחצית התוספת הינה תוספת אחידה בין העובדים ומחציתה מבוססת על שכרו של כל עובד. ביום 9.1.18 נחתם תיקון להסכם מ- 2016 המגדיל את העדכון הכולל ל 7.9% כאשר ההגדלה בשיעור של 0.15% לתוספת לתוספת האחידה ועודכנו מועדי התוספות וחלקן כדלהלן: 1/7/16-1%, 1/3/17-1.75%, 1/6/18-1.5%, 1/8/19-1.75%, 1/12/19-1.90%.
- 15.4.4. ביום 23 לאוגוסט 2016 קיבלה החברה מכתב מהסתדרות העובדים המודיע כי עובדי החברה החליטו להתאגד, ועד העובדים שנבחר בשיתוף ההסתדרות מבקש מהנהלת החברה לנהל מו"מ להסכם עבודה קיבוצי שיחול על כל עובדי החברה. הנושא הועלה לדיון בישיבת דירקטוריון החברה ביום 31 באוגוסט 2016 אשר החליט להסמיך את מנכ"ל החברה יחד עם סמנכ"ל הכספים והיועצת המשפטית ומזכירת החברה לניהול המשא ומתן. הדירקטוריון הסמיך את ועדת ההנהלה לקבוע קווים מנחים להסכם. החברה הודיעה על ההתארגנות לרשות החברות הממשלתיות וכן לממונה על השכר והחלו דיונים ראשוניים בעניין.
- 15.4.5. ביום 31 באוגוסט 2016 פנה במכתב נציג הסתדרות העובדים בנוגע לקרן מנכ"ל לשנת 2015. לטענתו במכתב נוסף מיום ה- 4 בדצמבר 2016 מדובר בנוהג קיים ועל כן הוא מחויב בתשלום וכן נטענו טענות נוספות בדבר אופן הגדלתו לפי כמות העובדים וכאחוז משכרם. ביום 21 בנובמבר 2016 החליט דירקטוריון החברה על תשלום מענק לעובדים בגין 2015 בסכום של 160 אלפי ש"ח אשר שולם עם קבלת אישור רשות החברות הממשלתיות. ביום 18 באפריל 2017 קיבלה החברה התראה על סכסוך עבודה מצד העובדים וההסתדרות במידה ולא ישולם להם סכום כספי המכונה קרן מנכ"ל בשיעור של 2.5% מעלות השכר. בישיבות ביום 29 במאי 2017 וביום 23 באוגוסט 2017 החליט דירקטוריון החברה על תשלום מענק לעובדים ולבכירים בגובה 1.2 מילוני ש"ח (לפני עלויות מעביד) עבור שנת 2016 אשר שולם עם קבלת אישור רשות החברות הממשלתיות.

- 15.4.6. מרבית עובדי החברה מבוטחים בקרנות הפנסיה החדשות. מספר עובדים מבוטחים בקרנות פנסיה ותיקות, בביטוחי מנהלים ובקופות גמל. ביום 31 במאי 2016 החליט דירקטוריון החברה על הגדלת הפרשות לעובדים ולבכירים, בהתאם לאישורים לעדכון הפרשות שהוצאו על ידי רשות החברות הממשלתיות. כך שהפרשות החברה יעמדו על תקרה של 7.5% בגין מרכיב הגמל לכל העובדים והבכירים שיהיו מעוניינים להגדיל את חלקם של העובדים בהפרשות ל-7%. שיעור ההפרשה כולל עלות בגין אבדן כושר עבודה. השינוי יצר שוויון בין כל עובדי החברה לעניין זה. השפעת העלות על הוצאות החברה היה כ-11 אלפי ש"ח לחודש.
- 15.4.7. התחייבויות החברה בגין סיום יחסי עובד-מעביד מוערכות על ידי אקטואר חיצוני המשקלל את הסכומים שהופרשו לשם כך בדוחות הכספיים עם התשלומים השוטפים לקרנות פנסיה ו/או חברות ביטוח ו/או קופות פיצויים בנקאיות ו/או קרנות הפיצויים.
- 15.4.8. קבוצת נושאי המשרה מועסקים באמצעות חוזי העסקה אישיים, בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות (כללים בדבר אופן בחירת פקידים בכירים), התשס"ה-2005, בהתאם להנחיות רשות החברות הממשלתיות ולנוהל מינוי עובדים בכירים שאומץ על ידי דירקטוריון החברה ואושר על ידי רשות החברות הממשלתיות.
- 15.4.9. גמול הדירקטורים בחברה הממונים על ידי המדינה הנו כקבוע בתקנות החברות הממשלתיות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור מקרב הציבור בחברות הממשלתיות), תשנ"ד-1994, בהתאם לדרגתה של החברה. תקנות אלו קובעות גם את הגמול להם זכאים דירקטורים חיצוניים בחברה.
- 15.4.10. במהלך תקופת הדוח, פרש דוד גינזבורג מתפקידו כמנכ"ל החברה. דירקטוריון החברה מינה לתפקיד זה וכן כמנכ"ל בפועל את מר שמואל תורג'מן. בחודש אוגוסט 2017 החל שמואל תורג'מן בתפקידו לאחר שנתקבלו האישורים הנדרשים מהרשויות והשרים.

16. הון חוזר

פוליסות הביטוח של החברה ללקוחות פרטיים משולמות לחברה בעת רכישתן על ידי המבוטחים בתשלום אחד או בפריסת תשלומים באמצעי תשלום שונים. תשלום פוליסות הביטוח הנרכשות בחברה על ידי מועצות ייצור משולמות לאורך תקופת הביטוח בהתאם לגבייתם מן המבוטחים ובהתאם לתנאי הפוליסה. תנאי אשראי חריגים מחויבים בריבית. ראה הרכב הפרמיות לגבייה בביאור 7 לדוחות הכספיים. תשלומים לספקים ו/או לנותני שירותים מבוצעים בתנאי אשראי מקובלים, לרוב שוטף + 30.

17. מימון

לחברה יתרות נזילות, המהוות חלק מיתרת ההשקעות המשמשות לכיסוי העתודות הביטוחיות. על-כן אין לחברה הלוואות מכל מקור שהוא והיא אינה נזקקת למסגרות אשראי בבנק.

18. מיסוי

החברה הינה "מוסד כספי" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. הכנסות החברה, חייבות במס חברות ובמס רווח. לעניין שיעורי המס ושינויים אחרים ראה באור 18 בדוחות הכספיים.

19. שיווק והפצה**ביטוחי החברה נמכרים בשתי דרכים עיקריות:**

- 19.1. מכירה באמצעות המועצות החקלאיות הרוכשות לחקלאים הפועלים בתחומן ביטוחים בסיסיים- המועצות החקלאיות כורתות חוזה ביטוח עם החברה, ומעבירות את דמי הביטוח באמצעות היטלים אותם הן גובות מהחקלאים או חיובים. לפירוט נוסף ראה סעיפים 6.29 ו- 8.2 לעיל.
- 19.2. מכירת ביטוחים מורחבים באופן ישיר לחקלאים ולארגוני חקלאים- המכירה במקרה זה מתבצעת על ידי מחלקת השיווק של החברה, באמצעות הגעה לחקלאי ומכירה אישית לחקלאי, דיוור ישיר, טלפונים (טלמרקטינג), וכנסי לקוחות.
- 19.3. החברה אינה משווקת או מוכרת ביטוחים באמצעות סוכני ביטוח.
- 19.4. החברה מבטחת באמצעות המועצות החקלאיות, בכלל, ומועצת הצמחים בפרט, ביטוחים בסיסיים. קיום ביטוח בסיסי מאפשר ביטוח רחב למגדלים רבים, ריכוזיות הביטוח, פיזור סיכונים טוב יותר והוזלת פרמיות הביטוח. בהיות המועצות החקלאיות והארגונים החקלאיים מקור הכנסה משמעותי של החברה, מעריכה החברה כי ביטול ההסכמים עימם עלול לגרום לנזק בהיקף המכירות של החברה, אשר יחייב התארגנות שיווקית אחרת. ראה גם סעיף 8.2 לעניין הוצאת מספר מיני גידולים מתחולת "חוק מועצת הצמחים".

20. ספקים ונותני שירותים

- 20.1. לצורך הערכת הנזקים הנגרמים למבוטחים, נעזרת החברה בשירותיהם של כ- 70 מערכי נזקים חיצוניים המספקים לחברה שירותים כקבלנים עצמאיים. לחברה אין כל תלות במעריך נזקים מסוים.
- 20.2. להערכת החברה אין לה ספקים ונותני שירותים בהם היא תלויה, פרט למבטחי המשנה כמפורט בסעיף 14 לעיל וכאמור בסעיף 20.4.
- 20.3. החברה מתקשרת עם מספר רב של ספקים לצורך מתן שירותי מחשב ותוכנה, שירותי תקשורת, ייעוץ מקצועי, שירותי משרד וכיוצ"ב. בתקופת הדוח ובשנה הקודמת לה, לא חלו שינויים מהותיים במערך הספקים של החברה.
- 20.4. מערכות הליבה המיחשוביות של החברה מושתתות על תוכנות מדף המותאמות לצרכי החברה. המערכת הביטוחית הינה מערכת תפנית של חברת קומטק. בשנת 2017 עלויות התחזוקה והשיפורים שהושקעו במערכת על ידי קומטק הגיעו לסך של כ- 668 אלפי ש"ח, בשנת 2016 לסך של כ- 603 אלפי ש"ח. מערכת הכספים של החברה היא מערכת ארמוני של חברת מוניטין, עלויות התחזוקה והשיפורים שבוצעו במערכת בשנת 2017 הגיעו לסך של כ- 135 אלפי ש"ח, בשנת 2016 סך של כ- 238 אלפי ש"ח. מערכות הליבה של החברה יושבות על תשתיות IBM, עלויות התחזוקה והשיפורים שבוצעו במערכת בשנת 2017 הגיעו לסך של כ- 53 אלפי ש"ח, בשנת 2016 סך של כ- 75 אלפי ש"ח. בשנת 2017 התקשרה החברה עם חברת מטריקס להקמת מערכת לניהול הערכות נזק בעלות של כ- 2.3 מיליוני ש"ח, אשר עתידה להחליף מערכת ישנה יותר. החברה מעריכה כי קיימת לה תלות בספקים ונותני שירותים אלו. החברה מעגנת את התקשרותה עימם באמצעות חוזים הכוללים הסכמי תעריפים ושירות.

21. רכוש קבוע

- 21.1. בבעלות החברה שתי קומות משרדים, הנפרסות על שטח של כ- 1,400 מ"ר בבית מעיא ושש חניות במרתף, בדרך מנחם בגין 74 בתל-אביב. המשרדים, כמו גם יתרת הרכוש הקבוע של החברה, משמשים אותה לצורך פעילותה השוטפת. החברה בתהליך של שיפוץ יסודי במשרדיה הכולל התקנת מערכות כיבוי אש, החלפת מערכת המיזוג, החלפת חלונות ושיפורים נוספים הנוגעים לבטיחות המבנה ותצורה. היקף השיפוץ מוערך ב- 6 מיליון ש"ח ועתיד להסתיים בשנת 2018.
- 21.2. במשרדי החברה בתל אביב ממוקם חדר שרתי מחשב ותקשורת המשרת את כלל עובדי החברה, חדר השרתים מכיל: מחשב מרכזי, מערכת אחסון נתונים מרכזית, מערכת שרתים וירטואלית, ציוד תקשורת ואבטחה, מערכת גיבוי חשמלית (UPS), מערכת כיבוי אש ומיזוג אוויר, מערכות הגנה שונות ושרתי עזר נוספים. כמו כן, לחברה קיים מתקן גיבוי מחוץ לאזור המרכז שכולל העתק למרבית מערכות המחשב העיקריות של החברה. מערכות המחשב המרכזיות של החברה מושתתות על תשתיות IBM כאמור בסעיף 20.4 לעיל. בנוסף למערכות אלו, משתמשת החברה במערכות מיחשוביות נוספות, כגון מערכת BI, מערכת CRM, מערכת גיאוגרפית ומערכת ייעודית לניהול הערכות נזקים.

22. עונתיות

- 22.1. פוליסות הביטוח נמכרות ברובן בהתאם לעונת הגידול של כל ענף, במהלך השנה ומתפרסות על פני כל השנה. ההכנסות מתפרסות חשבונאית על פני כל תקופת הביטוח, ועל-כן אין תופעת עונתיות מובהקת בתוצאות החברה. הנזקים אותם מבטחת החברה מתפזרים על פני כל השנה. לחברה עתודת ביטוח נזקי טבע אשר תוצאות הביטוח נזקפות לה ולא מועברות לרווח הנקי בהתאם לתקרות העתודה.
- 22.2. להלן יובאו הנתונים הכספיים לגבי ההכנסות מפרמיות לפי רבעונים לשלוש השנים שקדמו לתאריך הדוח, באלפי ש"ח:

2017					תקופת הדוח
רבעון I	רבעון II	רבעון III	רבעון IV	סה"כ	
50,560	49,233	53,661	47,255	200,709	פרמיות ברוטו מחקלאים
49,829	48,766	52,469	45,402	196,466	פרמיות ברוטו מהממשלה

2016					תקופת הדוח
רבעון I	רבעון II	רבעון III	רבעון IV	סה"כ	
43,917	45,026	47,947	67,858	204,748	פרמיות ברוטו מחקלאים
44,237	47,819	48,417	58,442	198,915	פרמיות ברוטו מהממשלה

2015					תקופת הדוח
רבעון I	רבעון II	רבעון III	רבעון IV	סה"כ	
40,509	40,331	42,159	38,920	161,919	פרמיות ברוטו מחקלאים
43,321	43,103	43,253	36,984	166,661	פרמיות ברוטו מהממשלה

23. נכסים לא מוחשיים

- 23.1. בחודש ינואר 2006 נרשמו כסימן מסחר אצל רשם סימני המסחר והפטנטים הלוגו שבסימן המסחר ושם החברה ("קנט"), ביחד ובנפרד, בעברית ובאנגלית, לרבות צורת הכיתוב וצבעי הסימן. כמו-כן, בבעלות החברה הדומיין (שם מתחם) www.kanat.co.il.
- 23.2. לחברה ארבעה מאגרי מידע רשומים אצל רשם מאגרי המידע, כנדרש על פי חוק הגנת הפרטיות. מאגרי המידע חיוניים לניהול עסקי החברה וכוללים, בין היתר, מידע על המבוטחים, וכן מידע על עובדי החברה ומעריכי הנזקים המספקים לחברה שירותים.
- 23.3. החברה מנהלת מעקב אחר תאריכי חידוש התוקף של קנייניה הרוחניים הרשומים על שמה ומאריכה, לפי הצורך, את תוקפם. עלויות החברה ברישום הקניין הרוחני זניחות.
- 23.4. סימני המסחר והקניין הרוחני של החברה וזכויותיה בהם, משמשים את החברה באופן שוטף בפעילותה ותורמים ליצירת מותג חזק, התורם להצלחת החברה.

23.5. עיקר עלויות הנכסים הבלתי מוחשיים של החברה מורכבים מרכישת תוכנות ורישיונות מדף (ראה סעיף 20.4 לעיל). מידע בדבר עלויות הנכסים הבלתי מוחשיים מצוי בביאור 4 לפרק ג' - הדוחות הכספיים.

24. גורמי סיכון וחשיפה לסיכוני שוק ודרכי ניהולם

ריכוז גורמי הסיכון של החברה

בטבלה שלהלן מפורטים הסיכונים השונים שהחברה חשופה להם על פי הערכת החברה ואת היקף השפעתם, לפירוט נוסף ראה גם סעיף 12 לעיל:

השפעה קטנה	השפעה בינונית	השפעה גדולה	
	+		מצב המשק
		+	מצב ענף החקלאות
	+		הפעילות הביטוחית
	+		שינויים פיננסיים ותנאי שוק ההון
+			תחשיבי האקטואריה ונכונות ההנחות
+			חדלות פירעון של מבטחי משנה
	+		חיתום
		+	הפסקת התמיכה מטעם המדינה
+			תקדימים משפטיים
+			תובענות ייצוגיות
	+		סיכונים תפעוליים
		+	רגולציה וציות
+			תחרות ומתחרים

תיאור סיכוני השוק -

24.1. מצב המשק

למצב המשק בכללותו השלכה על עסקי החברה. שינויים כלכליים חברתיים במצב המשק עשויים להשפיע על החברה ורווחיותה. כך למשל, מיתון במשק, עלול לגרום לגידול בחובות אבודים, לצמצום הכיסויים הנרכשים בפוליסות הבטוח ולעלייה ברמת הניסיונות של מבטחים להונות את החברה.

24.2. הפעילות הביטוחית

החברה מוכרת פוליסות ביטוח אשר מכסות סיכונים שונים. טעויות בהגדרות פוליסות הביטוח עלולים לגרום לתשלומים בלתי מוערכים מראש על ידי החברה.

24.3.

שינויים פיננסיים ותנאי שוק ההון

חלק ניכר מתיק הנכסים של החברה מושקע בניירות ערך סחירים בשוק ההון, המתאפיינים בתנודתיות כתוצאה מסיכוני שוק. שינוי בשיעורי ריבית, שערי חליפין ומחירי מניות ואג"ח עלולים להשפיע על שווי נכסי החברה, התחייבויותיה ושווי תיק הנכסים בניהולה, וכתוצאה מכך להשפיע ישירות על רווחיותה והונה העצמי.

24.4.

תחשיבי האקטואריה ונכונות ההנחות

תחשיבי האקטואריה מבוססים על תוצאות היסטוריות ועל הנחות עתידיות. טעויות ו/או הנחות שאינן מתאמתות עשויות להשפיע על רווחיות החברה.

24.5.

חדלות פירעון של מבטחי משנה

החברה רוכשת ביטוחי משנה בשווקים הבינלאומיים. שינויים במחיר הסיכון ובנפח ביטוחי המשנה, המוצעים בשווקים אלו, עשויים להשפיע על רווחיות החברה. במקרה שמבטח משנה, עמו החברה קשורה, יהפוך לחדל פירעון, תוטל על החברה כל החבות הביטוחית בה היה אמור לשאת על פי ההסכמים בינו לבין החברה. משבר כלכלי בשווקים, מחריף את סיכון זה והסיכויים להתממשותו.

24.6.

חיתום

תעריפי הביטוח מבוססים על תמחור אקטוארי, המבוסס על נתונים חיתומיים. איסוף הנתונים מבוצע בהתייחס למענה המבוטח ולאיכות החיתום בחברה. כשל ו/או דיווחים לא מהימנים בשלב החיתום, עשויים לפגוע בגביית פרמיה נכונה המשקפת את הסיכון האמיתי של המבוטח. כשל דיווח, לדוגמה, ניתן לאכיפה בשלב התביעה, אם זו מתרחשת, אולם האחריות תחול על המבוטח רק אם הוא התרשל בדיווח.

24.7.

הפסקת התמיכה מטעם המדינה

הפחתה בתמיכה הממשלתית או הפסקתה, יגרמו לייקור פרמיות לחקלאים דבר שאינהרנטית יביא לקיטון משמעותי ברכישת ביטוחים או לקיטון בעתודות החברה ולכך השפעה מהותית לרעה על פעילות החברה.

24.8.

תקדימים משפטיים

תקדימים משפטיים עשויים להשפיע על רווחיות החברה בגין פרמיות שקיבלה כבר או בגין פוליסות שהמחיר ללקוח בגין נקבע ולא ניתן להתאים את התמחור לתקדים שנוצר.

24.9.

תביעות ייצוגיות

פעילותה העסקית של החברה כוללת מכירת ביטוחים. בפרט כיום לאחר חקיקת חוק תובענות ייצוגיות, החברה, בדומה לחברות ביטוח אחרות, חשופה לאפשרות של תביעה ייצוגית שהשפעתה עלולה לפגוע ברווחיה.

24.10.

סיכונים תפעולים

פעילות החברה נסמכת רבות על מאגריה הממוחשבים, תוכנות מחשב ופעילות עובדיה. טעויות אנושיות בהפעלת מערכות המחשוב וכן טעויות ותקלות במערכות אשר לא יתגלו במהרה עלולות לגרום לחברה לנזקים.

24.11. רגולציה וציות

שינויים בהוראות חוק, תקנות וההנחיות הרגולטוריות, החלים על גופים מוסדיים, כרוכים בהוצאות כספיות לצורך יישומן כגון מערכות מידע, כוח אדם, אימוץ נהלים, שינויים ארגוניים ומבניים וכיוצא באלה, ואף יכולים להשפיע ישירות על הון החברה. ביטול רישיונות הביטוח של החברה או חלקם, שינוי תנאיהם או שינויים בסביבה הרגולטורית עלולים להשפיע לרעה, באופן מהותי, על החברה. להלן דוגמאות לשינויים רגולטורים אשר משפיעים באופן ישיר על מצבה הכספי של החברה: (א) הגדלת הדרישה להון עצמי מינימאלי; (ב) קביעת דרישות ליציבות פיננסית ותפעולית; (ג) שינוי בחוקי מס החלים על החברה; (ד) שינוי בכללים לקביעת תעריפי ביטוח; (ה) שינוי בנוסחאות לחישוב עתודה; (ו) שינויים בשיטת הדיווח החשבונאית (ז) שינויים בכללי השקעות ההון החלים על החברה.

24.12. תחרות ומתחרים

עליה ברמת התחרות בתחום בו פועלת החברה עלולה לפגוע בהיקף הביטוחים שהחברה מבטחת את החקלאים וברווחיות החברה.

24.13. האחראי על ניהול סיכוני השוק ומדיניות ניהול הסיכונים של החברה

על פי הוראות חוק הפיקוח והממונה על שוק ההון הביטוח וחיסכון בחוזרים המוצעים מטעמו, מינתה החברה את מר עמית בן נתן כמנהל סיכונים שתפקידו, בין היתר, להכין ולהגיש להנהלת החברה תוכנית פעולה מפורטת לבחינת הסיכונים בפניהם ניצבת החברה, כימות הסיכונים ובחינת הבקורות הקיימות להתמודדות עימם. התוכנית תבדוק לגבי הסיכונים שאותרו האם נעשה פיזור של הסיכונים, העברה לגורם אחר ו/או הגבלתם לרמה שנקבעה מראש. אחת לשנה מגיש מנהל הסיכונים להנהלה ולדירקטוריון החברה דוח שנתי, ומדי רבעון דיווח רבעוני אודות השתנות הסיכונים או היקפם. להערכת דירקטוריון החברה איכות וניהול הסיכונים בחברה הנה סבירה בנסיבות העניין. לפרטים נוספים אודות מדיניות ניהול הסיכונים של החברה, ראה בביאור 19 לפרק ג' - הדוחות הכספיים.

24.14. דוח בסיסי הצמדה

לעניין זה ראה ביאור 19 ג' 4 לפרק ג' - הדוחות הכספיים.

25. הסכמים מהותיים והסכמי שיתוף פעולה

25.1.

ביטוח אסונות טבע, ואיחוד עתודות הביטוח

החל משנת 2000 מתקשרת החברה בהסכם אסונות טבע עם המדינה. על-פי תנאי הסכם אסונות טבע, משתתפת הממשלה ב-80% מפרמיות הביטוח הקבועות בפוליסות, וכן מעניקה לחברה ביטוח משנה כאמור בגין תביעות העולות על העתודות הביטוחיות המשויות לביטוח אסונות טבע. במקרה של סיום הסכם אסונות טבע, מכל סיבה שהיא, הממשלה תהיה זכאית לחלק מהעתודה המיוחסת לאסונות טבע ותשמש את הממשלה כעתודה לביטוח או לתשלום פיצויים למגדלים בלבד. במשך השנים הורחב הסכם אסונות טבע עם המדינה, כך שיכיל ענפי חקלאות נוספים להם ניתן למכור ביטוח אסונות טבע כגון: צמחי נוי, פינוי וכלי פגרי בקר במרעה, דבש דבורים ועוד. בשנת 2014, נחתם הסכם אסונות טבע עם הממשלה המאפשר לחברה למכור גם ביטוח לענף הלול כנגד מחלת הניוקאסל ובשנת 2016 הוסף ביטוח ללול כנגד מחלת הסלמונלה ראה פירוט נוסף בסעיף 6.39 לעיל.

בחודש ספטמבר 2009 חתמה החברה עם ממשלת ישראל על איחוד עתודות הביטוח של שני מסלולי הביטוח, נזקי טבע ואסונות טבע לעתודה מרכזית אחת. כאשר בהתאם להסכם כל ההכנסות מפרמיות ביטוח, בניכוי הוצאות ליישוב תביעות וכן חלוקה יחסית של רווחים מהשקעות והוצאות בגין כול אחד מהמסלולים ייוחס לעתודה המרכזית כך שניתן יהיה לזהות את חלקו של כול מסלול בעתודה המרכזית.

25.2.

השתתפות הממשלה בפרמיות בגין נזקי טבע

החל משנת 2004, בתחילתה של כל שנה, משרד החקלאות מפרסם הודעה לכל חברות ביטוח להן רישיון לבטח נזקי טבע בחקלאות בדבר גובה שיעור השתתפות הממשלה בפרמיות ביטוחי נזקי טבע בפועל לאותה שנה, וגובה תקרת סכום התקציב השנתי להשתתפות הממשלה, בהתבסס על הערכות חברות הביטוח והתקציב העומד לרשותו באותה שנה לעניין זה. שיעור ההשתתפות המדינה בפרמיות ביטוח נזקי טבע בשנים האחרונות ובשנת 2017 עומד על 35% (למעט ביטוח הכנסה בענף הפלחה, ששיעור השתתפות המדינה עומד על 80%-40% ולמעט ביטוחי מבנים, בתי צמיחה וסיכוני אש שבהם אין השתתפות ממשלה). בחודש ינואר 2018, נחתם הסכם עם המדינה בו נקבע כי שיעור זה יהיה גם בשנת 2018, בכפוף לתקציב המשרד. ראה פירוט נוסף בסעיף 6.8 לעיל.

החברה משנה את הפרמיות לחקלאים בהתאם לשינוי בשיעור ההשתתפות של המדינה (מעבר לשינויים הנובעים מהתחשיבים האקטואריים של כל ענף). החברה רושמת את הכנסותיה מפרמיות בגין השתתפות הממשלה על בסיס מצטבר.

25.3.

ביטוח הכנסה לפלחה

החל משנת 2009 משרד החקלאות מפרסם הודעה לכל חברות ביטוח להן רישיון לבטח נזקי טבע בחקלאות המאפשר למכור ביטוחי הכנסה בענף הפלחה לגידולי חיטה ושעורה הגדלים בבעל ובהשקיית עזר. בהתאם לכך, החברה מוכרת לחקלאים ביטוחי הכנסה בענף הפלחה. ראה פירוט נוסף בסעיף 6.12 לעיל.

25.4.

ביטוח משנה למסלול ביטוח נזקי טבע

החברה נוהגת לחתום על הסכם ביטוח משנה עם המדינה בגין ביטוחי נזקי טבע בגין התחייבויות הלא מכוסות על ידי מבטחי משנה אחרים בהיקפים ותמורת פרמיה שנקבעה בהודעת המדינה. ראה פירוט נוסף בסעיף 14 לעיל. הסכם בגין שנת 2018 טרם נחתם עם המדינה, אולם בכוונת החברה לחתום עם המדינה על הסכם תואם.

25.5.

הסכמים עם צדדים קשורים

פוליסות הביטוח של החברה נמכרות בין היתר גם למועצות הייצור וארגוני החקלאים שהנם גם בעלי

מניות בחברה, אשר על כן מדובר בעסקאות עם צדדים קשורים. חישוב פרמיות הביטוח מבוצע על פי נוהל חישוב פרמיות ביטוח קבוע מראש ובאישור ועדת הפרמיות של דירקטוריון החברה אשר מפקחת ומאשרת את העסקאות. לחברה קיים נוהל עסקאות עם בעלי עניין המסדיר את הנושא. למידע נוסף ראה ביאור 20 לפרק ג' - הדוחות הכספיים.

26. יעדים, תחזיות אחרות והערכות לגבי עסקי החברה

- 26.1. מטרת העל של החברה הנה השגת בטחון כלכלי לחקלאי. בהתבסס על מטרה זו, יעדיה העיקריים של החברה, הנם לספק כלים כלכליים ומקצועיים לחקלאים, וליזום שיתופי פעולה בתחומי המומחיות שלה, עם כל הגורמים התומכים בחקלאות כגון: הממשלה, ארגונים חקלאיים ועוד. החברה שואפת לנקוט בגישה עסקית כוללת לחקלאים, על-מנת לספק להם אופציות רבות ככל הניתן לקבלת החלטות עסקיות. הערכים המרכזיים על-פיהם פועלת החברה הנם: הגינות, מקצועיות ומצינות. החברה נמצאת בתהליך מתמיד של הרחבה ושיכלול תוכניות הביטוח הקיימות ופיתוח תוכניות ביטוח חדשות על מנת לאפשר לחקלאים התאמה טובה יותר של תוכניות הביטוח לצרכיהם.
- 26.2. הנהלת החברה, בשיתוף עם הדירקטוריון, גיבשה תוכנית אסטרטגית לפעילות החברה. מטרת התוכנית הינה לבחון את פעילותה הנוכחית של החברה ולהציע הרחבות לתחומי פעילות נוספים במידת האפשר.
- 26.3. דירקטוריון החברה מאשר מדי סוף שנה תוכנית עבודה ויעדים כמותיים ואיכותיים לשנה העוקבת. דירקטוריון החברה עוקב מדי רבעון אחר עמידת החברה בתוכנית העבודה שנקבעה, ביעדים ובתקציב. ראה דוח ביצוע התקציב.

27. הליכים משפטיים

קיימים מספר הליכים משפטיים אשר החברה היא צד להם, הנובעים ממהלך העסקים השוטף של החברה והנובעים מפוליסות הביטוח אותן משווקת החברה. מעבר לכך, אין לחברה הליכים משפטיים מהותיים שאינם נובעים מפעילות הביטוח של החברה. יצוין, כי הסכמי הביטוח של החברה כוללים סעיף בוררות, לפיו בכל מקרה של חילוקי דעות בתביעות המבוטח לתגמולי ביטוח ו/או ערעור על קביעת מעריך החברה, רשאים הצדדים בהסכמה לפנות לבוררות. על-פי רוב, הבוררות מתקיימת בפני שלושה בוררים: נציג מטעם החברה, נציג מטעם הארגון היציג של המבוטח ונציג מטעם המנהל הכללי של משרד החקלאות המשמש כיו"ר ועדת הבוררות. חלק ניכר מערעורי המבוטחים מתבררות במסלול זה בפני ועדת הבוררות.

חלק ה'

היבטי ממשל תאגידי

28. דירקטורים חיצוניים

במהלך שנת הדוח כיהנו בחברה שני דירקטורים חיצוניים: אירה פרידמן, כיהנה כדח"צ בעלת מומחיות חשבונאית פיננסית עד ליום 8 בינואר 2017 (מינויה חודש ביום 28 בפברואר 2017) וגב' רויטל בן נתן כיהנה כדח"צ בעלת מומחיות בתחום הביטוח אשר מונתה ביום 1 ביוני 2016. בהתאם להוראות החוק ותקנון החברה, החברה נדרשת למינוים של שני דירקטורים חיצוניים בחברה. בתקופות שטרם מונו דירקטורים כנדרש, נשלחו פניות בכתב מהחברה לרשות החברות הממשלתיות.

29. יו"ר הדירקטוריון

ביום 31 בדצמבר 2015 הודיע יו"ר הדירקטוריון, פרופ' שלום הוכמן, על התפטרותו מהדירקטוריון לאחר שנתיים של כהונה, הודעה נמסרה על כך לרשויות. בהתאם להוראות רשות החברות הממשלתיות, דירקטוריון החברה ממנה יושב ראש לכל ישיבת דירקטוריון שמתקיימת, באותה ישיבה. ביום 23 בינואר 2017 מינה דירקטוריון החברה את מר יוחנן אור, דירקטור מטעם המדינה, לתפקיד יו"ר דירקטוריון החברה. המינוי אושר על ידי הרשויות ביום 21 במאי 2017. ביום 17 בדצמבר 2017 חודש מינוי של מר יוחנן אור לדירקטוריון לאחר שהסתיים ביום 24 בנובמבר 2017 בתום 3 שנות כהונה בהתאם לכתב המינוי. ביום 6 בפברואר 2018 אושר על ידי הרשויות מינוי מר יוחנן כיו"ר הדירקטוריון לאחר בחירתו בדירקטוריון החברה.

30. מבקר פנים

30.1. מבקר הפנים של החברה הינו רו"ח אורי הולצמן, שותף במשרד רו"ח רוזנבלום-הולצמן, מוסמך במשפטים (LL.M) ומבקר פנים מוסמך (CIA) ובעל ניסיון רב בביקורת פנים. מבקר הפנים ממלא תפקיד זה מחודש מרס 2003.

30.2. למיטב ידיעת החברה, למשרד רואה חשבון רוזנבלום הולצמן הכנסות מהמועצה לייצור צמחים ושיווקם, שהנה בעלת מניות בחברה ולקוח עיקרי, מתוקף היותו רואה חשבון מבקר וכן מהמועצה לייצור ושיווק כותנה, ארגון עובדי הפלחה בישראל ומועצת הלול, שהינם בעלי מניות בחברה ולקוחות, משרותי ביקורת פנים. דירקטוריון החברה סבור כי אין בכך כדי ליצור ניגודי עניינים עם תפקידו כמבקר פנים.

30.3. מבקר הפנים מעניק שרותי ביקורת פנים ואינו עובד החברה. בביצוע ביקורתו נעזר המבקר בצוות עובדים ממשרדו. מבקר הפנים לא ממלא תפקיד נוסף בחברה והוא אינו משמש כרואה חשבון מבקר של החברה או מטעמו.

30.4. היקף השעות של מערך ביקורת הפנים לשנת 2017 עמד על 1,100 שעות. היקף זה אושר על ידי דירקטוריון החברה, בעקבות המלצת ועדת הביקורת לאור מבנה, גודלה ואופיה של החברה, ובהתבסס על סקר סיכונים שנערך בחברה. הביקורת עובדת לפי תוכנית ביקורת רב-שנתית ותוכנית שנתית, הנגזרת מהתוכנית הרב שנתית. תוכנית העבודה מפרטת את נושאי הביקורת ובמסגרתן מוקצות כ- 50 שעות ביקורת לעניינים שונים לפי דרישה. ככל שידרשו שעות ביקורת נוספות, על מבקר הפנים יהיה לפנות בבקשה מתאימה לאישור ועדת הביקורת ודירקטוריון החברה.

30.5. תגמול מבקר הפנים נקבע על ידי דירקטוריון החברה, בהסתמך על תקרת התעריף שפרסמה רשות החברות הממשלתיות בסכום של 216 ש"ח לכל שעת עבודה (לפני מע"מ). כך שסך התקציב לשנת 2017 הנו כ- 238,000 ש"ח (לפני מע"מ). דירקטוריון החברה סבור, כי תגמול המבקר הפנימי הולם את היקף פעילותו ותפקידו של מבקר הפנים ואינו חריג לחברות בגודלה וסוגה של החברה, ברמת הפעילות של החברה והיקף האחריות המוטלת על מבקר פנימי. עוד סבור הדירקטוריון, כי אין בתגמולו בכדי להשפיע על שיקול הדעת המקצועי של המבקר הפנימי.

31. רואה החשבון המבקר

31.1. רואה החשבון המבקר של החברה הינו משרד רו"ח קוסט פורר גבאי את קסירר, כאשר השותף המטפל בחברה הנו רו"ח משה שחף.

31.2. משרד רו"ח המבקר נותן שירותיו לחברה מאז חודש ינואר 2006.

31.3. להלן פרטים לגבי שכר רואי החשבון של החברה, בשנת הדיווח ובשנה שקדמה לה:

2016		2017	
שעות	אלפי ש"ח	שעות	אלפי ש"ח
1,117	270	1,100	270

שכר בגין שירותי ביקורת ושכר כולל

32. היערכות החברה לדיווחים על הבקרה הפנימית לגבי הדיווח הכספי

בהתאם לתקנות רשות החברות הממשלתיות (דוחות נוספים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי) התשס"ח-2007, ההוראות השונות של רשות החברות הממשלתיות בהקשר זה והוראות הפיקוח העדכניות, ביצעה החברה פעולות לחיזוק של הבקורות על הדוחות הכספיים ותיעוד הבקורות ובחינתם, להלן- פרויקט הסוקס. התהליכים בחברה שזוהו כמהותיים לדוחות ואשר להם בוצעו שלבי פרויקט הסוקס הם: סביבת בקרה, מערכות מידע, סגירת דוחות כספיים, הכנסות וגביה, ניהול מזומנים והשקעות בניירות ערך, תביעות וסילוק תביעות, כוח אדם ושכר.

לכל אחד מהתהליכים בוצע תיעוד של התהליך, האיומים המובנים בו והבקורות הקיימות שנועדו לצמצם את החשיפות. במסגרת זו שופרו הבקורות הקיימות וכן בוצעו בדיקות והערכות לבקורות לתהליך על מנת לזהות פרצות וכן את תפעול הבקורות. הערכת הבקורות נעשתה לפי מודל COSO. במהלך ביצוע הפרויקט לא נתגלו ליקויים מהותיים אשר לא תוקנו ואשר גורמות לחולשות מהותיות ברות דיווח. בחינת הבקורות והערכתן נעשו החל מהדוחות עבור התקופה שנתיימה ביום 31 בדצמבר, 2009.

בנוסף, על פי דרישת המפקח נערכה החברה ליישום הוראות המפקח בחוזרי הביטוח בדבר "יעילות הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות ושינוי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי" (חוזר מס' 2-9-2006, מחודש אוגוסט 2006 וחוזר מס' 6-9-2007 מחודש מאי 2007), המבוססות של סעיף 302 ל-SOX Act. לצורך האמור, ערכה החברה מיפוי של כל בעלי התפקידים הקשורים לעריכת הדוחות הכספיים. בתהליך המיפוי זוהו כל חותמי המשנה ותחומי אחריותם.

הנהלת החברה, בשיתוף המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של החברה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו - הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה נדרשת לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון הביטוח וחיסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בשנת 2014 עדכנה החברה את מודל הבקרה בהתאם להוראות רשות החברות הממשלתיות אשר פורסמו בחודש יוני 2014 הכוללות הנחיה מפורשת לעדכן את המודל בהתאם למסגרת הבקרה החדשה אשר פורסמה במאי 2013 על ידי "הוועדה של הארגונים נותני החסות" הידועה בשם COSO. מסגרת הבקרה העדכנית כוללת 17 עקרונות אשר קיומם הכרחי לקביעה כי בחברה מתקיימת בקרה פנימית אפקטיבית.

בהתאם לחוזרי הממונה על שוק ההון הביטוח וחיסכון, מצורפות לדוחות הכספיים של גופים מוסדיים (ובכלל זה החברה), הצהרות עליהן חותמים מנכ"ל החברה וסמנכ"ל הכספים של החברה.

בנוסף בהתאם לחוזרי הממונה על שוק ההון הביטוח וחיסכון נערכה החברה ליישום פרויקט סוקס גם ליתר דיווחי החברה למפקח או המפורסמים לציבור הרחב.

33. היערכות החברה ל - Solvency II

לאור מבנה ההון של החברה וטכניקת צבירת העתודות בחברה, פנתה החברה למפקח במכתב לגבי אי התאמה של הדירקטיבה לחברה. בשלב זה ולעניין הדרישות הכמותיות פטר המפקח את החברה מהגשת תוצאות סקרים וחשוב הון כלכלי, אולם חייב את החברה לעניין דרישות איכותיות ודרישות נוספות ככל שיהיו. חוזרים שפורסמו בשנים האחרונות בנושא זה החריגו מתחולתן חברות ממשלתיות.

34. אסיפת כללית של בעלי המניות של החברה

ביום 1.6.2016 קוימה אסיפת בעלי מניות השנתית האחרונה ומאז טרם כונסה אסיפה כללית שנתית של בעלי המניות, למרות בקשות מאת החברה ובניגוד לנדרש בחוק החברות, וזאת עקב אי קבלת יפוי כוח על ידי השרים לכינוס האסיפה.

שמואל תורג'מן, מנכ"ל

יוחנן אור, יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 25 במרס, 2018

פרק ב'

דוח דירקטוריון

דו"ח דירקטוריון

ליום 31 דצמבר 2017

דירקטוריון הקרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ (להלן: "החברה") מתכבד להגיש את דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד, לשנה שנתייה ביום 31 בדצמבר, 2017 בהתאם לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 (להלן: "חוק החברות הממשלתיות"), לחוזרי רשות החברות הממשלתיות (להלן: "רשות החברות") בכללן חוזר חשבונאות וכספים - דוחות כספיים, לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998, ולחוזרי הממונה על שוק ההון ביטוח וחשבון (להלן: "הממונה על שוק ההון הביטוח וחיסכון"). הדוח כולל את המידע הנדרש בהוראות חוזרי רשות החברות וחוזרי המפקח, בנוסף למידע הנדרש לגילוי בדבר אומדנים חשבונאיים קריטיים. יש לקרוא דוח זה יחד עם פרק א' - דוח תיאור עסקי התאגיד ועם פרק ג' - הדוחות הכספיים.

לפרטים בקשר לתיאור פעילותה של החברה, המבנה הארגוני, התפתחויות עסקיות, השקעות, אירועים מהותיים בתקופת הדוח, השפעותיהם של גורמים חיצוניים ופרטים נוספים ראה פרק א' - דוח תיאור עסקי התאגיד.

א. נתונים עיקריים מתוך תיאור עסקי חברה

נכון ליום 31 בדצמבר, 2017, החברה פועלת בתחום פעילות אחד: ביטוח נזקי טבע בחקלאות בישראל, זאת לפי רישיון מבטח לענף זה, שהוענק לה על-ידי הממונה על שוק ההון הביטוח וחיסכון. בהתאם לכך, מבטחת החברה את מרבית הייצור החקלאי ואת רוב החקלאים בישראל, כנגד נזקי טבע שונים בתחומי הצומח והחי. פוליסות החברה כוללות כיסויים המחולקים לביטוחים כנגד נזקי טבע ואסונות טבע. לפרטים נוספים בקשר לתחומי פעילותה של החברה ראה סעיפים 2 ו-6 לפרק א' - דוח תיאור עסקי התאגיד.

ב. ביטוחים חדשים

בשנת 2017 החלה החברה לבטח מגדלי צאן לכיסוי עלויות פינוי וכילוי של הפגרים במסגרת הסכם נזקי טבע. להרחבה ופירוט נוסף בנושא ראה סעיפים 6.38-6.42 לפרק א' - דוח תיאור עסקי התאגיד.

ג. מדידת העתודה לביטוח נזקי טבע, דוח רואה החשבון המבקר

עתודת הביטוח לנזקי טבע מחושבת בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי), התשע"ג - 2013. בהתאם לתקני הדיווח הכספי הבינלאומיים (להלן: "ה-IFRS"), התחייבויות בגין חווי ביטוח כוללות התחייבויות אשר נוצרו בגין אירועים שקרו עד ליום המאזן, בעוד העתודה משקפת התחייבות גם בגין אירועים שיתרחשו לאחר תאריך המאזן. לפיכך העתודה אינה עומדת בתקני ה-IFRS. העתודה מורכבת מהתוצאות הכספיות שנצברו מעסקי ביטוח בכל מסלולי הביטוח, כאשר הכספים הנצברים משויכים בעתודה לכל מסלול בנפרד.

ד. תיאור הסביבה העסקית

לעניין הסביבה העסקית בה פועלת החברה והמגמות השונות שחלו בה, לרבות שינויי חקיקה שחלו בתקופת הדוח, וכן מגבלות ופיקוח החלים על החברה ראו סעיפים 10 ו-12 לפרק א' - דוח תיאור עסקי התאגיד.

ה. המצב הכספי**נתונים עיקריים מתוך הדוחות הכספיים של החברה (באלפי ש"ח):**

נתוני מאזן :

2016	2017	
1,043	2,308	נכסים בלתי מוחשיים
1,699	1,464	נכסי מיסים נדחים
7,681	8,923	רכוש קבוע
1,543	1,468	נכסי ביטוח משנה
95	570	נכסי מיסים שוטפים
909	595	חייבים ויתרות חובה
54,431	41,647	פרמיות לגבייה
509,821	638,364	השקעות פיננסיות
77,591	63,637	מזומנים ושווי מזומנים
654,813	758,976	סך כל הנכסים
8,968	9,075	הון עצמי
554,009	662,788	עתודות ביטוח בגין נזקי טבע בחקלאות
68,701	55,663	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,619	1,614	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
21,516	29,836	זכאים ויתרות זכות
654,813	758,976	סך כל ההון וההתחייבויות

נכסים לא מוחשיים

הגידול בסך 1,265 אלפי ש"ח בתקופת הדוח, נובע מהשקעה במערכת לניהול הערכות נזקים בסכום של 1,610 אלפי ש"ח, השקעה במערכת מידע גיאוגרפי בסכום של 275 אלפי ש"ח, ובנוסף רישיונות, שדרוגי תוכנות ופיתוחים במערכות הקיימות בסכום של 315 אלפי ש"ח ובניכוי הפחתה בסכום של 935 אלפי ש"ח.

רכוש קבוע

הגידול בסך 1,242 אלפי ש"ח בתקופת הדוח נובע משיפוץ משרדי החברה בסך 2,215 אלפי ש"ח (כולל עלויות ציוד מיזוג אוויר), ציוד משרדי ורהוט כולל מחשבים בעלות של 176 אלפי ש"ח. היתרה בניכוי הפחת לתקופה בסך 1,149 אלפי ש"ח. ראה מידע נוסף סעיף 21 לפרק א.

פרמיות לגבייה

הסעיף מורכב מיתרות חוב של מגדלים, המועצות החקלאיות, ארגוני קניות וממשלת ישראל. הקיטון בתקופה בסך 12,784 אלפי ש"ח נובע בעיקר מירידה בחוב ממשלת ישראל (האוצר - החשב הכללי) בסך 10,711 אלפי ש"ח.

נכסי ביטוח משנה

הסעיף מורכב מיתרת חלקם של מבטחי המשנה בהתחייבויות בגין חוזה הביטוח. בשנת 2015 היקף התשלומים ושינויי ההתחייבויות במסלול נזקי טבע הגיע לשיעור של כ-170% מהיקף הפרמיות המבוטחות בביטוח משנה במסלול זה. בהתאם להסכמי ביטוח המשנה הקיימים לחברה בשנת זו, מבטחי המשנה מחו"ל (ראה פירוט בסעיף 14 לפרק א' לדוח עסקי תאגיד) משתתפים בתביעות העולות על יחס של 120% במסלול זה בשיעור של 90%. בהתאם, כנגד תביעות שטרם שולמו ומוצגות בסעיף התחייבויות בגין חוזה ביטוח נרשמה השתתפות מבטחי המשנה בתביעות בסעיף נכסי ביטוח משנה בגובה של 1,468 אלפי ש"ח.

השקעות פיננסיות ומזומנים

החברה משקיעה את נכסיה במזומנים באגרות חוב, קרנות ומניות בשוק ההון ובפיקדונות במוסדות בנקאיים. הגידול בסך 115 מיליוני ש"ח, נובע מהפעילות השוטפת ורווחים מההשקעות.

סך מאזן

סך המאזן גדל לסך 758 מיליוני ש"ח לעומת סך של 655 מיליוני ש"ח שנה קודמת. הגידול נובע בעיקר מהרווחים בפעילות החברה שנזקפו בעיקרן לעתודות הביטוח שלה. בשנת 2015 סך המאזן עמד על כ-654 מיליון ש"ח בדומה לאשתקד.

הון עצמי

הגידול בהון העצמי נובע מהרווח הכולל הנקי לשנת הדוח המורכב מהכנסות מהשקעות כנגד ההון בניכוי הוצאות מס. היקף ההון עלה מסך של כ-9.0 מיליון ש"ח בסוף 2016 ל-9.1 מיליון ש"ח בסוף 2017.

ההון העצמי של החברה גבוה ב-1,629 אלפי ש"ח מההון המינימאלי הנדרש מהחברה על פי תקנות הפיקוח על עסקי בטוח (הון עצמי מינימאלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח - 1998 (להלן: "תקנות הון עצמי מינימאלי").

עתודות ביטוח בגין נזקי טבע בחקלאות

העתודות חושבו בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי), התשע"ג - 2013, ובהתאם לחוזר ביטוח 1-1-2013 חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי, הקובעים טווח לחישוב עתודת ביטוח נזקי טבע בחקלאות. נכון ליום הדוח בהתאם לחישוב האמור, סכום העתודה המינימאלית הנדרשת הינו כ-542 מיליון ש"ח וסכום העתודה המקסימאלית הינו כ-1,986 מיליון ש"ח. העתודה המוצגת בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר, 2017 בסך של כ-663 מיליון ש"ח (שנת 2016 - 554 מיליון ש"ח, שנת 2015 - 474 מיליון ש"ח) מבוססת על עודף מצטבר של תוצאות פעילות החברה בביטוח נזקי טבע על מנת לפצות נזקים עתידיים ונמצאת בטווח האמור לעיל. עתודת הביטוח הנה מרכזית ומאחדת את עתודת ביטוח נזקי טבע ואת עתודת ביטוח אסונות טבע, לפי הסכם איחוד עתודות שנחתם בין החברה לבין הממשלה בשנת 2009. מתוך הסך האמור הצטברו בחשבון עתודות ביטוח אסונות טבע סך של כ-275 מיליון ש"ח.

התחייבויות בגין חוזי ביטוח

היתרה מייצגת הערכה של התחייבויות בגין הודעות נזק ותביעות שטרם שולמו עד ליום המאזן. היתרה מחושבת על ידי מומחי החברה בהתבסס על אומדנים ותוצאות עבר והערכות של עורכי הדין של החברה. הקיטון בסעיף ביחס לשנת 2016 נובע מהיקף תביעות נמוך יותר בתקופת הדוח בסמוך לתאריך המאזן לעומת שנה קודמת.

התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו

היתרה מייצגת התחייבות אקטוארית להטבות לעובדים לאחר סיום העסקה. ההתחייבות מורכבת מהתחייבות לפדיון ימי מחלה בהתאם להוראות התקשיר, התחייבות בגין תקופת הסתגלות לעובדים הפורשים וכן התחייבות בגין פיצויי פיטורין לעובדים. לפירוט ההשפעות השונות על ההתחייבות ראה ביאור 12 לפרק ג' - הדוחות הכספיים.

זכאים ויתרות זכות

הגידול בתקופת הדוח בסעיף זכאים ויתרות זכות, בסך 8,320 אלפי ש"ח, נובע בעיקר מגידול בסעיף פרמיה מראש כתוצאה מהקדמת שווק הפוליסות וגבייתן לעומת שנה קודמת.

ו.

תוצאות הפעילות

להלן נתוני דוחות על רווח או הפסד ורווח כולל אחר (אלפי ש"ח) :

2015	2016	2017	
328,580	403,663	397,175	פרמיות שהורווחו ברוטו
31,289	39,283	38,274	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
297,291	364,380	358,901	פרמיות שהורווחו בשייר
9,369	6,220	24,908	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
306,660	370,600	383,809	סך הכל ההכנסות
518,843	320,755	245,956	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(18,453)	(13,602)	(2,117)	חלק המדינה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין ביטוח ניוקאסל בלול
(74,969)	(21,757)	(1,036)	חלק מבטחי משנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
425,421	285,396	242,803	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
4,626	4,442	5,117	הוצאות שיווק
22,469	22,232	22,932	הוצאות הנהלה וכלליות
452,516	312,070	270,852	סך הכל ההוצאות
(145,856)	58,530	112,957	רווח (הפסד) לפני העברה לעתודות (מעתודות)
(37,979)	(2,490)	(3,867)	קיטון בהשתתפות הממשלה בפרמיות
-	23,668	-	מימוש כתב שיפוי מהמדינה
184,326	(79,622)	(108,779)	העברה מעתודות (לעתודות) ביטוח בגין נזקי טבע בחקלאות
491	86	311	רווח לפני מסים על ההכנסה
333	233	203	מיסים על ההכנסה
<u>29</u>	<u>40</u>	<u>(1)</u>	רווח אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת נטו
<u>187</u>	<u>(107)</u>	<u>107</u>	סך הכל הרווח (הפסד) הכולל

פרמיות ברוטו

פרמיות מחקלאים הסתכמו בתקופת הדוח בכ-200.7 מיליון ש"ח, לעומת 204.7 מיליון ש"ח אשתקד. בשנת 2016 עודכנו תקופות ההכרה בהכנסה בענפי הביטוח השונים בהתבסס על תקופות הגידול והסיכון בענפי הביטוח, השפעת השינוי בהשוואה לדוח 2017 הינו בקיטון בשנת הדוח של כ- 12 מיליוני ש"ח. בנוסף בשנת 2016 עודכנה נוסחת חישוב הפרמיות במסלול נזקי טבע לענפי הביטוח שחודשו ביולי 2016 ועודכנו תעריפי הפרמיות בעקבות היקפי הנזקים הגדולים בשנת 2015, שינויים אשר גורמים בהשוואה השנתית לגידול בפרמיה בשנת הדוח בכ- 7 מיליוני ש"ח.

השתתפות הממשלה בפרמיות בשנים 2016 ו-2017 עומדת ברוב ענפי הביטוח על 35% בנזקי טבע (מוגבל בתקציב) ו-80% באסונות טבע (מוגבל בתקציב).

הממשלה משתתפת בפרמיות ביטוח הכנסה בפלחה בשיעורים הנעים בין 40% ל-80%, בבקר במרעה בשיעור 80%, בצמחי נוי עד העונה שהסתיימה ביוני 2016 בשיעור 45%, בביטוח הלול כנגד מחלת הסלמונלה בשיעור של 35%. בביטוחי מבנים, סיכוני אש, גניבת בקר, כשל מערכות בלול-אין השתתפות ממשלה.

פרמיות מבטחי משנה

עלות ביטוח המשנה בתקופת הדוח הסתכמה בכ-38.3 מיליון ש"ח, לעומת כ-39.3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בעלות הביטוח נובעת בעיקר מהקטון במחזור ההכנסות המבוטחות.

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחלקם של מבטחי המשנה והמדינה בתשלומים

בתקופת הדוח היקף התביעות במסלול נזקי טבע פחת מעלות של 179.3 מיליון ש"ח בשנת 2016 ל-113.2 מיליון ש"ח בשנת 2017. במסלול אסונות טבע גם כן, פחתו התביעות ל-132.8 מיליון ש"ח בתקופת הדוח לעומת 141.5 מיליון ש"ח אשתקד.

בשנת 2016 אירעו מספר רב של תביעות בגין מחלת ניוקאסל בענף הלול בהיקף של 38 מיליון ש"ח. בהתאם להסכם אסונות טבע המדינה משתתפת בנזקים העולים על הפרמיות והוצאות בגין ביטוח זה ועד לתקרה של 21 מיליון ש"ח. בהתאם נרשמה השתתפות המדינה בתביעות אלו בשנת 2016 בסך של 13,602 אלפי ש"ח ובשנת 2017 בסך 2,117 אלפי ש"ח בגין גידול בעלות התביעות התלויות. הוצאות החברה בגין מחלקת הערכת נזקים הסתכמו בתקופת הדוח לכ-17.4 מיליון ש"ח לעומת כ-18.1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד והוצאות בגין מחלקת תביעות בתקופת הדוח הסתכמו לסך של כ-3.4 מיליון ש"ח לעומת כ-3.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות הנהלה וכלליות ושיווק

בתקופת הדוח הסתכמו הוצאות הנהלה וכלליות בכ-22.9 מיליון ש"ח לעומת כ-22.2 מיליון ש"ח בשנת 2016. עיקר הגידול נובע מגידול בעלויות עובדים 0.7 מיליון ש"ח בעקבות תשלום מענק, עדכוני שכר וקטון בהפרשות לחופשה ופיצויים. הוצאות השיווק גדלו בכ-0.7 מיליון ש"ח ונבעו בעיקר מעלות כנס מגדלים 0.3 מיליון ש"ח ומגידול בעלות זמנית של כח אדם 0.3 מיליון ש"ח.

קיטון בהשתתפות הממשלה בפרמיות

השתתפות הממשלה בפרמיות נרשמת על בסיס מצטבר בהתאם להערכות לקבלתם. השתתפות הממשלה מחושבת בהתאם לאחוז ההשתתפות שקובעת הממשלה ובהתאמה מחושבות הפרמיות למגדלים. על מנת לשמור על אחוז ההשתתפות שנקבע נהגה המדינה להעביר לחברה את השתתפותה בפרמיות אף אם סכומם חרג מהסכום שתוקצב בהסכמים שנחתמו. בעקבות שינוי במדיניות זו של הממשלה והודעות משרד החקלאות על תשלומים סופיים לשנים קודמות, שפחתו מההכנסות ההשתתפות שנרשמו בשנים קודמות, בוצעה הפחתה בסעיף זה בשנת 2015 בסך של 14.3 מיליון ש"ח. בנוסף בהתאם להסכם אסונות טבע שנחתם בשנת 2015 בהתאם להחלטת ממשלה מספר 2052 בנוגע לתקציב 2015 מיום 7 באוקטובר, 2014 ולאישור דירקטוריון החברה, הופחת מעתודות החברה במסלול אסונות טבע סכום של 23.7 מיליון ש"ח בגין תקציב השתתפות מדינה מוקטן מהנדרש מאחוז ההשתתפות שנקבע. כנגד הפחתה זו קיבלה החברה כתב שיפוי הכולל הבטחה להחזר סכום זה במידה והעתודות לביטוח נזקי טבע יפחתו מהמינימום הנדרש בהתאם לתקנות הביטוח. בשנת 2016 נרשם קיטון בסך 2.5 מיליון ש"ח וכן בשנת 2017 נרשם קיטון בסך 3.9 מיליון ש"ח. החברה ממשיכה לדרוש כספים אלו ממשרד החקלאות. ראה פירוט בהרחבה פרק א - דוח תיאור עסקי תאגיד סעיפים 6.8, 6.23, 6.24, 6.25.

מימוש כתב שיפוי מהמדינה

ברבעון הראשון של שנת 2016 סכום העתודות הצבורות היה נמוך מסכום העתודה המינימאלית על פי החוק. בהתאם להתחייבות, שיפתה המדינה ביום 31 במרס את החברה בסך 23.7 מיליון ש"ח.

הרווח הכולל

הרווח הכולל בשנת הדוח הגיע ל- 107 אלפי ש"ח (בשנת 2016 – הפסד של כ- 107 אלפי ש"ח ובשנת 2015 רווח של כ- 187 אלפי ש"ח). הרווח- מקורו מרווחים על השקעות ההון העצמי בניכוי המס החל ובתוספת רווח כולל אחר הנובע מרווחים/הפסדים אקטואריים בגין תוכניות להטבה מוגדרת, ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים. פרטים בדבר המס ראה בביאור 18 לדוחות הכספיים.

השקעות

לפי בסיס הצמדה

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		בסיס הצמדה
2016	2017	2016	2017	
באחוזים	באחוזים	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
42%	37%	218,406	238,389	צמוד למדד
2%	3%	10,423	16,022	צמוד למט"ח
46%	45%	232,160	289,586	לא צמוד שקלי
10%	15%	48,832	94,367	מנייתי
100%	100%	509,821	638,364	סה"כ
0.7%	0.6%	3,814	3,829	נכסי חוב שאינם סחירים

נתוני תשואה ורווח

לשנה שהסתיימה		לשנה שהסתיימה		פרוט
ביום 31 בדצמבר	ביום 31 בדצמבר	2016	2017	
באחוזים	באחוזים	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
1.2%	4.2%	6,220	24,908	רווחים מהשקעות נטו
				והכנסות מימון

רווחים מהשקעות והכנסות מימון הסתכמו בתקופת הדוח בכ-24.9 מיליון ש"ח לעומת רווחים בסך כ-6.2 מיליון ש"ח בשנת 2016. בתקופת הדוח חלה עליה של כ-6.4% במדד ת"א 125 לעומת ירידה של כ-2.5% במדד ת"א 100 בשנת 2016, בנכסים בחו"ל בעלי אופי מנייתי חלה עליה בגובה של כ-11.4% לעומת עליה בגובה של כ-4.4% בשנת 2016, חלה עליה באגרות חוב קונצרניות צמודות למדד בגובה של כ-5.4% לעומת עליה בגובה של כ-2.2% בשנת 2016, חלה עליה באגרות חוב קונצרניות לא צמודות של כ-6.7% לעומת עליה של כ-1.4% בשנת 2016, חלה עליה באגרות חוב ממשלתיות צמודות למדד בגובה של כ-2.9% לעומת עליה של כ-0.1% בשנת 2016, חלה עליה באגרות חוב ממשלתיות לא צמודות בגובה של כ-3.2% לעומת עליה של כ-1.3% בשנת 2016.

ז. תזרים מזומנים ונזילות

יתרות המזומנים של החברה ליום 31 בדצמבר, 2017 הסתכמו לסך של כ-63.6 מיליון ש"ח, לעומת סך של כ-77.6 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר, 2016. הקיטון בסך של כ-14 מיליון ש"ח, נובע מתזרים שלילי

בפעילות השוטפת בגובה 9 מיליון ש"ח, בעיקר לצורך רכישת נכסים פיננסיים, ופעילות השקעה בגובה 5 מיליון ש"ח, בעיקר לצורך השקעה בשיפוץ משרדי החברה ובתכנה.

ח. אירועים מיוחדים בתקופת הדוח

ביום 18 באפריל 2017 קיבלה החברה התראה על סכסוך עבודה מצד העובדים וההסתדרות במידה ולא ישולם להם סכום כספי המכונה קרן מנכ"ל בשיעור של 2.5% מעלות השכר, ראה פירוט בהרחבה פרק א - דוח תיאור עסקי תאגיד סעיף 15.4.5.

לעניין חוסרי תקציב ממשלה למימון השתתפותה בפרמיות ראה בהרחבה פרק א - דוח תיאור עסקי תאגיד סעיף 6.8 ו 6.25

במהלך תקופת הדוח, פרש דוד גינזבורג מתפקידו כמנכ"ל החברה. דירקטוריון החברה מינה לתפקיד זה וכן כמנכ"ל בפועל את מר שמואל תורג'מן. בחודש אוגוסט 2017 החל שמואל תורג'מן בתפקידו לאחר שנתקבלו האישורים הנדרשים מהרשויות.

בחודש דצמבר 2017 פרסם שר החקלאות ופיתוח הכפר החלטה בדבר תיקון התוספת לחוק מועצת הצמחים, במסגרתה, נגרעים כ- 20 מיני פירות מתחולת החוק. בינואר 2018 חתמה החברה על חוזה ביטוח עם מועצת הצמחים לביטוח ענף הפירות במסלול בסיסי לעונת 2018 במסגרתו לא נכללו המינים שנגרעו כאמור, כך שהחל משנת 2018 למינים אלו אין ביטוח בסיסי בחברה. יחד עם זאת, החברה ממשיכה להציע למגדלים ביטוח מורחב למינים אלו. החברה פעלה ליידע את המגדלים המבוטחים על השינוי.

ט. אירועים לאחר שנת הדיווח

לעניין חוסרי תקציב להשתתפות המדינה בפרמיות לשנת 2018 ראה פירוט בהרחבה פרק א - דוח תיאור עסקי תאגיד סעיף 6.26.

ביום 12 בפברואר 2018 החליטה אסיפת כללית מיוחדת של בעלי המניות בחברה לאשר את שינוי שם החברה, בהתאם להחלטת הדירקטוריון, בהוספת המילה קנט לשם החברה הקיים וכן רישום שם החברה באנגלית לפי הרשום להלן:

קנט- קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ,

KANAT-INSURANCE FUND FOR NATURAL RISKS IN AGRICULTURE LTD

השינוי כפוף לאישור רשם החברות.

י. היעדים שנקבעו לחברה ומידת הגשמתם

יעדי החברה הינם לספק ביטוחים רחבים לחקלאי ישראל מפני נזקי ואסונות טבע. ביטוחים אלו מאושרים על ידי משרד החקלאות והממונה על שוק ההון הביטוח וחיסכון, והמדינה משתתפת בעלותם. החברה מצליחה לעמוד ביעדיה

יא. אומדנים חשבונאיים קריטיים

בעת הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת ההנהלה להפעיל שיקול דעת ולהסתייע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. השינויים באומדנים החשבונאיים נזקפים בתקופה בה נעשה השינוי באומדן.

עיקר נכסי והתחייבויות החברה מבוססים על מחיר שוק או עלות לפי העניין, ראה ביאור 2 לפרק ג' - הדוחות הכספיים. עיקר השפעת האומדנים בדוחות הינה בסעיף התחייבויות בגין חוזה ביטוח שבו מבוצעת הערכה ספציפית לכל הודעת נזק על בסיס ממוצעים קיימים בחברה, הערכת מנהל מחלקת תביעות להודעות מסוימות והערכת עורכי הדין של החברה. הערכה זו נסקרת על ידי מנכ"ל החברה. לחברה קיימת התחייבות בשל הטבות לעובדים לאחר סיום העסקה. האומדנים ששימשו את החברה בהערכת התחייבות זו מפורטים בביאור 12 לפרק ג' - הדוחות הכספיים.

יב. יעילות החברה

הרחבת פעילות החברה וכניסתה לביטוחים חדשים מגדילים את יעילות החברה ותורמים להרחבת הכיסוי הביטוחי לחקלאי ישראל מאחר ושעור הוצאות ההנהלה וכלליות מהיקף הפרמיות יורד. מאחר ואופי הפעילות הינו ייחודי קיים קושי בהשוואתו לחברות ביטוח אחרות.

יג. התקשרות הטעונה אישור ממשלה

החברה לא נטלה זכות אשר יש בה להגביל את הממשלה בתפקידיה השלטוניים.

יד. יישום הוראות רשות החברות בנוגע לרישום זכות של החברה כלפי המדינה

הכללה או אי הכללה או הכללה לא נכונה בדיווחי החברה ובדוח רואה החשבון המבקר או אי התייחסות או הסתמכות וכו' בנוגע לדיווחים כאמור, לא תהיה אסמכתא ליצירת זכות כלשהי של החברה או צדדים שלישיים כלפי המדינה ויתר הנכסים שבידי החברה או המופעלים או המוחזקים על ידה עבור המדינה או אחרים.

טו. גיבוש מדיניות סביבתית אסטרטגית ובר קיימא

דירקטוריון החברה דן וגיבש בשנת 2014 מסמך מדיניות אסטרטגית לפיתוח בר קיימא לחברה. עלויות היישום המשמעותיות לתוכנית מבוצעות במסגרת שיפוץ משרדי החברה בשנת 2017 ובשנת 2018.

טז. היערכות החברה ליישום תוכנית למודעות ומוכנות לחירום

החברה כתבה תוכנית לשעת חירום (BCP) המהווה נוהל מפורט בנוגע למצבי חירום ולמוכנות להם. התוכנית נכתבה על פי הוראות רשות החברות הממשלתיות והממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון. מטרת התוכנית הנה קביעת צעדים כדי לאפשר בקרות כשל או אסון, התאוששות מהירה של כל מערכות החברה לרבות מערכות המחשוב, אחזור נתונים, מתן מענה למבוטחים וכו'. במסגרת התוכנית מונה מנהל אירוע וכן מונתה הנהלת גיבוי. במסגרת התוכנית גם הוגדר והוקם בפועל אתר גיבוי, אשר בו הוקם חדר מחשב חלופי ותשתית חלופית לפעילות משתמשים בשעת חירום. במסגרת התוכנית הוגדרו תרחישים שונים, נקבעו דרכי פעולה ולוחות זמנים.

בשנת 2016 הועבר אתר הגיבוי לסניף בעפולה וכן חודשו התשתיות באתר, הנהלת החברה קיימה תרגיל BCP ולאחר מכן דיון הפקת לקחים.

יז. יישום הוראות רשות החברות בנוגע לכללי דיווח ובקרה לגבי מקרקעין ומחברים

כל המקרקעין הנמצאים בבעלות החברה נרשמו על שמה כנדרש, אין בגינם מחלוקות ונעשתה להם הערכת שווי על ידי שמאי לשווי הרכוש. למיטב ידיעת מנהלי החברה לא הייתה ירידת ערך המצדיקה רישום של שווי הנכס בשונה מהמוצג בספרים.

יח. גילוי ביחס לנכסי מדינה

מדינת ישראל מחזיקה במניות החברה כמפורט בסעיף 1 לפרק א' - דוח תיאור עסקי תאגיד. בנוסף בהתאם להסכם אסונות טבע כמפורט בסעיף 3 לפרק א' - דוח תיאור עסקי תאגיד, במקרה של סיום הסכם אסונות טבע בין החברה לבין המדינה, המדינה תהיה רשאית לחלק מהעתודה לנזקי טבע המיוחס למסלול אסונות טבע אשר תשמש את המדינה כעתודה לביטוח או לתשלום פיצויים לחקלאים בלבד.

יט. הערכת התחייבויות בגין חוזי ביטוח

תביעות תלויות וחלקם של מבטחי המשנה בהן נכללו לפי הערכה חשבונאית בעיקרה על ידי מחלקת התביעות. ההתחייבויות חושבו על בסיס אומדנים פרטניים לכול ענף גידול בנפרד בגין הודעות נזק שטרם הגיעו לטיפול משפטי, הערכת מנהל מחלקת תביעות להודעות מסוימות ובהסתמך על הערכת עורכי הדין בגין תביעות משפטיות קיימות.

כ. רישום התחייבויות החברה בשל יחסי עובד מעביד

התחייבויות החברה בשל הטבות לעובדים כפי שמוצגות בביאור 12 לפרק ג'- הדוחות הכספיים הוערכו על ידי אקטואר עצמאי, ד"ר בעז ים, בהתאם לתקן חשבונאי מס 19. ההערכה האקטוארית התבססה על שיטת Projected Unit Credit כנדרש על פי התקן ועל פי כללים אקטואריים מקובלים. ההנחות האקטואריות בבסיס החישובים הן בגישת Best Estimate ולא שמרנית, כלומר מטרת הערכה להציג תחזיות מדויקות ככל האפשר. ההתחייבויות כוללות התחייבות בגין פדיון ימי מחלה, התחייבות בגין תשלום שכר בתקופת הסתגלות והתחייבות לתשלום פיצויי פיטורין. ההתחייבות בגין פדיון ימי מחלה חושבה על 18 עובדי החברה ששכרם נקבע בהתאם להסכם הקיבוצי משנת 1979 (עובדי ההסכם הקיבוצי) ובהתאם להוראות התקשי"ר. ההתחייבות בגין תשלום שכר בתקופת הסתגלות חושבה אף היא על עובדי ההסכם הקיבוצי בהתאם לנוהג הקיים בחברה. התחייבות לתשלום פיצויים מחושבת על כל עובדי החברה בהתאם לדיני עבודה וחוק פיצויי פיטורין בישראל לפי שיעור של 100% משכר העובד. השכר לצורך חישוב הטבות אלו כולל את מרכיבי השכר הקבועים בשכר העובד ושאינם משתנים כתוצאה מביצוע שעות נוספות. החברה נוהגת להפקיד לביטוח מנהלים וקופות פנסיה תשלום חודשי בשיעור של חודש אחד לשנה בהתאם למקובל. בשנים האחרונות קולטת החברה עובדים רק בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין ובהסכמים אישיים, כך שלמרבית עובדי החברה (כ- 61 עובדים) לא ישולמו הטבות אלו מתוקף ההסכם האישי למעט פיצויי פיטורין. ההפקדות לפיצויי פיטורין מופקדות בקופות מסחריות לפי בחירת כל עובד ואינם בשליטת החברה בנוסף לחברה קיימת קופת פיצויים כללית לה הופקדו בעבר כספים ולמועד הדוח היתרה עומדת על כ-240 אלף ש"ח. בהתאם לתחשיב האקטוארי, לחברה עודף נכסים על ההתחייבויות בגין פיצויי פיטורין (כולל הקופה הכללית לפיצויים). החברה אינה מפקידה כספים לכיסוי התחייבויותיה בגין פדיון ימי מחלה והתחייבות בגין תקופת הסתגלות.

כא. תזרים מזומנים חזוי

לחברה אין הלוואות ואין צפי לדרישות להשגת מימון בעתיד הקרוב (למעט כאמור בסעיף ט'), התחייבויותיה נובעות מהפעילות השוטפת בלבד. יכולת החברה לעמוד בהתחייבויותיה נובעת מהיקף הנזקים שיקרו בעתיד. מניסיון העבר של החברה היקף עתודות החברה וביטוחי המשנה שהחברה רוכשת אמורים לכסות את היקף ההתחייבויות שינבעו מהנזקים העתידיים, לפיכך, החשש לאי יכולת החברה לעמוד בהתחייבויותיה בעתיד הקרוב הינו מזערי.

כב. מדיניות ניהול סיכונים

האחראי על ניהול הסיכונים בחברה הינו מר עמית בן נתן, כלכלן במקצועו אשר מועסק בחברה. למועד הדוח, היקף עתודות החברה והיקף ביטוחי המשנה שהחברה רכשה לשנת 2018 מאפשר לחברה לעמוד בהיקף נזקים הגדול מהכנסותיה כמעט פי 5. היקף נזקים שמעולם לא התרחש בחברה, אולם לאחר מכן החברה לא תוכל להמשיך לפעול ללא גיוס הון חדש לחברה. מגבלות התקציב המושתתות על החברה עלולות לגרום לגריעה מעתודת הביטוח של החברה. חישוב פרמיית הביטוח של החברה, אינו כולל תוספת בגין אי תשלום השתתפות ממשלה בהתאם לאחוז ההשתתפות שקובעת הממשלה. לפיכך כל חריגה מתקציב ההשתתפות של הממשלה פוגע בעתודות הנצברות וביכולת החברה לשלם למבוטחיה.

דירקטוריון החברה דן ואישר בתקופת הדוח את ביטוחי המשנה של החברה. דירקטוריון החברה דן ואישר את כל מסמכי מדיניות ניהול הסיכונים: כללי, ביטוחי, ביטוח משנה, השקעות ותפעולי.

במהלך שנת 2015 בוצע סקר סיכונים מקיף בהתאם להוראות חוזר רשות החברות אשר נדון בדירקטוריון.

החברה מבצעת סקרי סיכונים כלליים למניעת מעילות והונאות ולקביעת תוכנית הביקורת הפנימית. ובנוסף נדון בדירקטוריון הדוח השנתי של מנהל הסיכונים ונושאי טכנולוגיות המידע ואבטחת המידע. החברה מנהלת מעקב אחר השקעותיה באמצעות תוכנה ייעודית לניהול השקעות. השקעות החברה מתועדות בתוכנה ומבוקרות מידי יום. תוצאות ההשקעות מובאות מידי חודש לידי ועדת השקעות. התוצאות מנותחות ברמת סוגי ההשקעה והשוואתם למדדים מקובלים.

פירוט נוסף בדבר שווי ההשקעות ראה ביאור 8 לפרק ג' - הדוחות הכספיים ובדבר מדיניות ניהול הסיכונים ראה ביאור 19 לפרק ג' - הדוחות הכספיים.

כג. גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים של החברה

דירקטוריון החברה הוא האורגן המופקד על בקרת העל בחברה ועל אישור דוחותיה הכספיים של החברה.

דירקטוריון החברה מינה מבין חבריו ועדת מאזן, הממליצה בפני הדירקטוריון בקשר עם אישור הדוחות הכספיים והדיון בהם קודם לאישור. לשיבות ועדת המאזן, כמו גם לשיבת הדירקטוריון בה נדונים ומאושרים הדוחות הכספיים, מוזמנים ונוכחים רואה החשבון המבקר של החברה, הנדרש לפרוש את הממצאים העיקריים, ככל שהיו כאלה, שעלו מתהליך הביקורת של הדוחות הכספיים ועומד לרשות חברי ועדת המאזן והדירקטוריון, לפי העניין, בכל שאלה והבהרה בקשר עם הדוחות הכספיים ואישורם.

ועדת המאזן בוחנת, באמצעות הצגה מפורטת של נושאי המשרה הרלוונטיים בחברה, לרבות מנכ"ל החברה, מר שמואל תורג'מן וסמנכ"ל הכספים של החברה, רו"ח דוד בכר את הסוגיות המהותיות בדיווח הכספי, את ההערכות המהותיות והאומדנים הקריטיים שיושמו בדוחות הכספיים, את סבירות הנתונים, את המדיניות החשבונאית שיושמה ושינויים שחלו בה ואת יישום עיקרון הגילוי הנאות בדוחות הכספיים ובמידע הנלווה.

ועדת המאזן בוחנת היבטים שונים של בקרה וניהול סיכונים המשתקפים בדוחות הכספיים. כל החברים בוועדת המאזן הינם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, לכל חברי הוועדה ניסיון ו/או השכלה מתאימה אשר נבחנה על ידי הדירקטוריון ונמצאה כמתאימה ליכולת לקרוא ולהבין דוחות כספיים. לפרטים בדבר כישורים, השכלה וניסיון של חברי הוועדה, ראה פירוט בפרק ד' - דוח פרטים נוספים על החברה.

ביום 22 במרס, 2018 המליצה ועדת המאזן לדירקטוריון החברה לאשר את הדוחות הכספיים של החברה, ליום 31 בדצמבר, 2017.

הדוחות הכספיים נמסרו לחברי הדירקטוריון זמן סביר לפני מועד אישורם. הרכב ועדת מאזן לבחינת הדוחות הכספיים:

גב' אירה פרידמן, דח"צ - יו"ר הוועדה

מר שמואל לויט

מר יוחנן אור

דירקטוריון החברה לאחר שדן בדוחות החליט לאשרם ביום 25 במרס, 2018

שמואל תורג'מן, מנכ"ל

יוחנן אור, יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 25 במרס, 2018.

גיבוש מדיניות סביבתית אסטרטגית להתנהלות קנט

מכוח חוזר רשות החברות הממשלתיות בנושא יישום תוכנית אסטרטגית

לפיתוח בר קיימא (פב"ק) בחברות ממשלתיות וחוזר חשבוניות וכספים - דוחות כספיים 2013-5-1

בהתאם לחוזר רשות החברות הממשלתיות בנושא פיתוח בר קיימא, גיבש דירקטוריון החברה תוכנית אסטרטגית לפיתוח בר קיימא (פב"ק) בקנט.

תוכנית פב"ק מתייחסת לארבעה היבטים מרכזיים : הון כלכלי, הון סביבתי, הון אנושי והון חברתי. להלן דיווח אודות יישום התוכנית :

א. פרטי הממונה על פיתוח בר-קיימא :

שם מלא	תפקיד	טלפון	נייד	דוא"ל
דוד בכר	סמנכ"ל כספים	03-6270200	052-6178170	DavidB@kanat.co.il

ב. חברי צוות ההיגוי לפיתוח בר-קיימא :

שם מלא	תפקיד	טלפון	דוא"ל
דוד בכר	סמנכ"ל כספים	03-6270229	DavidB@kanat.co.il
ערן נחמן	כלכלן	03-6270200 שלוחה 278	Erann@kanat.co.il
נועה שובל מור	היועצת המשפטית ומזכירת החברה	03-6270200 שלוחה 216	Noa@kanat.co.il
עדי דויטש	מנהלת לשכה	03-6270222	Adid@kanat.co.il
דנה טמניק	מזכירת שיווק וביטוח	03-6270200	Danat@kanat.co.il
הילה זכאי	רפרנטית שיווק	03-6270200	Hila@kanat.co.il

ג. תמצית אופי החשיפות המשפטיות המהותיות של החברה :
על החברה לפרט בלשון פשוטה ובצורה תמציתית ביותר (לא בשפה משפטית) את החשיפות המשפטיות של החברה :

לקנט אין חשיפות משפטיות מהותיות בעניין בר קיימא

ד. חסמים גולטורים או אחרים למימוש התכנית :

אין חסמים גולטורים למימוש התוכנית

ה. דיווח על יעדים לשנת 2014-2018 וביצועם

1. נושא - קיימות בהיבט הכלכלי- שימור ההון הכלכלי- ניהול חשיפה לסיכונים :

הטמעת מערכת מיפוי גיאוגרפית של השטחים המבוטחים	הוחל ב-2015 וימשך ב-2018
קביעת מדיניות לסיכונים תפעוליים	בוצע ב-2014
קביעת מדיניות סיכונים כללית	בוצע ב-2014

2. נושא - קיימות בהיבט הסביבתי- שימור ההון הסביבתי :

השלמת התקנה תאורה חסכונית בכל משרד	מבוצע ב-2017 וב-2018 במסגרת שיפוץ המשרד
המשך רכישת מכשירים חשמליים חדשים	מבוצע בשוטף וגם במסגרת שיפוץ המשרד בשנים 2017 עד 2018
התקנת חלונות מבודדים	מבוצע ב-2017 וב-2018 במסגרת שיפוץ המשרד
עידוד העובדים לצמצם את צריכת הנייר	בוצע (נתלו שלטים, הודעות לעובדים, חתימה במייל, הדפסות דו צדדיות)
עידוד לקוחות לצמצום צריכת נייר	בוצע – הוספה הערה קבועה לכל מייל
הפחתת ניירת בדיוורי החברה	מבוצע תהליך להעברת הדיוורים למייל.
מחזור פסולת אלקטרונית	הדיוורים מודפסים דו צדדית
סקירה אלקטרו מגנטית במשרדי החברה	בוצע (הוצבו מכלים למחזור)
ב"א	בוצע ב-2014

3. נושא - קיימות בהיבט חברתי- שימור ההון אנושי :

סקר בטיחות והדרכת בטיחות	ב 2014 בוצע סקר בטיחות על ידי מבקר הפנים. הדרכת בטיחות בוצע ב 2015
בדיקת קרינה אלקטרומגנטית וקרינת רדיו	בוצע ב-2014
סקר שביעות רצון עובדים	בוצע ב-2016
הדרכות	מבוצע בשוטף: סדנאות מקצועיות למעריכים, הדרכות בנושאים: יישומי מחשב, שירות לקוחות, ימי שיווק, אבטחת מידע, פינוי בחירום, הטרדה מינית, חופש מידע והגנה על פרטיות, עזרה ראשונה. סדנת שירות, אמנת שירות וקוד אתי, ציות ואכיפה פנימית, תכנית המשכיות עסקית ו BCP
התקנת מערכת כיבוי אש משוכללת , הסדרת מעבר חירום.	הותקנו ספרינקלרים ב-2016 הסדרת מעבר חירום יבוצע ב-2017 וב 2018 במסגרת שיפוץ המשרד.
נגישות	מבוצע הדרכות עובדים והתאמות המשרד והשירות.
הדרכה על סיכונים במשרד	בוצע ב-2015
הדרכת אגרונומיה	בוצע ב-2014
הדרכת כיבוי אש	בוצע ב-2015

4. נושא - קיימות בהיבט חברתי- שימור ההון חברתי :

סקר אכיפה פנימית- סקירה משפטית של הוראות המפקח על הביטוח להבטחת מילוי הוראות החוק	מבוצע מידי שנה
סקר ללקוחות	מבוצע מידי שנה
עדכון חזון החברה	בוצע ב- 2016
רענון הקוד האתי	מבוצע מידי שנה

ד"ר בעז ים

השכלה

השכלה אקדמית

- 2002** דוקטורט (Ph.D.), ניהול סיכונים וביטוח (Risk Management & Insurance), האוניברסיטה של מדינת ג'ורג'יה (Georgia State University), ארה"ב.
- 2002** מוסמך (M.S.) בכלכלת עסקים, האוניברסיטה של מדינת ג'ורג'יה.
- 1998** מוסמך (M.A.S.) במדעי האקטואריה, האוניברסיטה של מדינת ג'ורג'יה.
- 1993** מוסמך (M.B.A.) במנהל עסקים-מימון, בהצטיינות, אוניברסיטת בר-אילן.
- 1990** בוגר (B.A.) בכלכלה-חשבונאות, אוניברסיטת בר-אילן.

השכלה מקצועית

- Associate of the Society of Actuaries, ארה"ב.
- מעבר בהצלחה של הבחינות הסופיות של לשכת רו"ח בישראל.
- קורס הכשרה למפרקים וכונסי נכסים, המרכז למשפט מסחרי בפקולטה למשפטים, אוניברסיטת בר אילן, ישראל.

ניסיון אקדמי

- מרצה וראש תכנית ההתמחות בביטוח, ב"ס אריסון למנהל עסקים, ב"ס רדזינר למשפטים וב"ס הבינלאומי על שם רקנאטי, המרכז הבינתחומי הרצליה, 2004-.
- מרצה בכיר, International MBA, אוניברסיטת בר-אילן, רמת גן, 2000-.
- מרצה, ביה"ס למוסמכים במרכז אקדמי רופין, 2010-2008.
- מרצה בכיר, ביה"ס לביטוח, המכללה האקדמית נתניה, 2009-2000.
- מרצה, האוניברסיטה של מדינת ג'ורג'יה, ארה"ב, 1999-1998.

ניסיון מקצועי

- משנת 2005 פועל כיועץ בשני מישורים עיקריים:
 - ייעוץ אקטוארי בתחומי בריאות, סיעוד ופנסיה לגופים עסקיים שונים, כולל אקטואר בוחן ומנהל סיכונים בקרן הפנסיה של הסוכנות היהודית.
 - יישום תקן חשבונאות בינלאומי 19 (IAS 19) ללקוחות מגוונים מבחינת גודל (עובדים בודדים לאלפים רבים) ותחומי פעילות (בנייה, היי-טק, Retail, ועוד).
 - יעוץ אקטוארי ומשפטי בתחום ביטוחי בריאות וסיעוד, כולל כתיבה וניהול של מכרזים לביטוחים קולקטיביים ופיתוח מוצרי פרט
 - ניסיון בנושאי "תביעות זנב ארוך" וייצוג מול מבטחי משנה בנושאים כגון פגיעות גוף, רשלנות רפואית, וכד'.
- יועץ אקטוארי לוועדת החקירה הממלכתית בנושא הסיוע לניצולי השואה.
- יועץ לנציגות השופטים (מחוזיים ועליונים).
- יועץ בתחום האקטואריה (ביטוחי בריאות) לכלל חברה לביטוח בע"מ, תל אביב, ישראל, 2005-2002.
- יועץ בתחום האקטואריה (פנסיה), PricewaterhouseCoopers LLP, אטלנטה, ארה"ב, 2001-1998.
- שירות צבאי של חמש שנים כקצין בדרגת סרן באגף התכנון במטכ"ל, כולל בקרת תקציבים, תכנון פרויקטים, וניתוחים כלכליים, בין השנים 1994-1989.

הצהרת אקטואר

1. התבקשתי על ידי קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ (להלן – החברה) להעריך את התחייבויותיה בגין יחסי עובד מעבידי ליום 31.12.2017 (להלן – חוות הדעת), בהתאם לחוזרי רשות החברות הממשלתיות וכללי חשבונאות מקובלים בישראל.
2. אני מצהיר בזאת בקשר לוות הדעת כדלקמן:
3. אין לי כל קשרים עסקיים או אחרים עם החברה, חברות קשורות שלה ובעלי עניין בה או עם בן משפחה של מי מהם, מלבד עריכת חוות הדעת.
4. עבודתי כאקטואר חיצוני של החברה אינה יוצרת לי ניגוד עניינים.
5. ידוע לי כי חוות הדעת נערכת לצורך הדוחות הכספיים של החברה ליום 31.12.2017 ואני מסכים כי היא תיכלל בהם.
6. לצורך עריכת חוות הדעת הסתמכתי על נתונים אשר נמסרו לי על ידי החברה. בקשותיי לקבלת מידע ונתונים נענו בצורה מספקת לצורך עריכתה.
7. במידת הצורך הסתמכתי בהערכתי גם על נתונים שהתקבלו ממקורות מהימנים אחרים.
8. ההנחות האקטואריות ששימשו אותי בעבודתי והמפורטות בסעיפים 6, 7 ו-8 לחוות הדעת נקבעו על ידי החברה.
9. לאחר שבחנתי את הנתונים וההנחות הנזכרים בסעיפים 4 עד 6 לעיל, הגעתי לידי מסקנה כי הם סבירים, הולמים ומספקים, וכי ניתן להסתמך עליהם לצורך עריכת חוות הדעת.
10. השיטות לביצוע הערכת ההתחייבויות בגין יחסי עובד מעביד נקבעו ויושמו על ידי, לפי מיטב ניסיוני המקצועי, בהתאם לכללים אקטואריים מקובלים, חוזרי רשות החברות הממשלתיות ולתקינה החשבונאית החלה על החברה.
11. למיטב ידיעתי, ההערכה האקטוארית שנכללה בחוות דעתי, משקפת את ההתחייבות של החברה בגין יחסי עובד מעביד ליום 31.12.2017.

ד"ר בעז ים

25.02.2018

חתימה

שם האקטואר

תאריך

**דוח של הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית של דיווח כספי לפי תקנות החברות
הממשלתיות (דוחות נוספים בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי)
התשס"ח - 2007**

הנהלה, בפקוח ובאישור הדירקטוריון של הקרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ (להלן - החברה), אחראים לקביעתה והתקיימותה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי בחברה. בקרה פנימית על דיווח כספי היא תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי והכנת הדוחות הכספיים למטרות חיצוניות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים והוראות חוק החברות הממשלתיות. בשל המגבלות המובנות שלה, מערכת בקרה פנימית על דיווח כספי אינה מיועדת לספק ביטחון מוחלט שהצגה מוטעית בדוחות הכספיים תימנע או תתגלה.

הדירקטוריון והנהלה ביצעו, בדיקה והערכה של הבקרה הפנימית בחברה על דיווח כספי והאפקטיביות שלה, בהתבסס על הקריטריונים שנקבעו במודל בקרה המכונה "מודל קוסו". בהתבסס על הערכה זו, הדירקטוריון והנהלת החברה הגיעו למסקנה, כי הבקרה הפנימית בחברה על הדיווח הכספי של החברה לתקופה המסתיימת ביום 31 בדצמבר, 2017 היא אפקטיבית.

יוחנן אור, יו"ר הדירקטוריון

25 במרס, 2018

שמואל תורגימן, מנהל כללי

25 במרס, 2018

דוד בכר, סמנכ"ל כספים

25 במרס, 2018

דוח הדירקטוריון והנהלה בדבר הבקרה הפנימית על דיווח כספי

ההנהלה, בפיקוח הדירקטוריון, של הקרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ (להלן - החברה), אחראית לקביעתה וקיומה של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי. מערכת הבקרה הפנימית של החברה תוכננה כדי לספק מידה סבירה של ביטחון לדירקטוריון ולהנהלה של החברה לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) והוראות המפקח על חברות הביטוח. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים, והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית.

הנהלת החברה בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2017, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של "מודל קוסו". בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (believes) כי ליום 31 בדצמבר, 2017, הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

יוחנן אור, יו"ר הדירקטוריון

שמואל תורגימן, מנהל כללי

דוד בכר, סמנכ"ל כספים

25 במרס, 2018

25 במרס, 2018

25 במרס, 2018

(*) נוסח ההצהרה בהתאם לחוזר ביטוח 2010-9-7 מיום 25 בנובמבר 2010.

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של

קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ

בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות (דוחות נוספים

בדבר אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי), התשס"ח-2007

ובהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2017, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission (להלן - COSO). הדירקטוריון וההנהלה של החברה אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של החברה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קויימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים כאלה שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של חברת ביטוח ממשלתית הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי, שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 והתקנות שהותקנו על פיו, למעט מדידת העתודה לביטוח נזקי טבע בחקלאות המחושבת בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (דרכי חישוב הפרשות לתביעות עתידיות בביטוח כללי), התשמ"ה-1984 ובהתאם להוראות סעיף 33 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 ולחוזרי רשות החברות הממשלתיות. בקרה פנימית על דיווח כספי של חברת ביטוח ממשלתית כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי החברה (לרבות הוצאות מרשות); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי, שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 והתקנות שהותקנו על פיו, למעט מדידת העתודה לביטוח נזקי טבע בחקלאות המחושבת בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), (חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי), התשע"ג-2013 ובהתאם להוראות סעיף 33 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 ולחוזרי רשות החברות הממשלתיות ושקבלת כספים והוצאת כספים של החברה, נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון וההנהלה של החברה ובכפוף לאישורים של רשויות המדינה הנדרשים על-פי דין; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי החברה, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, החברה קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2017 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, את הדוחות הכספיים של החברה לימים 31 בדצמבר, 2016 ו-2015 ולכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017 והדוח שלנו מיום 25 במרס, 2018, כלל חוות דעת בלתי מסוייגת על אותם דוחות כספיים.

תל אביב, 25 במרס, 2018
קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל אביב,
25 במרס, 2018

פרק ג'

דוחות כספיים

קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר, 2017

קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ
דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר, 2015

תוכן העניינים

<u>דף</u>	
3	דוח רואה החשבון המבקר
4-8	הצהרות המנהלים
9-10	דוחות על המצב הכספי
11	דוחות על רווח או הפסד ורווח כולל אחר
12	דוחות על השינויים בהון
13-14	דוחות על תזרימי המזומנים
15-70	באורים לדוחות הכספיים

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של

קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ

ביקרנו את הדוחות המצורפים על המצב הכספי של קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ (להלן - החברה) לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 ואת הדוחות על רווח או הפסד ורווח כולל אחר, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה של החברה. אחריותנו היא לחוות דיעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973. על פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישמשו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של החברה וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

העתודה לביטוח נזקי טבע בחקלאות מחושבת בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), (חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי), התשע"ג-2013 ואינה עומדת בקנה אחד עם הנחיות תקני ה-IFRS.

לדעתנו, פרט לאמור לעיל, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של החברה לימים 31 בדצמבר 2017 ו-2016 ואת תוצאות פעולותיה, השינויים בהונה ותזרימי המזומנים שלה לכל אחת משלוש השנים שהאחרונה שבהן הסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017, בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ובהתאם לדרישות הגילוי, שנקבעו על ידי המפקח על הביטוח בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 והתקנות שהותקנו על פיו ובהתאם להוראות סעיף 33ב לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 ולחוזרי רשות החברות הממשלתיות.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני PCAOB בארה"ב, בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה ליום 31 בדצמבר, 2017 בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית שפורסמה על ידי COSO, והדוח שלנו מיום 25 במרס, 2018 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
25 במרס, 2018

הצהרת יו"ר הדירקטוריון *

אני, יוחנן אור, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון של הקרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ (להלן - החברה) לשנת 2017 (שניהם יחד להלן - הדוחות).
 2. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שניתנו, לאור הנסיבות שבהן ניתנו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוחות.
 3. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח הדירקטוריון משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוחות.
 4. אני, לצד אחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, אחראי לקביעתם ולהתקיימותם בחברה של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוחות. בהתאם לכך קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות.
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, גילינו לרואה החשבון המבקר של החברה ולדירקטוריון שלה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של בקרה פנימית על דיווח כספי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולת החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח מידע כספי;
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבים מנהלים או עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

יוחנן אור, יו"ר הדירקטוריון

תאריך: 25 במרס, 2018

(* נוסח ההצהרה בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות (דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון), תשס"ו-2005.

הצהרת מנכ"ל החברה *

אני, שמואל תורג'מן, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון של הקרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ (להלן - החברה) לשנת 2017 (שניהם יחד להלן - הדוחות).
2. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שניתנו, לאור הנסיבות שבהן ניתנו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוחות.
3. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח הדירקטוריון משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוחות.
4. אני, לצד אחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, אחראי לקביעתם ולהתקיימותם בחברה של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוחות. בהתאם לכך קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות.
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, גילינו לרואה החשבון המבקר של החברה ולדירקטוריון שלה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של בקרה פנימית על דיווח כספי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולת החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח מידע כספי;
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבים מנהלים או עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

שמואל תורג'מן - מנכ"ל
החברה

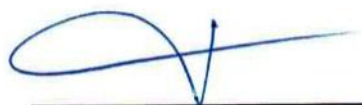
תאריך: 25 במרס, 2018

(* נוסח ההצהרה בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות (דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון), תשס"ו-2005.

הצהרת מנהל הכספים של החברה *

אני, דוד בכר, מצהיר כי:

1. בחנתי את הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון של הקרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ (להלן - החברה) לשנת 2017 (שניהם יחד להלן - הדוחות).
 2. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות אינם כוללים כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בהם מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שניתנו, לאור הנסיבות שבהן ניתנו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוחות.
 3. בהתאם לידיעתי ולאחר שבחנתי את הדוחות, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח הדירקטוריון משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוחות.
 4. אני, לצד אחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, אחראי לקביעתם ולהתקיימותם בחברה של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוחות. בהתאם לכך קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוחות.
 5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה כזו, גילינו לרואה החשבון המבקר של החברה ולדירקטוריון שלה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של בקרה פנימית על דיווח כספי העלולים באופן סביר להשפיע לרעה על יכולת החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח מידע כספי;
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבים מנהלים או עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית על דיווח כספי של החברה.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.

דוד בכר - סמנכ"ל הכספים

תאריך: 25 במרס, 2018

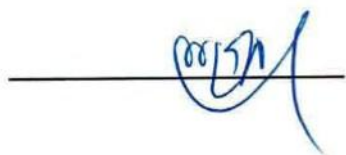
(* נוסח ההצהרה בהתאם לתקנות החברות הממשלתיות (דוח נוסף בדבר הפעולות שננקטו והמצגים שניתנו להבטחת נכונות הדוחות הכספיים ודוח הדירקטוריון), תשס"ו-2005.

הצהרת המנהל הכללי *

אני, שמואל תורג'מן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ (להלן - חברת הביטוח) לשנת 2017 (להלן - הדוח).
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
(ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
(ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
(ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
- (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

שמואל תורג'מן
המנהל הכללי

תאריך: 25 במרס, 2018

(* נוסח ההצהרה בהתאם לחוזר ביטוח 2010-9-7 מיום 25 בנובמבר 2010.)

הצהרת מנהל הכספים *

אני, דוד בכר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ (להלן - חברת הביטוח) לשנת 2017 (להלן - הדוח).
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
 4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית על דיווח כספי של חברת הביטוח; וכן-
(א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכן שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
 - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי היעילות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
 - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון הרביעי שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי; וכן-
 5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

דוד בכר
סמנכ"ל הכספים

תאריך: 25 במרס, 2018

(*) נוסח ההצהרה בהתאם לחוזר ביטוח 7-9-2010 מיום 25 בנובמבר 2010.

ליום 31 בדצמבר		באור	נכסים
2016	2017		
אלפי ש"ח			
1,043	2,308	4	נכסים בלתי מוחשיים
1,699	1,464	18	נכסי מסים נדחים
7,681	8,923	5	רכוש קבוע
1,543	1,468	11	נכסי ביטוח משנה
95	570		נכסי מסים שוטפים
909	595	6	חייבים ויתרות חובה
54,431	41,647	7	פרמיות לגבייה
		8	השקעות פיננסיות:
457,175	540,114		נכסי חוב סחירים
3,814	3,829		נכסי חוב שאינם סחירים
19,557	42,650		מניות
29,275	51,771		אחרות
509,821	638,364		סה"כ השקעות פיננסיות
77,591	63,637	9	מזומנים ושווי מזומנים
654,813	758,976		סך כל הנכסים

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

ליום 31 בדצמבר		באור	הון והתחייבויות
2016	2017		
אלפי ש"ח			
		10	הון
6,444	6,444		הון מניות
2,524	2,631		יתרת עודפים
8,968	9,075		סך כל ההון
			התחייבויות
554,009	662,788	11	עתודות ביטוח בגין נזקי טבע בחקלאות
68,701	55,663	11	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,619	1,614	12	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
21,516	29,836	13	זכאים ויתרות זכות
645,845	749,901		סך כל ההתחייבויות
654,813	758,976		סך כל ההון וההתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

 דוד בכר סמנכ"ל כספים	 שמואל תורג'מן מנהל כללי	 יוחנן אהר יו"ר הדירקטוריון	25 במרס, 2018 תאריך אישור הדוחות הכספיים
--	---	---	---

דוחות על רווח או הפסד ורווח כולל אחר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			באור	
2015	2016	2017		
אלפי ש"ח [למעט נתוני רווח למניה]				
161,919	204,748	200,709	14	פרמיות שהורווחו ברוטו- מחקלאים
166,661	198,915	196,466		השתתפות הממשלה
328,580	403,663	397,175		
31,289	39,283	38,274		פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
297,291	364,380	358,901		פרמיות שהורווחו בשייר
9,369	6,220	24,908	15	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
306,660	370,600	383,809		סך כל ההכנסות
518,843	320,755	245,956	16	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
18,453	13,602	2,117	22	חלק המדינה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין ביטוח ניוקאסל בלול
74,969	21,757	1,036	11	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
425,421	285,396	242,803		תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
4,626	4,442	5,117	17	הוצאות שיווק
22,469	22,232	22,932	17	הוצאות הנהלה וכלליות
452,516	312,070	270,852		סך כל ההוצאות
(145,856)	58,530	112,957		רווח (הפסד) לפני העברה מעתודות (לעתודות)
-	23,668	-	22	מימוש כתב שיפוי מהמדינה
(37,979)	(2,490)	(3,867)	22	קיטון בהשתתפות הממשלה בפרמיות
184,326	(79,622)	(108,779)	23	העברה מעתודות (לעתודות) ביטוח בגין נזקי טבע בחקלאות
491	86	311		רווח לפני מסים על ההכנסה
333	233	203	18	מסים על ההכנסה
158	(147)	108		רווח (הפסד) נקי
				רווח (הפסד) כולל אחר:
45	61	(1)		רווח (הפסד) אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
(16)	(21)	-		מסים על ההכנסה בגין רכיבים של רווח כולל אחר
29	40	(1)		סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר, נטו
187	(107)	107		סה"כ רווח (הפסד) כולל
0.05	(0.03)	0.03		רווח (הפסד) למניה (בש"ח)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

סך - הכל	יתרת עודפים אלפי ש"ח	הון המניות	
8,888	2,444	6,444	<u>יתרה ליום 1 בינואר, 2015</u>
158	158	-	רווח נקי
			רווח כולל אחר:
45	45	-	רווח אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
(16)	(16)	-	מיסים על הכנסה בגין רכיבים של הפסד כולל אחר
29	29	-	סה"כ רווח כולל אחר, נטו
187	187	-	סה"כ רווח כולל
9,075	2,631	6,444	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2015</u>
(147)	(147)	-	הפסד נקי
			רווח כולל אחר:
61	61	-	רווח אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
(21)	(21)	-	מיסים על הכנסה בגין רכיבים של הפסד כולל אחר
40	40	-	סה"כ רווח כולל אחר, נטו
(107)	(107)	-	סה"כ רווח כולל
8,968	2,524	6,444	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016</u>
108	108	-	רווח נקי
			רווח כולל אחר:
(1)	(1)	-	רווח אקטוארי בגין תוכניות להטבה מוגדרת
-	-	-	מיסים על הכנסה בגין רכיבים של הפסד כולל אחר
(1)	(1)	-	סה"כ רווח כולל אחר, נטו
107	107	-	סה"כ הפסד כולל
9,075	2,631	6,444	<u>יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017</u>

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

2015	2016 אלפי ש"ח	2017	נספח	
36,355	5,168	(9,363)	א	<u>תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת</u>
				<u>תזרימי מזומנים מפעילות השקעה</u>
(513)	(403)	(2,200)		רכישת נכסים בלתי מוחשיים
(457)	(1,678)	(2,391)		רכישת רכוש קבוע
(970)	(2,081)	(4,591)		מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
35,385	3,087	(13,954)		<u>עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים</u>
39,119	74,504	77,591		<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה</u>
74,504	77,591	63,637		<u>יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה</u>

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			נספח א' - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת (*)
2015	2016 אלפי ש"ח	2017	
158	(147)	108	רווח (הפסד) לתקופה
			ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת:
			רווחים, נטו מהשקעות פיננסיות:
(7,016)	(6,413)	(18,861)	נכסי חוב סחירים
(287)	(202)	(225)	נכסי חוב שאינם סחירים
(21)	(262)	(2,940)	מניות
(2,777)	(178)	(4,409)	השקעות אחרות
			פחת והפחתות:
978	996	1,149	רכוש קבוע
972	973	935	נכסים בלתי מוחשיים
(184,326)	79,622	108,779	גידול (קיטון) בעתודות ביטוח בגין נזקי טבע בחקלאות
81,054	(53,595)	(13,038)	גידול (קיטון) בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
(69,350)	68,201	75	קיטון (גידול) בנכסי ביטוח משנה
117	212	(6)	גידול (קיטון) בהתחייבויות בשל הטבות לעובדים
333	233	203	מסים על ההכנסה
			שינויים בסעיפים מאזניים אחרים
155,984	(51,358)	(121,417)	מכירות (רכישות), נטו של השקעות פיננסיות
26,099	(24,283)	12,784	קיטון (גידול) בפרמיות לגבייה
(15)	(328)	314	קיטון (גידול) בחייבים ויתרות חובה
14,884	(24,916)	8,320	גידול (קיטון) בזכאים ויתרות זכות
16,629	(11,298)	(28,337)	סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך השנה עבור:
18,857	16,367	17,687	ריבית שהתקבלה
(602)	(249)	(443)	מסים ששולמו
551	-	-	מסים שהתקבלו
762	495	1,622	דיבידנד שהתקבל
19,568	16,613	18,866	
36,355	5,168	(9,363)	סך הכל תזרימי מזומנים שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת

(*) תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת כוללים רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות הנובעות מפעילות בגין חוזי ביטוח.

הביאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מהדוחות הכספיים.

באור 1: - כללי

א. כללי:

קֶרֶן לְבִיטוּחַ נֹזְקֵי טֶבַע בַּחֲקֵלָאוֹת בַּע"מ (להלן - החברה) היא חברה ממשלתית כהגדרתה בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975, ולפיכך כפופה החברה להוראות חוק החברות הממשלתיות ולתקנות שהותקנו על פיו, חוזרי והנחיות רשות החברות הממשלתיות, ולהחלטות ממשלת ישראל (להלן - הממשלה) כפי שמתקבלות מעת לעת. בנוסף, כחברת ביטוח, כפופה החברה להוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 והתקנות שהותקנו על-פיו.

המצגים הכלולים בדוחות הכספיים הינם באחריות החברה בלבד ואין הם מחייבים את מדינת ישראל.

ב. פעילות החברה:

החברה עוסקת בתחום פעילות אחד - ביטוח מפני נזקי טבע בחקלאות בישראל בהתאם לרישיון מבטח לענף נזקי טבע בחקלאות. החברה מבטחת גידולים חקלאיים ובעלי חיים בביטוח כנגד נזקי טבע ואסונות טבע. הביטוחים נעשים חלקם באמצעות מועצות ייצור ושיווק וארגוני מגדלים, ובחלקם ישירות מול החקלאים.

החברה מבטחת בנוסף מבנים חקלאיים כהשלמה לביטוח הגידול במסגרת רישיון לעסוק בענף ביטוח מפני אובדן רכוש, מוגבל לכיסוי הגידול החקלאי והרכוש הדרוש לצורך ייצור היבול החקלאי. הרישיון בענף ביטוח מפני אובדן רכוש ניתן כנלווה לענף ביטוח מפני נזקי טבע בחקלאות, אינו עומד בפני עצמו והוא מותנה בכך שסך הפרמיה בענף זה לא יעלה בכל עת מעל 10% מדמי הביטוח של החברה ולפיכך הכנסות החברה מוצגות בענף אחד. יצוין כי נכון לשנת 2017 הכנסות החברה מענף ביטוח אבדן רכוש עומדות על כ- 1% מהפרמיות שהורווחו.

במסגרת הרישיון הקיים מבטחת החברה את ענף הפלחה בביטוחי הכנסה. הביטוח משלים לביטוח נזקי טבע.

ג. איחוד עתודות הביטוח:

בחודש ספטמבר, 2009 נחתם הסכם בין החברה וממשלת ישראל, לאיחוד עתודות הביטוח עבור שני מסלולי הביטוח - נזקי טבע ואסונות טבע, החל מחודש ספטמבר 2009, לעתודה מרכזית אחת לצורך תשלום התחייבויותיה והוצאותיה של החברה עבור שני המסלולים. בהתאם להסכם, על מנת לזהות את חלקו של כל מסלול בעתודה, תנהל החברה רישום נפרד של ההכנסות מפרמיות ותגמולי ביטוח בניכוי חלקם של מבטחי המשנה בהם. כמו כן, הכנסות מהשקעות ייוחסו בהתאם לחלק הממוצע של כל מסלול, הוצאות שיווק וניהול ייוחסו על בסיס הפרמיות והוצאות ליישוב תביעות ייוחסו על בסיס עלות התביעות.

במקרה של הפסקת ביטוח אסונות טבע או במקרה של פירוק החברה, הממשלה תהיה זכאית לחלקה בעתודה בגין מסלול אסונות טבע. הסכם זה ניתן לביטול בהודעה מראש של 90 יום לפני סיומה של כל שנה על ידי שני הצדדים.

באור 1: - כללי (המשך)

ד. הגדרות:

בדוחות הכספיים:

- החברה - קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ.
- צדדים קשורים - כהגדרתם ב- IAS 24.
- בעלי עניין - כהגדרתם בתקנות ניירות ערך (דוחות כספיים שנתיים), התש"ע - 2010.
- המפקח - הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
- הרשות - רשות החברות הממשלתיות.
- חוק הפיקוח - חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.
- תקנות ההון - תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998, על תיקונן.
- תקנות כללי ההשקעה - תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012 והנחיות הממונה על פיו.
- תקנות דין וחשבון - תקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (פרטי דין וחשבון), התשנ"ח-1998, על תיקונן.
- חוזי ביטוח - חוזים לפיהם צד אחד (המבטח) לוקח סיכון ביטוחי משמעותי, על ידי הסכמה לפצות את בעל הפוליסה, אם אירוע עתידי לא ודאי מוגדר (מקרה הביטוח) ישפיע באופן שלילי על בעל הפוליסה.
- נכסי ביטוח משנה - חלקם של מבטחי המשנה בתביעות התלויות.
- פרמיות שהורווחו - פרמיות המתייחסות לתקופת הדוח.
- מדד - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
- דולר - דולר ארצות הברית.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים

1. בסיס המדידה

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על בסיס העלות למעט מכשירים פיננסיים מסוימים אשר נמדדים בהתאם לשווים ההוגן.

2. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים

דוחות כספיים אלו נערכו בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - תקני IFRS) למעט מדידת העתודה לביטוח נזקי טבע בחקלאות המחושבת בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), (חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי), התשע"ג - 2013 ואשר אינה עומדת בקנה אחד עם הנחיות תקני ה-IFRS.

באור 2: - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים (המשך)

2. מתכונת העריכה של הדוחות הכספיים (המשך)

כמו כן, הדוחות הכספיים נערכו בהתאם לדרישות הגילוי כפי שנקבעו על ידי המפקח בהתאם לחוק הפיקוח ובהתאם להוראות סעיף 33 לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975 ולחוזרי רשות החברות הממשלתיות.

3. מדיניות חשבונאית עקבית
המדיניות החשבונאית יושמה בדוחות הכספיים באופן עקבי בכל התקופות המוצגות, למעט אם נאמר אחרת.

ב. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים

השיקולים

בתהליך יישום עיקרי המדיניות החשבונאית של החברה, הפעילה ההנהלה שיקול דעת בבואה לסווג ולליעד את ההשקעות הפיננסיות לקבוצות הבאות:

- נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
- השקעות המוחזקות לפדיון.
- הלוואות וחייבים.
- נכסים פיננסיים זמינים למכירה.

ראה סעיף ו' להלן.

אומדנים והנחות

בעת הכנת הדוחות הכספיים, נדרשת ההנהלה להפעיל שיקול דעת ולהסתייע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. השינויים באומדנים החשבונאיים נזקפים בתקופה בה נעשה השינוי באומדן.

להלן ההנחות העיקריות שנעשו בדוחות הכספיים בקשר לאי הודאות לתאריך הדיווח ואומדנים קריטיים שחושבו על ידי החברה ואשר שינוי מהותי באומדנים ובהנחות עשויים לשנות את ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים בשנת הדיווח הבאה:

1. ירידת ערך של השקעות פיננסיות
כאשר קיימת ראייה אובייקטיבית שקיים הפסד מירידת ערך בגין הלוואות וחייבים המוצגים בעלותם המופחתת בסעיף נכסי חוב שאינם סחירים, סכום ההפסד נזקף לדוח על רווח או הפסד ורווח כולל אחר.
בכל תאריך דיווח בוחנת החברה האם קיימת ראייה אובייקטיבית כאמור. ראה מידע נוסף בסעיף ט' להלן.

2. התחייבויות בגין חוזי ביטוח
ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח מבוססות על הערכה פרטנית לכל תביעה לפי חוות דעת שנתקבלה ממומחי החברה שמטפלים בתביעות. ראה מידע נוסף בסעיף ה'3 ובאור 11 להלן.

3. הטבות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה
התחייבות בגין תוכניות הטבה מוגדרות לאחר העסקה נקבעת תוך שימוש בטכניקות הערכה אקטואריות. חישוב ההתחייבות כרוכה בקביעת הנחות בין השאר לגבי שיעורי היוון, שיעורי תשואה צפויים על נכסים, שיעור עליית השכר ושיעורי תחלופת עובדים. קיימת אי ודאות מהותית בגין אומדנים אלו בשל היות התוכניות לזמן ארוך. ראה מידע נוסף בסעיף י' ובאור 12 להלן.

ב. עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

אומדנים והנחות (המשך)

4. נכסי מסים נדחים

נכסי מסים נדחים מוכרים בגין הפסדים מועברים לצורכי מס והפרשים זמניים, שטרם נוצלו, במידה שצפוי שתהיה הכנסה חייבת עתידית שכנגדה ניתן יהיה לנצלם. נדרש אומדן של ההנהלה על מנת לקבוע את סכום נכס המסים הנדחים שניתן להכיר בו בהתבסס על העיתוי וסכום ההכנסה החייבת במס הצפויה. ראה מידע נוסף בסעיף יב' ובבאור 18 להלן.

5. קביעת שווי הוגן של מכשיר פיננסי לא סחיר

השווי ההוגן של אגרות חוב בלתי סחירות ופיקדונות הניתן לצרכי באור בלבד, מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים. קיימת אי ודאות בגין אומדן תזרימי מזומנים עתידיים ואומדן שיעורי ההיוון. ראה מידע נוסף בבאור 19 להלן.

ג. מטבע הפעילות ומטבע חוץ

1. מטבע הפעילות ומטבע ההצגה-

מטבע ההצגה של הדוחות הכספיים הינו ש"ח.

מטבע הפעילות הוא המטבע המשקף באופן הטוב ביותר את הסביבה הכלכלית שבה פועלת החברה ואת עסקאותיה ולפי מטבע זה נמדדים מצבה הכספי ותוצאות פעולותיה. מטבע הפעילות של החברה הינו ש"ח.

2. עסקאות, נכסים והתחייבויות במטבע חוץ-

עסקאות הנקובות במטבע חוץ (מטבע השונה ממטבע הפעילות) נרשמות עם ההכרה הראשונית בהן לפי שער החליפין במועד העסקה. לאחר ההכרה הראשונית, נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ מתורגמים בכל תאריך דיווח למטבע הפעילות לפי שער החליפין במועד זה. הפרשי שער נזקים לדוח על רווח או הפסד ורווח כולל אחר. עסקאות ביטוח משנה שנעשות במטבע חוץ, מתורגמות למטבע הפעילות בהתאם להסכמים שנחתמו עם מבטחי המשנה.

3. פריטים כספיים צמודי מדד-

נכסים והתחייבויות כספיים הצמודים על פי תנאיהם לשינויים במדד מותאמים לפי המדד הרלוונטי, בכל תאריך דיווח, בהתאם לתנאי ההסכם.

ד. מבנה הדיווח הנוכחי

הדוחות על המצב הכספי הוצגו לפי סדר נזילות ללא הבחנה בין שוטף ללא שוטף. הצגה זו, המספקת מידע מהימן ורלבנטי יותר, תואמת את תקן חשבונאות בינלאומי מס' 1 - "הצגת דוחות כספיים".

ה. חוזי ביטוח

IFRS 4 הדן בחוזי ביטוח מאפשר למבטח להמשיך במדיניות החשבונאית בה נקט לפני מועד המעבר לתקינה הבינלאומית לגבי חוזי ביטוח שהוא מנפיק (לרבות עלויות רכישה קשורות ונכסים בלתי מוחשיים קשורים) וכן חוזי ביטוח משנה שהוא רוכש. להלן תמצית המדיניות החשבונאית בקשר לחוזי ביטוח:

1. הכרה בהכנסה:

פרמיות-

(א) פרמיות מחקלאים נזקפות לדוח על רווח או הפסד ורווח כולל אחר בגובה החלק היחסי של תקופת הסיכון בפוליסה החופפת לתקופת הדיווח, מסך הפרמיה החזויה בכל ענף. פרמיה שהתקבלה ומתייחסת לתקופה שלאחר תאריך הדיווח, נזקפת לסעיף פרמיות מראש.

(ב) השתתפות הממשלה בפרמיות מחושבת בהתאם להסכמים עם ממשלת ישראל ובמקביל לאופן ההכרה בהכנסה מפרמיות חקלאים.

2. סעיף תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו ושייר כולל, בין היתר, סילוק ועלויות טיפול ישירות בגין תביעות ששולמו, הוצאות עקיפות לשוב תביעות, תביעות תלויות שאירעו בשנת הדוח וכן עדכון ההפרשה לתביעות התלויות (הכוללת הפרשה לעלויות ישירות ועקיפות בטיפול בתביעות) שנרשמה בשנים קודמות.

3. התחייבויות בגין חוזי ביטוח:

העתודות לביטוח נזקי טבע בחקלאות והתביעות התלויות הכלולות בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח, וחלקם של מבטחי משנה בתביעות התלויות, הכלול בסעיף נכסי ביטוח משנה חושבו בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), (חישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי), התשע"ג - 2013.

העתודות חושבו בהתאם לתקנות כאמור הקובעות טווח לחישוב עתודות בביטוחים חקלאיים מפני נזקי טבע.

בהתאם לחישוב האמור, נכון ליום 31 בדצמבר, 2017 מגיע סכום העתודה המינימלית הנדרשת ל- 542 מיליון ש"ח וסכום העתודה המקסימלית ל- 1,986 מיליון ש"ח.

העתודה המוצגת בדוחות הכספיים, חושבה בסך של כ- 663 מיליון ש"ח, מבוססת על עודף מצטבר בפעילות החברה בביטוח נזקי טבע, על מנת לפצות נזקים עתידיים ונמצאת בטווח האמור לעיל. עתודת הביטוח הנה מרכזית ומאחדת את עתודת ביטוח נזקי טבע ואת עתודת ביטוח אסונות טבע, לפי הסכם איחוד עתודות שנחתם בין החברה לבין הממשלה בשנת 2009. מתוך הסך האמור הצטברו בחשבון עתודות ביטוח אסונות טבע סך של כ- 275 מיליון ש"ח.

תביעות תלויות מחושבות כמפורט להלן:

תביעות תלויות וחלקם של מבטחי המשנה בהן נכללו לפי הערכה המחושבת בעיקרה על ידי מחלקת התביעות. ההתחייבויות חושבו על בסיס אומדנים פרטניים לכל ענף גידול בנפרד וכן הערכות מומחי החברה, בגין הודעות נזק שטרם הגיעו לטיפול משפטי ובהסתמך על הערכת עורכי הדין בגין תביעות משפטיות קיימות. הוצאות עקיפות ליישוב תביעות נכללו לפי הערכה של כמויות התביעות הנמצאות בחברה ואומדנים של עלות טיפול בסילוקם. לא נעשה אומדן אקטוארי עצמאי לכל ענף גידול מאחר ואלו אינם סטטיסטיים. לא נעשו הפרשות לתביעות שטרם דווחו מאחר ובענף ביטוח זה הודעות על נזקים מתקבלות בסמוך לאירועים הביטוחיים.

להערכת החברה התביעות התלויות הינן נאותות, ויתרתן כוללת הפרשות מתאימות ככל שנדרש.

1. מכשירים פיננסיים

1. מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים

מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים כוללים השקעות פיננסיות (נכסי חוב סחירים, נכסי חוב בלתי סחירים ואחרות) וכן נכסים פיננסיים אחרים כגון: פרמיות לגבייה, חייבים אחרים.

1. מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים (המשך)

ומזומנים ושווי מזומנים. כמו כן, מכשירים פיננסיים כוללים התחייבויות פיננסיות, כגון אשראי ספקים וזכאים אחרים.

ההכרה הראשונית במכשירים פיננסיים שאינם נגזרים הינה לפי שווי הוגן. לאחר ההכרה הראשונית, מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים נמדדים כמפורט בהמשך.

מכשיר פיננסי מוכר כנכס או כהתחייבות במועד קבלת התנאים החוזיים על ידי החברה (מועד העסקה).

מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים כוללים יתרות מזומנים לשימוש מיידי ופיקדונות לפי דרישה. שווי מזומנים כוללים השקעות לזמן קצר ברמת נזילות גבוהה אשר ניתנות להמרה בנקל לסכומים ידועים של מזומנים ואשר חשופות לסיכון בלתי משמעותי של שינויים בשווי ואשר אינם מוגבלים בשעבוד.

נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד

מכשיר פיננסי מסווג כנמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד, אם הוא מוחזק למסחר או אם יועד ככזה בעת ההכרה הראשונית בו.

מכשירים פיננסיים מיועדים כנמדדים לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד, אם החברה מנהלת השקעות מסוג זה ומקבלת החלטות קניה ומכירה בהתבסס על שוויים הוגן, בהתאם לאופן שבו תיעדה החברה את ניהול הסיכונים או אסטרטגיית ההשקעה. בעת ההכרה הראשונית, עלויות העסקה הניתנות לייחוס נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. מכשירים פיננסיים אלה נמדדים לפי שווי הוגן והשינויים בהם נזקפים לדוח רווח או הפסד ורווח כולל אחר.

הלוואות וחייבים

הלוואות וחייבים הינם השקעות המוחזרות בתשלומים קבועים או הניתנים לקביעה שאינם סחירים בשוק פעיל. לאחר ההכרה הראשונית, הלוואות מוצגות על פי תנאיהן לפי העלות בתוספת עלויות עסקה ישירות, תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית, ובניכוי הפרשה לירידת ערך. חייבים לזמן קצר מוצגים לפי תנאיהם, בדרך כלל בערכם הנומינלי.

2. נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים לפי שווי הוגן

ערכם של נכסים והתחייבויות פיננסיים צמודי מדד, שאינם נמדדים לפי שווי הוגן, משוערכים בכל תקופה בהתאם לשיעור עליית המדד בפועל.

3. החברה קבלה החלטות לייעוד הנכסים כדלקמן:

נכסים סחירים (כולל נגזרים פיננסיים) -
נכסים אלו סווגו כנכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.

נכסים שאינם סחירים -
נכסים העונים לקריטריונים של קבוצת הלוואות וחייבים סווגו לקבוצה זו ונמדדו על פי עלות מופחתת, תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית.

4. קביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של השקעות הנסחרות באופן פעיל בשווקים פיננסיים מוסדרים נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הניתן לצורכי באור בלבד, מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים.

1. מכשירים פיננסיים (המשך)5. גריעת מכשירים פיננסיים

נכס פיננסי נגרע כאשר פקעו הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים מהנכס הפיננסי, או החברה העבירה את הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים מהנכס הפיננסי או נטלה על עצמה מחויבות לשלם את תזרימי המזומנים שהתקבלו במלואם לצד השלישי, ללא עיכוב משמעותי, ובנוסף העבירה באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים לנכס או לא העבירה ואף לא הותירה באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים לנכס אך העבירה את השליטה על הנכס.

6. הכנסות (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון כוללים הכנסות ריבית והפרשי הצמדה בגין סכומים שהושקעו, הכנסות מדיבידנדים, שינויים בשווי ההון של נכסים פיננסיים המוצגים בשווי הון דרך רווח והפסד, רווחים (הפסדים) ממטבע חוץ ורווחים (הפסדים) ממימוש השקעות המחושבים כהפרש בין תמורת המימוש נטו ובין העלות המקורית או העלות המופחתת ומוכרים בעת קרות אירוע המכירה. הכנסות ריבית מוכרות עם צבירתן, באמצעות שיטת הריבית האפקטיבית. הכנסות מדיבידנדים מוכרות במועד בו מוקנית לחברה הזכות לקבלת תשלום. באם מתקבל הדיבידנד בגין תעודות סל, מכירה החברה בהכנסות מדיבידנד ביום האקס.

רווחים והפסדים מהפרשי שער ושינויים בשווי ההון של ההשקעות מדווחים בנטו.

2. 2. רכוש קבוע1. הכרה ומדידה-

פריטי רכוש קבוע נמדדים לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. העלות כוללת עלויות הניתנות לייחוס ישיר לרכישת הנכס. עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד המתייחס, מהוונת כחלק מעלות ציוד זה.

2. פחת-

פחת נזקף לדוח על רווח או הפסד ורווח כולל אחר לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של כל חלק מפריטי הרכוש הקבוע.

שיעורי הפחת בהם נעשה שימוש בתקופה השוטפת ובתקופות ההשוואתיות הינו כדלקמן:

%	
2-4	בניינים
25-33	מחשבים
6-15	ריהוט וציוד משרדי
10-15	שיפורים במושכר

האומדנים בדבר שיטת הפחת, אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש לפחות בכל סוף שנת דיווח.

ח. נכסים בלתי מוחשיים

נכסים בלתי מוחשיים בעלי אורך חיים שימושיים מוגדר מופחתים על פני אורך החיים השימושי שלהם על בסיס שיטת הקו הישר ונבחנת לגביהם ירידת ערך כאשר קיימים סימנים המצביעים על כך שקיימת לגביהם ירידת ערך. תקופת הפחתה ושיטת הפחתה של נכס בלתי מוחשי עם אורך חיים שימושי מוגדר נבחנות לפחות בכל סוף שנה. שינויים באורך החיים השימושי או בדפוס הצריכה הצפוי של ההטבות הכלכליות הצפויות לנבוע מהנכס מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי באופן של מכאן ולהבא. הפחתה בגין נכסים בלתי מוחשיים עם אורך חיים שימושי מוגדר נזקפים לדוח רווח או הפסד ורווח כולל אחר.

ח. נכסים בלתי מוחשיים (המשך)

תוכנות-

נכסי החברה כוללים מערכות מחשב המורכבות מחומרה ותוכנות. תוכנות המהוות חלק אינטגרלי מחומרה, אשר אינה יכולה לפעול ללא התוכנות המותקנות עליה, מסווגות כרכוש קבוע. לעומת זאת, רישיונות לתוכנות העומדות בפני עצמן ומוסיפות פונקציונליות נוספת לחומרה, מסווגים כנכסים בלתי מוחשיים.

הפחתה-

הפחתה נזקפת לדוח על הרווח הכולל לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של הנכסים הבלתי מוחשיים מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש. אורך החיים השימושי של תוכנות הינו 3-4 שנים.

ט. ירידת ערך

החברה בוחנת בכל תאריך דיווח אם קיימת ראייה אובייקטיבית לירידת ערך בגין הנכסים הבאים:

1. השקעות פיננסיות ונכסים פיננסיים המוצגים בעלות מופחתת

אם קיימת ראייה אובייקטיבית שקיים הפסד מירידת ערך בגין הלוואות וחייבים המוצגים בעלותם המופחתת, סכום ההפסד הנזקף לדוח על רווח או הפסד ורווח כולל אחר נמדד כהפרש בין היתרה בדוחות הכספיים של הנכס והערך הנוכחי של אומדן תזרימי המזומנים העתידיים, המהוונים בהתאם לשיעור הריבית האפקטיבית המקורית של הנכס הפיננסי (שיעור הריבית האפקטיבית שחושב בעת ההכרה הראשונית). היתרה בדוחות הכספיים של הנכס מוקטנת באמצעות רישום הפרשה.

2. ביטוח משנה

החברה משתמשת בעיקר בחוזי ביטוח משנה המכסים עודף הפסדים (STOP LOSS), כדי להקטין את החשיפה שלה לתביעות בביטוח נזקי טבע. הכיסוי ניתן על ידי חברות ביטוח משנה בחו"ל והחשב הכללי במשרד האוצר (להלן - החשב הכללי).

ההתחייבויות של מבטחי המשנה כלפי החברה אינן משחררות אותה מהתחייבויותיה כלפי המבוטחים על פי פוליסות הביטוח.

מבטח משנה, אשר לא יעמוד בהתחייבויותיו על פי חוזי ביטוח המשנה, עלול לגרום לחברה הפסדים.

3. פרמיות לגבייה

הפרשה לחובות מסופקים בגין פרמיות לגבייה בעסקי ביטוח כללי מחושבת לפי אומדנים המבוססים, בין היתר, על עומק חובות בפיגור.

4. נכסים שאינם פיננסיים

החברה בוחנת את הצורך בירידת ערך נכסים לא פיננסיים (רכוש קבוע ונכסים לא מוחשיים) של החברה כאשר ישנם סימנים כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהיתרה בדוחות הכספיים אינה בת-השבה. במקרים בהם היתרה בדוחות הכספיים של הנכסים הלא פיננסיים עולה על הסכום בר-ההשבה שלהם, מופחתים הנכסים לסכום בר-ההשבה שלהם. השווי בר-ההשבה הינו הגבוה מבין שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה ושווי שימוש. בהערכת שווי השימוש מהוונים תזרימי המזומנים הצפויים לפי שיעור ניכיון לפני מס המשקף את הסיכונים הספציפיים לכל נכס. בגין נכס שאינו מייצר תזרימי מזומנים עצמאיים נקבע סכום בר-השבה עבור היחידה מניבת המזומנים שאליה שייך הנכס.

י. התחייבויות בשל הטבות לעובדים

בחברה קיימות מספר תכניות הטבה לעובדים.

1. הטבות לזמן קצר

הטבות לעובדים לזמן קצר הינן הטבות אשר חזויות להיות מסולקות במילואן לפני 12 חודש לאחר תום תקופת הדיווח השנתית שבה העובדים מספקים את השירותים המתייחסים. הטבות לעובדים לזמן קצר כוללות משכורות, ימי חופשה, הבראה, והפקדות מעסיק לביטוח לאומי ומוכרות כהוצאות עם מתן השירותים.

2. הטבות לאחר העסקהתכנית הפקדה מוגדרת

מחויבויות החברה להפקיד בתכנית הפקדה מוגדרת, נזקפות כהוצאה לרווח והפסד במקביל לקבלת שירותי העבודה מהעובד ולא נדרשת הפרשה נוספת בדוחות הכספיים.

תכנית הטבה מוגדרת

מחויבות של החברה, המתייחסת לתכנית הטבה מוגדרת בגין הטבות לאחר פרישה, מחושבת לגבי כל תכנית בנפרד על ידי אומדן הסכום העתידי של ההטבה שיגיע לעובד בתמורה לשירותיו, בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. הטבה זו מוצגת לפי ערך נוכחי בניכוי השווי ההוגן של נכסי התכנית. שיעור ההיוון נקבע בהתאם לתשואה במועד הדיווח על אגרות חוב קונצרניות צמודות מדד באיכות גבוהה, שהמטבע שלהן ומועד פירעון דומים לתנאי המחויבות של החברה. החישובים נערכים על ידי אקטואר מוסמך לפי שיטת יחידת הזכאות החזויה. רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים לרווח והפסד בתקופה בה הם התהוו.

3. הטבות אחרות לעובדים לטווח ארוך

חלק מעובדי החברה זכאים לפדיון ימי מחלה לא מנוצלים. הטבה זו מטופלת כהטבה אחרת לטווח ארוך מאחר שהחברה צופה כי הטבה זו תנוצל בעת פרישת העובדים. המחויבות נטו של החברה בגין הטבות לעובדים לטווח ארוך, היא בגין סכום ההטבה העתידית המגיעה לעובדים בגין שירותים שהוענקו בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. סכום הטבות אלו מהווה לערכו הנוכחי. שיעור ההיוון נקבע בהתאם לתשואה במועד הדיווח על אגרות חוב קונצרניות צמודות מדד באיכות גבוהה שהמטבע שלהן ומועד הפירעון שלהן דומים לתנאי המחויבויות של החברה. החישוב נעשה לפי שיטת יחידת הזכאות החזויה. רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים לרווח והפסד בתקופה בה הם התהוו.

יא. הפרשות

הפרשה בהתאם ל-IAS 37 מוכרת כאשר לחברה יש מחויבות בהווה (משפטית או משתמעת) כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, צפוי שיידרש שימוש במשאבים כלכליים על מנת לסלק את המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן.

תביעות משפטיות-

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר לחברה קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר. כאשר יותר סביר מאשר לא כי החברה תידרש למשאבים הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד את המחויבות באופן מהימן. בעת בחינת הצורך בהכרה בהפרשות ובכימותן, מסתייעת הנהלת החברה ביועציה המשפטיים.

הוצאות הנהלה וכלליות -

הוצאות הנהלה וכלליות מסווגות להוצאות עקיפות ליישוב תביעות (הנכללות בסעיף תשלומים ושינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח), להוצאות הקשורות בהוצאות שיווק וליתרת הוצאות הנהלה וכלליות אחרות הנכללות בסעיף זה. הסיווג נערך בהתאם למודלים פנימיים של החברה המבוססים על הוצאות ישירות שנזקפו והוצאות עקיפות שהועמדו.

יב. יב. מסים על ההכנסה

מסים על ההכנסה כוללים מסים שוטפים ונדחים. הוצאות מסים על ההכנסה נזקפות לדוח על רווח או הפסד ורווח כולל אחר.

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם על ההכנסה החייבת במס לשנה, כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים לפי החוק שנחקק או נחקק למעשה לתאריך הדיווח, והכולל שינויים בתשלומי המס המתחייבים לשנים קודמות.

המסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על החוקים שנחקקו או שנחקקו למעשה לתאריך הדיווח.

נכס מס נדחה מוכר בספרים כאשר צפוי שבעתיד תהיה הכנסה חייבת, שכנגדה ניתן יהיה לנצל את ההפרשים הזמניים. נכסי המסים הנדחים נבדקים בכל תאריך דיווח, ובמידה ולא צפוי כי הטבות המס המתחייבות תתממשנה, הם מופחתים.

יג. רווח הפסד למניה

החברה מציגה נתוני רווח למניה לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה.

יד. מגזרי פעילות

מגזר פעילות הינו רכיב של החברה העונה על שלושת התנאים הבאים:

1. עוסק בפעילויות עסקיות שמהן הוא עשוי להניב הכנסות ובגין עשויות להתהוות לו הוצאות;
2. תוצאותיו התפעוליות נסקרות באופן סדיר על ידי מקבל החלטות התפעוליות הראשי של החברה, על מנת לקבל החלטות לגבי משאבים שיוקצו לו ועל מנת להעריך את ביצועיו; וכן
3. קיים לגביו מידע כספי נפרד זמין.

לגבי פירוט הדיווח הכספי לפי מגזרים - ראה באור 3 להלן.

טו. הצגת דוח על רווח או הפסד ורווח כולל אחר

החברה בחרה להציג דוח יחיד על רווח או הפסד ורווח כולל אחר הכולל את פרטי דוח רווח והפסד ואת פרטי הרווח הכולל האחר.

טז. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח

בחודש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (להלן - התקן החדש).

התקן החדש קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא. התקן החדש צפוי לגרום לשינויים משמעותיים בדיווח הכספי של חברות ביטוח.

בהתאם לתקן החדש יש למדוד את ההתחייבות הביטוחית כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים מחוזי הביטוח תוך התחשבות באי הוודאות הגלומה בתחזיות אלו (מרווח הסיכון). כמו כן, הרווח הגלום הצפוי בחוזי הביטוח הנגזר מהחישובים כאמור יוכר על פני תקופת הכיסוי, וההשפעה של שינויים בהנחות (למעט ריבית) תיפרס גם היא על פני תקופת הכיסוי. הפסד יוכר באופן מיידי אם קבוצת חוזי ביטוח אינה צפויה להיות רווחית, או הופכת למפסידה.

טז. גילוי לתקן IFRS חדש בתקופה שלפני יישומו (המשך)

תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח (המשך)

לגבי חוזי ביטוח מסוימים (בדרך כלל חוזי ביטוח אלמנטרי עם כיסוי ביטוחי של עד שנה) ניתן ליישם מודל מדידה פשוט יותר שאינו שונה בהרבה מהמדידה המקובלת כיום.

התקן החדש ייושם החל מיום 1 בינואר 2021. אימוץ מוקדם אפשרי, כל עוד IFRS 9 מכשירים פיננסיים וכן IFRS 15 הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות, מיושמים במקביל.

התקן החדש ייושם למפרע. אם יישום למפרע אינו מעשי ניתן לבחור באחת משתי הגישות הבאות:

1. גישת יישום למפרע חלקי.

2. גישת השווי ההוגן.

החברה בוחנת את ההשלכות של אימוץ התקן על הדוחות הכספיים.

IFRS 9 - מכשירים פיננסיים

בחודש יולי 2014 ה-IASB פירסם את הנוסח המלא והסופי של IFRS 9 - מכשירים פיננסיים, המחליף את IAS 39 - מכשירים פיננסיים: הכרה ומדידה. IFRS 9 (להלן - התקן החדש) מטפל בכל שלושת האספקטים הקשורים למכשירים פיננסיים: סיווג ומדידה, ירידת ערך וחשבונאות גידור. התקן החדש קובע כי בעת ההכרה לראשונה כל הנכסים הפיננסיים יימדדו בשווי הוגן.

בתקופות עוקבות יש למדוד מכשירי חוב בעלות מופחתת רק אם מתקיימים שני התנאים המצטברים הבאים:

- הנכס מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו היא להחזיק בנכסים על מנת לגבות את תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהם.

- על פי התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי, החברה זכאית, במועדים מסויימים, לקבל תזרימי מזומנים המהווים אך ורק תשלומי קרן ותשלומי ריבית על יתרת קרן.

המדידה העוקבת של כל יתר מכשירי החוב והנכסים הפיננסיים האחרים תהיה על פי שווי הוגן. התקן החדש קובע הבחנה בין מכשירי חוב אשר ימדדו בשווי הוגן דרך רווח או הפסד ומכשירי חוב שימדדו בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר.

נכסים פיננסיים שהינם מכשירים הוניים יימדדו בתקופות עוקבות בשווי הוגן, וההפרשים ייקפו לרווח והפסד או לרווח כולל אחר, על פי בחירת החברה לגבי כל מכשיר ומכשיר. אם מדובר במכשירים הוניים המוחזקים למטרות מסחר, חובה למדוד אותם בשווי הוגן דרך רווח או הפסד.

כמו כן, התקן החדש כולל מודל חדש הבנוי משלושה שלבים למדידת ירידת ערך של מכשירי חוב פיננסיים אשר אינם נמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד ומתבסס על הפסדי אשראי צפויים ("Expected Credit Loss Model"). כל שלב קובע את אופן המדידה של הפסדי האשראי הצפויים וזאת בהתבסס על שינויים שחלו בסיכון האשראי של מכשיר החוב. כמו כן, ניתנת הקלה במודל זה לנכסים פיננסיים בעלי תקופות אשראי קצרות, כגון לקוחות.

לעניין גריעה ובנושא התחייבויות פיננסיות קובע התקן החדש את אותן הוראות שנדרשות לפי הוראות IAS 39 לגבי גריעה ולגבי התחייבויות פיננסיות שלא נבחרה לגביהן חלופת השווי ההוגן.

לגבי התחייבויות שלגביהן נבחרה חלופת השווי ההוגן, סכום השינוי בשווי ההוגן של ההתחייבות - המיוחס לשינויים בסיכון האשראי של החברה - ייזקף לרווח כולל אחר. כל יתר השינויים בשווי ההוגן ייקפו לרווח או הפסד.

התקן החדש כולל דרישות חדשות בנוגע לחשבונאות גידור.

טז. גילוי לתקן IFRS חדש בתקופה שלפני יישומו (המשך)

9 IFRS - מכשירים פיננסיים (המשך)

התקן יישום החל מהתקופות השנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2018.

בחודש ספטמבר 2016 פורסם תיקון לתקן IFRS 4 אשר מתיר לישות שמנפיקה חוזי ביטוח לאמץ את IFRS 9 עם התאמות (להלן: "The overlay approach") או לדחות את אימוץ IFRS 9 ליום 1 בינואר 2021 (להלן: "גישת הדחיה").

לצורך יישום גישת הדחיה על הישות לעמוד בקריטריונים הבאים:

1. הישות לא יישמה קודם לכן גרסה כלשהי של IFRS 9.

2. פעילויות הישות הן באופן ניכר פעילויות הקשורות לביטוח.

בהתאם לתקן, פעילויות הישות הן באופן ניכר פעילויות הקשורות לביטוח כאשר:

(א) הערך בספרים של התחייבויותיה הנובע מחוזי ביטוח, כולל רכיבי פיקדון או נגזרים משובצים אשר הופרדו מחוזי הביטוח, הוא משמעותי ביחס לסך הערך בספרים של כלל התחייבויות; וכן

(ב) שיעור הערך בספרים של ההתחייבויות הקשורות לביטוח ביחס לסך הערך בספרים של כלל ההתחייבויות הינו:

• גדול מ-90% או;

• בין 80% ל-90% כולל, וכן למבטח אין פעילות משמעותית שאיננה קשורה לביטוח.

מבטח אשר בוחר ליישם את גישת הדחיה נדרש לתת גילוי אשר יאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים:

1. להבין כיצד הישות עומדת בקריטריונים לצורך יישום גישת הדחיה;

2. לערוך השוואה בין מבטחים אשר מיישמים את גישת הדחיה לבין ישויות שמיישמות את IFRS 9.

החברה בוחנת את עמידתה בקריטריונים לעיל לצורך דחיית יישום IFRS 9 כפי שמתיר התיקון כאמור.

IFRIC 23 – טיפול באי-ודאות הקשורה למסים על ההכנסה

בחודש יוני 2017 פרסם ה-IASB את IFRIC 23 – טיפול באי-ודאות הקשורה למסים על ההכנסה (להלן - הפרשנות). הפרשנות מבהירה את כללי ההכרה והמדדה של נכסים או התחייבויות בהתאם להוראות IAS 12 מסים על ההכנסה במצבים בהם קיימת אי-ודאות הקשורה למסים על ההכנסה. הפרשנות מתייחסת ומספקת הנחיות לבחינת קיבוץ מקרים של אי-ודאות המתייחסים למסים על הכנסה, בחינת התייחסות של רשויות המס, מדידת השלכות אי-הודאות הקשורה למסים על הכנסה על הדוחות הכספיים וכן טיפול בשינויים בעובדות ובנסיבות של אי-הודאות. הפרשנות תיושם החל מהדוחות הכספיים לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר, 2019. אימוץ מוקדם אפשרי. במועד היישום הראשונה, החברה תיישם את הפרשנות באחת משתי השיטות:

(א) יישום למפרע מלא ללא תיקון מספרי השוואה וזקיפת ההשפעה המצטברת למועד היישום הראשונה ליתרת הפתיחה של יתרת הרווח.

(ב) יישום למפרע מלא לרבות תיקון מספרי השוואה.

להערכת החברה, בפרשנות לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

יח. פרטים על המדד ושער החליפין היציג של הדולר

שער החליפין היציג של הדולר בש"ח	מדד המחירים לצרכן		ליום
	מדד בגין	מדד ידוע (בנקודות *)	
3.467	221.3	221.6	31.12.2017
3.845	220.7	220.7	31.12.2016
3.902	221.4	221.1	31.12.2015
%	%	שיעורי השינוי בשנת	
(9.8)	0.3	0.4	2017
(1.5)	(0.3)	(0.2)	2016
0.3	(0.9)	(1.0)	2015
(*) לפי בסיס ממוצע 1993 = 100.			

באור 3: - מגזרי פעילות

החברה פועלת ב-2 מגזרי פעילות עיקריים: מגזר ביטוח כללי- ביטוח נזקי טבע בחקלאות ומגזר אחר המתייחס להשקעות פיננסיות המוחזקות כנגד ההון העצמי של החברה.
א. תוצאות הפעילות לפי מגזרים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017			פרמיות שהורווחו ברוטו
סה"כ	אחר אלפי ש"ח	ביטוח נזקי טבע בחקלאות(*)	
397,175	-	397,175	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
38,274	-	38,274	
358,901	-	358,901	פרמיות שהורווחו בשייר
24,908	310	24,598	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
383,809	310	383,499	סך הכל הכנסות
245,956	-	245,956	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
2,117	-	2,117	חלק המדינה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין ביטוח ניוקאסל בלול
1,036	-	1,036	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
242,803	-	242,803	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
5,117	-	5,117	הוצאות שיווק
22,932	-	22,932	הוצאות הנהלה וכלליות
270,852	-	270,852	סך כל ההוצאות
112,957	310	112,647	רווח לפני העברה מעתודות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017			
(3,867)	-	(3,867)	קיטון בהשתתפות הממשלה בפרמיות
(108,779)	-	(108,779)	העברה לעתודות ביטוח נזקי טבע בחקלאות
311	310	1	רווח לפני מסים על ההכנסה
(1)	-	(1)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
310	310	-	רווח כולל לפני מסים על ההכנסה
662,788	-	662,788	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ליום 31 בדצמבר, 2017:
55,663	-	55,663	עתודות ביטוח בגין נזקי טבע בחקלאות
1,468	-	1,468	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
54,195	-	54,195	בניכוי- ביטוח משנה
716,983	-	716,983	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר

(*) פירוט פעילות ביטוח נזקי טבע בחקלאות, למסלולי הביטוח אסונות טבע ונזקי טבע ראה בבאור 23.

א. תוצאות הפעילות לפי מגזרים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016			
סה"כ	אחר אלפי ש"ח	ביטוח נזקי טבע בחקלאות(*)	
403,663	-	403,663	פרמיות שהורווחו ברוטו
39,283	-	39,283	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
364,380	-	364,380	פרמיות שהורווחו בשייר
6,220	147	6,073	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
370,600	147	370,453	סך הכל הכנסות
320,755	-	320,755	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
13,602	-	13,602	חלק המדינה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין ביטוח ניוקאסל בלול
21,757	-	21,757	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
285,396	-	285,396	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
4,442	-	4,442	הוצאות שיווק
22,232	-	22,232	הוצאות הנהלה וכלליות
312,070	-	312,070	סך כל ההוצאות
58,530	147	58,383	רווח לפני העברה מעתודות
23,668	-	23,668	מימוש כתב שיפוי מהמדינה
(2,490)	-	(2,490)	קיטון בהשתתפות הממשלה בפרמיות
(79,622)	-	(79,622)	העברה לעתודות ביטוח נזקי טבע בחקלאות
86	147	(61)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
61	-	61	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
147	147	-	רווח כולל לפני מסים על ההכנסה
554,009	-	554,009	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ליום 31 בדצמבר, 2016:
68,701	-	68,701	עתודות ביטוח בגין נזקי טבע בחקלאות
1,543	-	1,543	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
67,158	-	67,158	בניכוי- ביטוח משנה
621,167	-	621,167	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר

(*) פירוט פעילות ביטוח נזקי טבע בחקלאות, למסלולי הביטוח אסונות טבע ונזקי טבע ראה בבאור 23.

א. תוצאות הפעילות לפי מגזרים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015			
סה"כ	אחר אלפי ש"ח	ביטוח נזקי טבע בחקלאות(*)	
328,580	-	328,580	פרמיות שהורווחו ברוטו
31,289	-	31,289	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
297,291	-	297,291	פרמיות שהורווחו בשייר
9,369	536	8,833	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
306,660	536	306,124	סך הכל הכנסות
518,843	-	518,843	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
18,453	-	18,453	חלק המדינה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין ביטוח ניוקאסל בלול
74,969	-	74,969	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
425,421	-	425,421	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
4,626	-	4,626	הוצאות שיווק
22,469	-	22,469	הוצאות הנהלה וכלליות
452,516	-	452,516	סך כל ההוצאות
(145,856)	536	(146,392)	רווח (הפסד) לפני העברה מעתודות
(37,979)	-	(37,979)	קיטון בהשתתפות המדינה בפרמיות
184,326	-	184,326	העברה מעתודות ביטוח נזקי טבע בחקלאות
491	536	(45)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
45	-	45	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
536	536	-	רווח כולל לפני מסים על ההכנסה
474,387	-	474,387	התחייבויות בגין חוזי ביטוח ליום 31 בדצמבר, 2015:
122,296	-	122,296	עתודות ביטוח בגין נזקי טבע בחקלאות
69,744	-	69,744	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו
52,552	-	52,552	בניכוי- ביטוח משנה
526,939	-	526,939	סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר

(*) פירוט פעילות ביטוח נזקי טבע בחקלאות, למסלולי הביטוח אסונות טבע ונזקי טבע ראה בבאור 23.

ב. פירוט הנכסים והתחייבויות לפי מגזרים

ליום 31 בדצמבר, 2017		
סה"כ	אחר אלפי ש"ח	ביטוח נזקי טבע בחקלאות

נכסים

2,308	-	2,308
638,364	9,075	629,289
1,468	-	1,468
41,647	-	41,647
75,189	1,614	73,575
<u>758,976</u>	<u>10,689</u>	<u>748,287</u>

נכסים בלתי מוחשיים
השקעות פיננסיות
נכסי ביטוח משנה
פרמיות לגבייה
נכסים אחרים

סך הכל הנכסים

התחייבויות

662,788	-	662,788
55,663	-	55,663
31,450	1,614	29,836
<u>749,901</u>	<u>1,614</u>	<u>748,287</u>

עתודות ביטוח נזקי טבע בחקלאות
התחייבויות בגין חוזי ביטוח
התחייבויות אחרות

סך הכל התחייבויות

ליום 31 בדצמבר, 2016		
סה"כ	אחר אלפי ש"ח	ביטוח נזקי טבע בחקלאות

נכסים

1,043	-	1,043
509,821	8,968	500,853
1,543	-	1,543
54,431	-	54,431
87,975	1,699	86,276
<u>654,813</u>	<u>10,667</u>	<u>644,146</u>

נכסים בלתי מוחשיים
השקעות פיננסיות
נכסי ביטוח משנה
פרמיות לגבייה
נכסים אחרים

סך הכל הנכסים

התחייבויות

554,009	-	554,009
68,701	-	68,701
23,135	1,699	21,436
<u>645,845</u>	<u>1,699</u>	<u>644,146</u>

עתודות ביטוח נזקי טבע בחקלאות
התחייבויות בגין חוזי ביטוח
התחייבויות אחרות

סך הכל התחייבויות

א. תנועה:

תוכנות מחשב אלפי ש"ח	עלות
9,604	יתרה ליום 1 בינואר, 2016
(166)	גריעות
403	תוספות
9,841	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016
(233)	גריעות
2,200	תוספות
11,808	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017
<u>הפחתה שנצברה</u>	
7,991	יתרה ליום 1 בינואר, 2016
(166)	גריעות
973	הפחתה שהוכרה במהלך השנה
8,798	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016
(233)	גריעות
935	הפחתה שהוכרה במהלך השנה
9,500	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017
<u>יתרה, נטו</u>	
2,308	ליום 31 בדצמבר, 2017
1,043	ליום 31 בדצמבר, 2016

ב. הפחתת נכסים בלתי מוחשיים נזקפות לסעיף הוצאות הנהלה וכלליות.

באור 5: - רכוש קבוע

א. הרכב ותנועה:

שנת 2017

בנין משרדים	שיפורים במושכר	ריהוט וציוד	מחשבים	סה"כ	עלות
		אלפי ש"ח			
17,513	188	1,227	2,565	21,493	יתרה ליום 1 בינואר, 2017
1,782	-	525	84	2,391	תוספות
(79)	(41)	(19)	(32)	(171)	גריעות
19,216	147	1,733	2,617	23,713	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017
<u>פחת שנצבר</u>					

סה"כ	מחשבים	ריהוט וציוד אלפי ש"ח	שיפורים במושכר	בנין משרדים
13,812	1,673	699	59	11,381
1,149	482	116	52	499
(171)	(32)	(19)	(41)	(79)
14,790	2,123	796	70	11,801
8,923	494	937	77	7,415

יתרה ליום 1 בינואר, 2017

פחת לשנה

גריעות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017

יתרת עלות מופחתת ליום 31
בדצמבר, 2017

שנת 2016

סה"כ	מחשבים	ריהוט וציוד אלפי ש"ח	שיפורים במושכר	בנין משרדים
20,097	1,897	1,291	102	16,807
1,678	808	78	86	706
(282)	(140)	(142)	-	-
21,493	2,565	1,227	188	17,513
13,098	1,419	752	49	10,878
996	394	89	10	503
(282)	(140)	(142)	-	-
13,812	1,673	699	59	11,381
7,681	892	528	129	6,132

עלות

יתרה ליום 1 בינואר, 2016

תוספות

גריעות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016

פחת שנצבר

יתרה ליום 1 בינואר, 2016

פחת לשנה

גריעות

יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016

יתרת עלות מופחתת ליום 31
בדצמבר, 2016

ב. הזכויות בבניין המשרדים הינן זכויות בעלות, למעט 6 חניות בבניין המשרדים של החברה שזכויות החברה בהן הינן זכויות חכירה לתקופה של 999 שנים.

לחברה הערכת שווי שנערכה על ידי שמאי מקרקעין מוסמך מר זוטא מוטי שנעשתה לצורך שיפוט משרדי החברה בינואר, 2015 ולפיה שווי הזכויות בבניין המשרדים שבבעלות החברה הינו 10,850 אלפי ש"ח. לחברה לא קיימות כוונות מימוש לנכס או אינדיקציות לשינוי משמעותי בשווי.

באור 6: - חייבים ויתרות חובה

ההרכב:

31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	
373	26
416	531
120	38
909	595

מבטחי משנה
הוצאות מראש
מקדמות לספקים

באור 7: - פרמיות לגבייה

א. ההרכב:

31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	
4,050	6,594
754	756
5,135	4,443
1,480	1,471
1,447	668
852	306
2,972	3,967
16,690	18,205
16,640	13,248
10,938	10,742
44,268	42,195
(548)	(548)
43,720	41,647
10,711	-
54,431	41,647

מגדלים ומועצות:

מועצת הלול
מועצת הירקות
מועצת הפירות
מועצת ההדרים
ארגון מגדלי הדגים
מגדלי הבקר
מגדלים אחרים

סך הכל חובות פתוחים

המחאות לגבייה
חובות באמצעות חברות כרטיסי אשראי

בניכוי - הפרשה לחובות מסופקים

סה"כ מגדלים ומועצות

האוצר - החשב הכללי

ב. הרכב פרמיות לגבייה לפי בסיסי הצמדה:

31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	
54,431	41,647

בש"ח לא צמוד

ג. גיול:

ליום 31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	
47,536	41,220
4,785	321
2,100	-
54,421	41,541
10	106
54,431	41,647

פרמיות לגבייה שערכן לא נפגם :

ללא פיגור

בפיגור :

מתחת ל- 90 ימים

בין 90 ל- 180 ימים

סה"כ פרמיות לגבייה שערכן לא נפגם

פרמיה לגבייה שערכה נפגם (נטו מהפרשה לחובות מסופקים)

סה"כ פרמיות לגבייה

באור 8: - השקעות פיננסיות

א. הרכב השקעות פיננסיות לפי בסיסי מדידה:

ליום 31 בדצמבר 2017			סעיף
סה"כ	הלוואות וחייבים אלפי ש"ח	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
540,114	-	540,114	ב
3,829	3,829	-	ג
42,650	-	42,650	ה
51,771	-	51,771	ו
638,364	3,829	634,535	סה"כ

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

אחרות

ליום 31 בדצמבר, 2016			סעיף
סה"כ	הלוואות וחייבים אלפי ש"ח	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
457,175	-	457,175	ב
3,814	3,814	-	ג
19,557	-	19,557	ה
29,275	-	29,275	ו
509,821	3,814	506,007	סה"כ

נכסי חוב סחירים

נכסי חוב שאינם סחירים

מניות

אחרות

באור 8: - השקעות פיננסיות (המשך)

ב. נכסי חוב סחירים

31 בדצמבר		מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד: שיועדו בעת ההכרה לראשונה- אגרות חוב ממשלתיות אגרות חוב אחרות שאינן ניתנות להמרה סך הכל נכסי חוב סחירים
2016	2017	
אלפי ש"ח		
250,975	290,376	
206,200	249,738	
457,175	540,114	

ג. נכסי חוב שאינם סחירים

שווי הוגן		ערך בספרים		מוצגים כהלוואות וחייבים:
31 בדצמבר		31 בדצמבר		
2016	2017	2016	2017	
אלפי ש"ח		אלפי ש"ח		
71	75	71	75	פקדונות בתאגידים בנקאיים אגרות חוב בלתי סחירות
4,083	3,950	3,743	3,754	
4,225	4,025	3,814	3,829	

ד. פרטים בדבר ריבית והצמדה בגין נכסי חוב

31 בדצמבר		נכסי חוב סחירים
2016	2017	
ריבית אפקטיבית		
אחוזים		
4.2%	4.5%	בסיס הצמדה: צמוד למטח צמוד למדד שקלי
3.6%	3.4%	
4.4%	4.1%	

31 בדצמבר		נכסי חוב שאינם סחירים
2016	2017	
ריבית אפקטיבית		
אחוזים		
5.9%	5.9%	בסיס הצמדה: צמוד למדד

באור 8: - השקעות פיננסיות (המשך)

ה. מניות

31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	

סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד שיועדו בעת ההכרה לראשונה:

19,557	42,650
--------	--------

ו. השקעות פיננסיות אחרות

31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	

סחירות

מוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד שיועדו בעת ההכרה לראשונה:

29,196	51,682
-	54
79	35
29,275	51,771

תעודות סל
חוזים עתידיים
קרנות השקעה

ז. השיטות וההנחות ששימשו לקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי באור בלבד נקבעים באמצעות היותן אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לני"ע בתל אביב. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

להלן שיעורי הריבית עבור נכסי חוב שאינם סחירים, אשר חושבו בהתאם למח"מ ממוצע של טווח הדירוג:

31 בדצמבר	
2016	2017
אחוזים	

דירוג (*)

1.28% 0.85%

A

(*) המקורות לרמת הדירוג בישראל הינם חברות הדירוג "מעלות" ו"מדורג". נתוני חברת מדורג הועברו לסמלי הדירוג לפי מקדמי המרה מקובלים. כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמא: דירוג A- כולל A- ועד A+.

באור 8: - השקעות פיננסיות (המשך)

ח. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח מכשירים פיננסיים המוצגים בשווי הוגן. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים אלה.
- רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, ישירים או בלתי ישירים, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים ושווי מזומנים, פרמיות לגבייה, חייבים ויתרות חובה ונכסי מיסים שוטפים, תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

ליום 31 בדצמבר, 2017			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
אלפי ש"ח			
540,114	-	-	540,114
42,650	-	-	42,650
51,771	-	-	51,771
634,535	-	-	634,535
-	4,025	-	4,025

נכסי חוב סחירים

מניות

אחרות

סה"כ

נכסי חוב שאינם סחירים אשר ניתן גילוי של שווים ההוגן (סעיף ג) לעיל)

ליום 31 בדצמבר, 2016			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
אלפי ש"ח			
457,175	-	-	457,175
19,557	-	-	19,557
29,275	-	-	29,275
506,007	-	-	506,007
-	4,225	-	4,225

נכסי חוב סחירים

מניות

אחרות

סה"כ

נכסי חוב שאינם סחירים אשר ניתן גילוי של שווים ההוגן (סעיף ג) לעיל)

באור 9 - מזומנים ושווי מזומנים

31 בדצמבר	
2017	2016
אלפי ש"ח	
63,637	77,591

מזומנים ופיקדונות למשיכה מיידי

המזומנים בתאגידים הבנקאיים נושאים ליום הדיווח ולאשתקד, ריבית שוטפת המבוססת על שיעורי ריבית בגין הפקדות בנקאיות יומיות (0.01% - 0%).

באור 10 - הון ודרישות הון

א. הרכב הון המניות:

31 בדצמבר			
2017		2016	
רשום	מונפק ונפרע	רשום	מונפק ונפרע
מספר מניות			
1	1	1	1
14	14	14	14
10,000,000	3,431,750	10,000,000	3,431,750
10,000,015	3,431,765	10,000,015	3,431,765

מניית יסוד א' בת 1 ש"ח
מניות יסוד ב' בנות 1 ש"ח ע.ג.
כ"א
מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.ג. כ"א

ב. זכויות ההצבעה:

מניית יסוד א' שווה ל- 50% מקולות ההצבעה מהאסיפה הכללית, לרבות זכות הכרעה במקרה של חילוקי דעות. מניין חוקי באסיפה כללית של החברה לא מתקיים ללא בעל מניית יסוד א'. מחצית החברים בכל ועדה שתמונה על ידי הדירקטוריון ימונו מטעם בעל מניית יסוד א'. לפי תקנון החברה לבעל מניית יסוד א' הזכות למנות 6 דירקטורים מטעמו לדירקטוריון החברה, וכמו כן הזכות למנות את יו"ר הדירקטוריון.
לפי תקנון החברה, לכל בעל מניית יסוד ב' קול אחד באסיפה הכללית, ולכל בעל מניות יסוד ב' יחד הזכות למנות 6 דירקטורים מטעםם לדירקטוריון החברה.

ג. זכויות הנלוות למניות:

זכויות הצבעה באסיפה הכללית, זכויות בפירוק החברה וזכות למינוי הדירקטורים בחברה.

ד. ניהול ודרישות הון

1. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על ידי המפקח.

2. ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 על תיקוניהן (להלן- תקנות ההון) והנחיות המפקח.

להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה:

31 בדצמבר	
2017	2016
אלפי ש"ח	
7,446	7,424
9,075	8,968
1,629	1,544

הון עצמי מינימלי:

הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות המפקח

הסכום המחושב על-פי תקנות ההון

עודף (*)

(*) ייעוד רווחים ודיבידנדים:

על פי תקנון ההתאגדות, אסור לחברה לחלק רווחים או דיבידנד לחברים וכל הכנסותיה ורכושה משמשים לביצוע מטרותיה.

באור 10: - הון ודרישות הון (המשך)

ה. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

בחודש יוני 2017 פורסם חוזר סולבנסי שנועד לכונן משטר כושר פירעון חדש לחברות ביטוח בישראל. זאת, בהתבסס על הוראות דירקטיבה המכונה "Solvency II" (להלן - "הדירקטיבה"), שאומצה על ידי האיחוד האירופי ומיושמת החל מינואר 2016 בכל המדינות החברות בו.

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים:

נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון, נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) ונדבך שלישי הנוגע לקידום משמעת שוק, גילוי ודיווח.

חוזר סולבנסי מבוסס על הנדבך הכמותי לפי הדירקטיבה והוראותיה הנלוות, תוך התאמה לשוק בישראל והוא מיושם בישראל החל מ-30 ביוני 2017 על נתוני 31 בדצמבר 2016.

בהתאם לחוזר הממונה מיום ה-6 בפברואר, 2017 על חברות ביטוח ממשלתיות לא יחולו הוראות הנדבך הראשון הכמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון.

באור 11: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח ועתודות ביטוח

א. ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח ועתודות ביטוח לפי סוגים:

ליום 31 בדצמבר					
2016	2017	2016	2017	2016	2017
שייר		ביטוח משנה אלפי ש"ח		ברוטו	

עתודות ביטוח: (1)

279,256	387,452	-	-	279,256	387,452
274,753	275,336	-	-	274,753	275,336
554,009	662,788	-	-	554,009	662,788

בגין נזקי טבע

בגין אסונות טבע

תביעות תלויות: (1)(2)

39,393	19,324	1,543	1,468	40,936	20,792
27,765	34,871	-	-	27,765	34,871
67,158	54,195	1,543	1,468	68,701	55,663

בגין נזקי טבע

בגין אסונות טבע

סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח

621,167	716,983	1,543	1,468	622,710	718,451
---------	---------	-------	-------	---------	---------

(1) ראה באור 2(ה)3 לגבי אופן חישוב עתודה מינימלית ומקסימלית בהתאם לתקנות הפיקוח ולאופן חישוב התביעות התלויות.

(2) ראה באור 16 לגבי הרכב התביעות התלויות לפי ענפי הביטוח.

באור 11: - התחייבויות בגין חוזי ביטוח ועתודות ביטוח (המשך)

ב. תנועה בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (תביעות תלויות)

ליום 31 בדצמבר						יתרה לתחילת השנה
2016	2017	2016	2017	2016	2017	
שייר		ביטוח משנה		ברוטו		
		אלפי ש"ח				
52,552	67,158	69,744	1,543	122,296	68,701	
261,703	192,626	-	-	261,703	192,626	עלות התביעות המצטברת בגין אירועים בשנת הדוח
23,693	50,177	21,757	1,036	45,450	51,213	שינוי בעלות התביעות המצטברות בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח
285,396	242,803	21,757	1,036	307,153	243,839	
						תשלומים לישוב תביעות במהלך השנה:
(197,497)	(143,897)	-	-	(197,497)	(143,897)	בגין אירועים של שנת הדוח
(73,293)	(111,869)	(89,958)	(1,111)	(163,251)	(112,980)	בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח
(270,790)	(255,766)	(89,958)	(1,111)	(360,748)	(256,877)	סך תשלומים
67,158	54,195	1,543	1,468	68,701	55,663	יתרה לסוף השנה

- (1) עלות התביעות המצטברות בגין אירועים בשנת הדוח כוללת את יתרת התביעות התלויות לסוף שנת הדוח בתוספת סך תשלומי התביעות בתקופת הדוח לרבות הוצאות ישירות ועקיפות לישוב תביעות, ובניכוי סעיף חלק המדינה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין ביטוח ניוקאסל בלול.
- (2) תשלומים לישוב תביעות במהלך השנה כוללים תשלומים בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח ובתוספת השינוי ביתרת תביעות תלויות בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח.
- (3) התשלומים ליישוב תביעות כוללים הוצאות ישירות ועקיפות ליישובן (הנהלה וכלליות הנרשמות בתביעות) בייחוס לשנות הנזק.
- (4) השינוי בעלות התביעות המצטברות בגין אירועים שקדמו לשנת הדוח אופייני לפעילות החברה ולכן מכוסה במלואו במסגרת העתודה (ראה באור 3.ה.2).

באור 12: - התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו

הטבות לעובדים כוללות הטבות לאחר סיום העסקה והטבות אחרות לטווח ארוך.

הטבות לאחר סיום העסקה

דיני העבודה וחוק פיצויי פיטורין בישראל מחייבים את החברה לשלם פיצויים לעובד בעת פיטורין או פרישה או לבצע הפקדות שוטפות בתוכנית הפקדה מוגדרת, לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין כמתואר להלן. התחייבויות החברה בשל כך מטופלות כהטבות לאחר סיום העסקה. חישוב התחייבות החברה בשל הטבות לעובדים מתבצע על פי הסכם העסקה בתוקף ומבוסס על משכורת העובד ותקופת העסקתו יוצרים את הזכות לקבלת הפיצויים.

ההטבות לעובדים לאחר סיום העסקה, ממומנות, בדרך כלל, על ידי הפקדות המסווגות כתוכנית הטבה מוגדרת או כתוכנית הפקדה מוגדרת כמפורט להלן:

תוכניות הפקדה מוגדרת

לגבי חלק מתשלומי הפיצויים, חלים תנאי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, התשכ"ג-1963, על-פיו, הפקדותיה השוטפות של החברה בקרנות פנסיה ו/או בפוליסות בחברות ביטוח, פוטרות אותה מכל התחייבות נוספת לעובדים, בגינם הופקדו הסכומים כאמור לעיל. הפקדות אלו וכן הפקדות בגין תגמולים מהוות תוכניות הפקדה מוגדרת.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח		
677	692	702

הוצאות בגין תוכניות להפקדה מוגדרת

תוכנית הטבה מוגדרת

החלק של תשלומי הפיצויים שאינו מכוסה על ידי הפקדות בתוכניות הפקדה מוגדרת, כאמור לעיל, מטופל על ידי החברה כתוכנית הטבה מוגדרת לפיה מוכרת התחייבות בגין הטבות עובדים ובגינה החברה מפקידה סכומים בקופות מרכזיות לפיצויים ובפוליסות ביטוח מתאימות.

באור 12: - התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו (המשך)
א. שינויים בהתחייבויות להטבה מוגדרת והטבות לזמן ארוך אחרות ובשווי הוגן של נכסי תוכנית

שנת 2017	יתרה ליום 1 בינואר	עלות שירות שוטף	הוצאות ריבית, נטו	סה"כ הוצאות שנזקפו לרווח או הפסד (בתקופה*)	תשלומים מהתוכנית	הפסד (רווח) בגין מדידה מחדש ברווח כולל אחר					יתרה ליום 31 בדצמבר
						תשואה על נכסי תוכנית (למעט סכומים שהוכרו בהוצאות ריבית נטו)	הפסד (רווח) אקטוארי בגין שינויים בהנחות הפיננסיות	הפסד (רווח) אקטוארי בגין סטיות בניסיון	השפעה על רווח כולל אחר בתקופה	הפקדות שהופקדו על ידי המעביד	
התחייבויות להטבה מוגדרת	10,040	294	256	550	(3,289)	-	257	(3)	254	-	7,555
התחייבויות בגין פדיון ימי מחלה	1,030	51	31	82	(71)	-	58	11	69	-	1,110
שווי הוגן של נכסי תוכנית	(9,451)	-	(239)	(239)	3,225	(322)	-	-	(322)	(264)	(7,051)
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו	1,619	345	48	393	(135)	(322)	315	8	1	(264)	1,614
שנת 2016											
התחייבויות להטבה מוגדרת	8,975	355	275	630	-	-	(119)	554	435	-	10,040
התחייבויות בגין פדיון ימי מחלה	945	55	29	84	-	-	(33)	34	1	-	1,030
שווי הוגן של נכסי תוכנית	(8,452)	-	(257)	(257)	-	(497)	-	0	(497)	(245)	(9,451)
התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו	1,468	410	47	457	-	(497)	(152)	588	(61)	(245)	1,619

(*) ההוצאות נכללו בסעיף שכר עבודה ונלוות במסגרת הוצאות הנהלה וכלליות, הוצאות שיווק ועלות התביעות. ראה באור 17 להלן.

באור 12: - התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות הטבה מוגדרות

1. נכסי התוכנית

נכסי התוכנית כוללים נכסים המוחזקים על ידי קרן הטבות לעובד לזמן ארוך (קופ"ג לשכירים וקרנות פנסיה), קופת פיצויים כללית וכן פוליסות ביטוח מנהלים מתאימות.

2. ההנחות האקטואריות העיקריות בקביעת ההתחייבות בגין תוכנית הטבה מוגדרת

2016	2017	
%		
2.2	1.4	שיעור ההיוון (ריאלי) *
2.2	1.4	שיעור התשואה הצפוי על נכסי התוכנית (ריאלי) **
1.00	1.00	שיעור עליית שכר הצפוי

* שיעור ההיוון מבוסס על אגרות חוב קונצרניות צמודות מדד באיכות גבוהה.
** ההנחה היא כי הנכסים ביעודות מכל הסוגים יניבו תשואת שוק השווה לריבית ההיוון.

3. סכומים, עיתוי ואי וודאויות של תזרימי מזומנים עתידיים
להלן שינויים אפשריים הנחשבים לסבירים לסוף תקופת הדיווח, לכל הנחה אקטוארית בהנחה שיתר ההנחות האקטואריות נותרו ללא שינוי:

השינוי במחויבות להטבה מוגדרת		
אלפי ש"ח		
ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
		<u>מבחן רגישות לשינוי בשיעור עליית שכר צפויה</u>
		השינוי כתוצאה מעליית שכר :
39	463	עלייה ב - 1%
(23)	(341)	ירידה ב - 1%
		<u>מבחן רגישות לשינוי שיעור ההיוון של התחייבות ונכסי התכנית</u>
		השינוי כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון :
(524)	(386)	עלייה ב - 1%
597	440	ירידה ב - 1%

באור 13: - זכאים ויתרות זכות

31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	
4,245	14,553
2,880	2,545
493	633
1,233	1,731
2,598	1,921
1,382	1,219
7,930	6,778
698	418
19	-
38	38
<u>21,516</u>	<u>29,836</u>

פרמיות שהתקבלו מראש
עובדים והתחייבויות אחרות בשל שכר
הוצאות לשלם
ספקים, נותני שירותים והמחאות לפרעון
הפרשה לחופשה והבראה
מעריכים קבלנים
מבטחי משנה
החשב הכללי במשרד האוצר
חוזים עתידיים
אחרים

באור 14: - פרמיות שהורווחו - ברוטו
א. ההרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח		
8,573	8,798	9,065
31,280	33,481	32,761
9,233	10,493	11,169
49,640	62,034	58,512
12,360	14,730	12,735
5,330	8,287	8,415
2,639	3,022	2,535
3,655	5,232	5,589
14,269	21,764	22,979
2,655	2,691	2,508
1,146	1,403	1,345
8,139	12,291	11,155
2,990	3,177	3,017
517	534	429
579	665	97
790	1,207	1,057
231	279	223
568	615	630
113	104	42
2,707	2,487	3,468
-	6,500	7,800
-	-	104
4,505	4,954	5,074
161,919	204,748	200,709
166,661	198,915	196,466
328,580	403,663	397,175

סך הכל פרמיות שהורווחו מחקלאים

השתתפות הממשלה

סך הכל פרמיות שהורווחו

ההרכב:

פרמיות שהורווחו מחקלאים:

פרמיות שהורווחו אסונות טבע

138,805	171,581	166,590	פרמיות שהורווחו נזקי טבע
161,919	204,748	200,709	סך הכל פרמיות שהורווחו מחקלאים
			השתתפות הממשלה:
			(ראה ב' להלן)
90,436	105,969	105,180	פרמיות שהורווחו אסונות טבע
76,225	92,946	91,286	פרמיות שהורווחו נזקי טבע
166,661	198,915	196,466	סך הכל השתתפות הממשלה
328,580	403,663	397,175	סך הכל פרמיות שהורווחו

ב. השתתפות הממשלה בפרמיות

בגין נזקי טבע - שיעור השתתפות הממשלה בפרמיות בגין ביטוח נזקי טבע הינו 35% (זהה לשנים 2016 ו-2015), למעט בענפי ביטוח הכנסה לפלחה שבו שיעורי ההשתתפות משתנים לפי איזור הגידול (בין 40% ל- 80%), וביטוח צמחי נוי בו שיעור ההשתתפות הינו 45% עד וכולל העונה שחודשה ביולי 2015. בביטוח מבנים, בתי צמיחה וסיכוני אש אין השתתפות ממשלה.

בגין אסונות טבע - שיעור השתתפות הממשלה בפרמיות בגין ביטוח אסונות טבע הינו 80% (זהה לשנים 2016 ו-2015) למעט ביטוח לול סלמונלה שבו שיעור השתתפות הינו 35%. בביטוח ניוקאסל ללול השתתפות הממשלה מוגבלת ב-16 מילון ש"ח.

לעניין קיטון בהשתתפות בפרמיות ראה באור 22 להלן.

באור 15: - רווחים (הפסדים) מהשקעות, נטו והכנסות מימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2015	2016	2017			
אלפי ש"ח					
			הכנסות (הפסדים) מהשקעות פיננסיות, למעט ריבית, הפרשי הצמדה, הפרשי שער ודיבידנד בגין:		
(9,373)	(9,788)	7,115	נכסים המוצגים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד		
(179)	(11)	11	נכסים המוצגים כהלוואות וחייבים		
18,857	16,365	17,687	הכנסות ריבית		
			הפסד מהפרשי שער בגין השקעות שאינן נמדדות בשווי הוגן		
(698)	(841)	(1,527)	דרך רווח והפסד ומנכסים אחרים		
762	495	1,622	הכנסות מדיבידנד		
9,369	6,220	24,908	סך הכל רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון		

ביאור 16: - תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח

לשנה שהסתיימה ביום 31 לדצמבר						
סה"כ תשלומים ושינוי בהתחייבויות			תביעות תלויות		תשלומים	
2015	2016	2017	2016	2017		
אלפי ש"ח						
20,189	2,348	11,831	4,871	5,627	11,075	מדגה
97,039	46,862	20,197	4,132	1,864	22,465	פירות
14,129	12,722	13,652	2,362	276	15,738	בקר
109,495	102,762	58,217	17,806	5,519	70,504	ירקות
3,907	4,176	5,641	2,287	2,906	5,022	לול
22,423	25,110	15,480	4,885	7,554	12,811	אבוקדו
9,501	3,746	2,189	475	562	2,102	צמחי נוי
56,454	11,021	18,324	991	-	19,315	בננות
65,903	24,830	26,681	5,608	12,099	20,190	הדרים
14,986	3,722	4,682	9,500	4,567	9,615	כותנה
2,689	1,527	79	15	-	94	גפן היין
20,662	14,249	2,492	1,350	2,513	1,329	פלחה
5,113	1,025	3,532	1,174	498	4,208	בתי צמיחה
(172)	31	-	-	-	-	משתלות
6,792	(1,201)	7,008	343	1,310	6,041	זיתי שמן
3,160	2,654	518	64	268	314	אגוזי אדמה
2,508	2,596	2,671	1,090	650	3,111	בקר במרעה
446	206	151	-	-	151	כוורות
93	7,001	4,782	300	-	5,082	פלחה- ביטוח הכנסה
-	-	332	-	19	313	צאן
-	2,735	12,396	2,735	5,626	9,505	לול סלמונלה
37,906	32,964	14,149	6,035	1,004	19,180	לול ניוקאסל
493,223	301,086	225,004	66,023	52,862	238,165	
25,620	19,669	20,952	2,678	2,801	20,829	הוצאות ישירות ועקיפות בגין ישוב תביעות
518,843	320,755	245,956	68,701	55,663	258,994	סך הכל תביעות לשנה

באור 16: - תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום		
2015	2016	2017
באלפי ש"ח		
176,265	141,482	132,788
342,578	179,273	113,168
<u>518,843</u>	<u>320,755</u>	<u>245,956</u>

סך הכל תביעות לשנה:

אסונות טבע

נזקי טבע

באור 17: - הוצאות הנהלה וכלליות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
אלפי ש"ח		
2015	2016	2017
23,034	22,510	23,798
9,017	8,183	7,463
5,517	4,567	4,119
2,268	2,171	2,216
2,776	2,834	2,860
2,285	2,557	2,525
721	748	770
1,366	1,096	1,372
1,133	1,285	1,241
1,950	1,969	2,084
122	24	74
300	288	356
<u>50,489</u>	<u>48,232</u>	<u>48,878</u>

שכר עבודה ונלוות

שכר טרחה - קבלנים

הוצאות רכב ואש"ל - קבלנים

הוצאות רכב

הוצאות תפעול

מחשב ועיבוד נתונים

מסי עירייה

שיווק וקידום מכירות

שירותי חוץ

פחת

חובות מסופקים

אחרות

סך הכל הוצאות הנהלה וכלליות(*)

בניכוי:

סכומים שסווגו בסעיף שינוי בהתחייבויות ותשלומים בגין חוזי

ביטוח:

הוצאות הערכה

הוצאות תביעות

הוצאות שיווק

הוצאות הנהלה וכלליות

(20,174)	(18,094)	(17,469)
(3,220)	(3,464)	(3,360)
(4,626)	(4,442)	(5,117)
<u>22,469</u>	<u>22,232</u>	<u>22,932</u>
<u>5,060</u>	<u>5,190</u>	<u>5,401</u>

(*) הוצאות הנהלה וכלליות כוללות הוצאות בגין מיכון בסך

באור 18: - מסים על ההכנסה

א. חוקי המס החלים על החברה

1. כללי

החברה הינה "מוסד כספי" כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975. המס החל על הכנסות של מוסדות כספיים מורכב ממס חברות וממס רווח.

2. חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה), התשמ"ה-1985 (להלן - החוק)

על החברה חל, עד לתום שנת 2007, החוק. על-פי החוק, נמדדו התוצאות לצורכי מס כשהן מותאמות לשינויים במדד המחירים לצרכן.

בחודש פברואר, 2008 התקבל בכנסת תיקון לחוק שקבע כי תחולתו של חוק התיאומים תסתיים בשנת המס 2007, ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס. החל משנת 2008, נמדדות התוצאות לצורכי מס בערכים נומינליים למעט תיאומים מסוימים בגין שינויים במדד בתקופה שעד ליום 31 בדצמבר, 2007. תיאומים המתייחסים לרווחי הון, כגון בגין מימוש נדל"ן (שבח) וניירות ערך, ממשיכים לחול עד למועד המימוש. התיקון לחוק כולל בין היתר את ביטול תיאום התוספת והניכוי בשל אינפלציה והניכוי הנוסף בשל פחת החל משנת 2008.

ב. שיעורי המס החלים על ההכנסות של החברה

1. המס הסטטוטורי החל על מוסדות כספיים, ובכללם החברה, מורכב ממס חברות וממס רווח.

2. בחדש דצמבר 2016, אושר חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2017 ו-2018), (התשע"ז-2016). אשר במסגרתו הופחת מס חברות משיעור של 25% ל-24% החל מינואר 2017 ולשיעור של 23% החל מינואר 2018 ואילך. בהתאם לתיקון האמור שיעור המס הכולל שחל על מוסדות כספיים, ובכלל זה החברה, בשנת 2017 עומד על 35.04% והחל מינואר 2018 על 34.19%.

3. בחודש נובמבר 2015 פורסם צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"רים ומוסדות כספיים) (תיקון), התשע"ו-2015 אשר קבע כי שיעור מס השכר החל על מוסדות כספיים יעמוד על 17% מהשכר ששולם בעד עבודה בחודש אוקטובר ואילך ומס הרווח יעמוד על 17% מהרווח שהופק. ההוראה לגבי מס הרווח בשנת המס 2015 תחול לגבי החלק היחסי מהרווח בשנה זו.

4. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה בעקבות השינויים האמורים:

שיעור מס כולל במוסדות כספיים	שיעור מס רווח	שיעור מס חברות	שנה
		%	
37.58 (**)	17.75 (*)	26.5	2015
35.90	17.00	25.0	2016
35.04	17.00	24.0	2017
34.19	17.00	23.0	2018 ואילך

(*) שיעור משוקלל.

(**) לעומת שיעור מס של 37.71% ערב פרסום התיקון.

לחברה שומות מס סופיות וכאלה הנחשבות כסופיות עד וכולל שנת המס 2013.

ד. 1. מסים על ההכנסה הכלולים בדוחות רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
אלפי ש"ח			
369	221	-	מסים שוטפים
-	-	(24)	מס שכר לקבל
19	(7)	(8)	מסים בגין שנים קודמות
(79)	(95)	235	מסים נדחים המתייחסים ליצירה והיפוך של הפרשים זמניים, ראה גם ה' להלן התאמת יתרות המיסים הנדחים בעקבות שינוי בשיעור המס
24	114	-	
333	233	203	

2. מסים על הכנסה המתייחסים לסעיפי רווח כולל אחר

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
אלפי ש"ח			
16	21	-	מסים נדחים בגין רווח אקטוארי בגין

ה. מסים נדחים

ההרכב:

סה"כ	הפרשה לחובות מסופקים	הבראה וחופשה	רכוש קבוע אלפי ש"ח	הפסדים לצורכי מס	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו	
1,739	194	944	55	-	546	יתרה ליום 1 בינואר, 2016
(114)	(11)	(54)	(4)	-	(45)	השפעת השינוי בשיעור המס
74	9	20	(8)	-	53	שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד ורווח כולל אחר
1,699	192	910	43	-	554	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016
(235)	(5)	(253)	(7)	32	(2)	שינויים אשר נזקפו לרווח והפסד ורווח כולל אחר
1,464	187	657	36	32	552	יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017

ו. מס תיאורטי

להלן מובאת התאמה בין סכום המס, שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח על רווח או הפסד ורווח כולל אחר היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטוטורי, לבין סכום מסים על ההכנסה שנזקף בדוח על רווח או הפסד ורווח כולל אחר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2015	2016	2017	
	אלפי ש"ח		
491	86	311	רווח לפני מסים על ההכנסה
37.58%	35.90%	35.04%	שיעור המס הסטטוטורי
185	31	109	מס מחושב לפי שיעור המס הסטטוטורי
38	29	19	עלייה במסים על ההכנסה הנובעת מהגורמים הבאים:
67	66	83	הוצאות לא מוכרות
24	114	-	הפרשים במדידת נכסים והתחייבויות לצורכי מס
19	(7)	(8)	ולצורכי הדוחות הכספיים, נטו
			עדכון יתרות מסים נדחים בגין שינויים בשיעורי המס
			מסים בגין שנים קודמות
333	233	203	מסים על ההכנסה
67.8%	67.8%	65.3%	שיעור מס אפקטיבי ממוצע

באור 19: - ניהול סיכונים

כללי

החברה פועלת במגזר פעילות אחד, ביטוח נזקי טבע בחקלאות. פעילויות החברה חושפות אותה לסיכונים העיקריים הבאים:

- סיכוני שוק;
- סיכוני נזילות;
- סיכונים ביטוחיים;
- סיכוני ביטוח משנה;
- סיכוני אשראי;
- סיכונים תפעוליים;
- סיכוני ציות.

א. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים של החברה מכוונת להבטיח חשיפה מבוקרת לסיכונים אלה, תוך עמידה בדרישות הרגולטוריות ושמירה על יעדיה העסקיים של החברה ועל איתנותה הפיננסית.

ניהול הסיכונים בחברה מבוסס על אחריות הגורמים העסקיים לסיכונים הנלקחים על ידם. מחלקת ביטוח אחראית על סיכונים ביטוחיים ומחלקת כספים אחראית על סיכוני אשראי. בנוסף מינתה החברה כלכלן לתפקיד של מנהל סיכונים אשר אצלו מרוכזות אחריות כללית לזיהוי הסיכונים והקטנתם.

בחברה קיימת ועדת פרמיות אשר מבקרת את הסיכונים הביטוחיים וועדת השקעות אשר מבקרת את סיכוני האשראי והשוק. ועדות אלו בוחנות את החשיפה באופן שוטף להפסד בהתבסס על מרכיבי הסיכון. הדירקטוריון בוחן אף הוא את החשיפות לקטסטרופה והסכמי ביטוח המשנה

מובאים בפניו דירקטוריון החברה וועדותיו מורכבים מנציגים של מועצות ואיגודים חקלאיים וכן מנציגים מטעם מדינת ישראל.

א. תיאור הליכי ושיטות ניהול הסיכונים (המשך)

בחברה קיימים פורומים ביטוחיים בראשות המנכ"ל והכלכלנים בחברה. ניתוחי חשיפות, רווחיות ענפית ובדיקות תקופתיות של גורמי הסיכון מובאים באופן שוטף בפני הפורומים הנ"ל, ובהתאם לכך, מתקבלות החלטות ניהוליות.

הסיכונים המפורטים לעיל ממותנים על ידי פיזור גדול של חוזי הביטוח. הסיכונים מוקטנים גם על ידי בחירה ויישום של אסטרטגיות חיתום ויצירת פיזור לפי ענפים חקלאיים, אזורים גיאוגרפים, סוגי הסיכון, גובה הכיסוי וכו'.

תהליך השקת מוצרים חדשים כולל זיהוי ובחינה מקיפה של הסיכונים הכרוכים במוצר וקביעת הדרכים לניהולם ולבקרה עליהם. כאשר מתעורר חשש כי קיימת הרעה בתוצאות החיתומיות, שמקורה אינו בתנודות אקראיות, נערכות בדיקות מעמיקות, בין השאר, להערכת הסיכון הגלום, ובמידת הצורך נבחן תמחור הפרמיה. בדיקות דומות מתבצעות בעת חידוש עסקאות.

כמו כן, בכדי להקטין את החשיפה לסיכונים, החברה מיישמת מדיניות בדיקת תביעות קפדנית, בחינה שוטפת של תהליכי הטיפול בתביעות ומבצעת חקירות לאיתור הונאות בעת הצורך. בנוסף, החברה נוקטת במדיניות ניהול אקטיבי שוטף של התביעות, על מנת להקטין את החשיפה להתפתחויות בלתי צפויות העשויות להשפיע עליה לרעה.

החברה נוקטת במדיניות של הגבלת החשיפה לקטסטרופות על ידי קביעת סכומי כיסוי מרביים בחוזים מסוימים וכן על ידי רכישת כיסוי ביטוח משנה מתאים. מטרת מדיניות החיתום וביטוח המשנה הינה להגביל את החשיפה לקטסטרופות להפסד מרבי שנקבע מראש בהתאם לטעמי הסיכון של החברה כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

ביום 18 באוגוסט, 2011 פורסם חוק הגברת האכיפה בשוק ההון (תיקוני חקיקה), התשע"א - 2011. החוק נועד לייעל את אכיפת הוראות החוק והנחיות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון ומטיל, בין היתר, אחריות אישית על נושאי משרה, עובדים בכירים וכן על הגופים עצמם. במסגרת החוק נערכו שינויים ותיקונים, בין היתר, בחוק הפיקוח. במסגרת חוק הגברת האכיפה נכלל בין היתר: הרחבת סמכויות הפיקוח הקיימות ומתן סמכות למפקח לביצוע בירור מנהלי, הטלת עיצום כספי, בין על תאגיד ובין באופן אישי על עובדים בכירים ונושאי משרה, סמכות לקביעת פיצוי שישולם ל"נפגע הפרה".

על מנת למזער סיכון זה ככל שניתן, כל הוראה או חוזר חדשים מועברים אל: היועצת המשפטית של החברה ומזכירת החברה, מנכ"ל החברה וסמנכ"ל הכספים, לאחר דיון מעמיק מתקבלות החלטות בנוגע לאופן יישום ההוראה או החוזר. בנוסף, מבקר הפנים של החברה בודק חשיפה זו בהתאם לתוכנית העבודה.

ב. דרישות חוקיות

- על גופים מוסדיים מוטלת חובה חוקית למנות מנהל סיכונים שתפקידו העיקריים הינם:
- זיהוי הסיכונים הביטוחיים והפיננסים המהותיים לחוסנה של החברה ולעמידה בחבותה למבוטחים קיימים ועתידיים.
 - כימות החשיפה והערכת ההשפעה הפוטנציאלית של הסיכונים המהותיים שזוהו לפי אמות מידה שיוגדרו על ידי החברה ולתקופות עתידיות שיקבעו.
 - הערכת ההון העצמי הנדרש (ההון הכלכלי) של החברה לצורך נשיאה בסיכונים המהותיים תוך התייחסות למידת המתאם בין הסיכונים השונים

מנהל הסיכונים נעזר ביועץ חיצוני לצורך ביצוע מטלותיו. על מנת לגבש תוכנית פעולה רחבה ומוסדרת גובשו במסגרת זו מדיניות ניהול סיכונים לתחומים: ניהול ביטוח המשנה, ניהול סיכונים השקעות, ניהול סיכונים ביטוח, ניהול סיכונים תפעוליים וניהול סיכונים כללי.

דירקטוריון החברה מתווה את הטיפול והניהול בסיכונים השונים ובהתאם מוצגים לו סקרי סיכונים בנושאים השונים ודוחות שנתיים של מנהל הסיכונים.

תוצאות סקרי הסיכונים משמשים בין היתר, לקביעת תוכניות הביקורת של מבקר הפנים של החברה ולמניעת הונאות ומעילות.

ג. סיכוני שוק

1. סיכון שוק הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של נכסים פיננסיים, התחייבויות פיננסיות או התחייבויות ביטוחיות ישתנו כתוצאה משינויים במחירי שוק. סיכוני שוק כוללים, בין היתר, סיכונים הנובעים משינויים בשערי הריבית, בשערי מניות, במדד ובמטבע חוץ.

2. מבחני רגישות הנוגעים לסיכוני שוק:

עיקר השקעות החברה מיוחס לביטוח נזקי טבע בחקלאות. תוצאות הביטוח נזקפות לעתודת ביטוח נזקי טבע בחקלאות כל עוד לא חרגו מסכום המקסימום או המינימום כפי שמוגדרים בתקנות. לפיכך, שינויים בשוק ישפיעו על תוצאות הפעילות אך ורק בגין השקעות המוחזקות כנגד ההון. החברה מחזיקה כנגד ההון השקעות בנכסים פיננסיים מסוג אגרות חוב ממשלתיות ומזומנים.

להלן ניתוח רגישות לשינויים העלולים להשפיע על רווחיות החברה:

ליום 31 בדצמבר, 2017

שיעור הריבית		שיעור השינוי במדד		
(1%)	+1%	(1%)	+1%	
אלפי ש"ח				
(211)	222	-	-	רווח (הפסד)
(211)	222	-	-	הכנסה כוללת (הון)

ליום 31 בדצמבר, 2016

שיעור הריבית				נושא	
(1%)	+1%	(1%)	+1%		
אלפי ש"ח					
(425)	469	-	-	רווח (הפסד)	
(425)	469	-	-	הכנסה כוללת (הון)	

באור 19: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

3. סיכון ריבית ישיר

סיכון ריבית ישיר הינו הסיכון ששינוי בריבית השוק יגרום לשינוי בשווי ההון של הנכס או ההתחייבות הפיננסית. סיכון זה מתייחס לנכסים שהסליקה שלהם נעשית במזומן. תוספת המילה "ישיר" מבליטה את העובדה ששינוי הריבית יכול להשפיע גם על סוגי נכסים אחרים אבל לא באופן ישיר, כדוגמת השפעת שינוי הריבית על שערי המניות.

להלן יוצג פירוט הנכסים וההתחייבויות לפי החשיפה לסיכוני ריבית:

ליום 31 בדצמבר		
2016	2017	
באלפי ש"ח		
		נכסים עם סיכון ריבית ישיר:
457,175	540,114	נכסי חוב סחירים
3,814	3,829	נכסי חוב שאינם סחירים
460,989	543,943	סך כל הנכסים עם סיכון ריבית ישיר
193,824	215,033	נכסים ללא סיכון ריבית ישיר
654,813	758,976	סך כל הנכסים
		התחייבויות עם סיכון ריבית ישיר:
1,619	1,614	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
		התחייבויות ללא סיכון ריבית ישיר:
554,009	662,788	עתודות ביטוח נזקי טבע בחקלאות
68,701	55,663	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
21,516	29,836	זכאים ויתרות זכות
644,226	748,287	סך כל ההתחייבויות ללא סיכון ריבית ישיר
8,968	9,075	הון
654,813	758,976	סך כל ההון וההתחייבויות

באור 19: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה

ליום 31 בדצמבר, 2017:

סח"כ	פריטים לא פיננסים ואחרים	במטבע חוץ או בהצמדה אליו אלפי ש"ח	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
2308	2308	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
1,464	1,464	-	-	-	נכסי מסים נדחים
8,923	8,923	-	-	-	רכוש קבוע
1,468	-	-	-	1,468	נכסי ביטוח משנה
570	-	-	570	-	נכסי מסים שוטפים
595	531	-	-	64	חייבים ויתרות חובה
41,647	-	-	-	41,647	פרמיות לגבייה: מגדלים ומועצות השקעות פיננסיות:
540,114	-	16,022	238,388	285,704	נכסי חוב סחירים
3,829	-	-	3,829	-	נכסי חוב שאינם סחירים
42,650	-	11,257	-	31,393	מניות
51,771	-	32,472	-	19,299	אחרות
63,637	-	4,502	-	59,135	מזומנים ושווי מזומנים
758,976	13,226	64,253	242,787	438,710	סך הכל נכסים
9,075	9,075	-	-	-	סך הכל ההון
התחייבויות					
662,788	-	5,797	-	656,991	עתודות ביטוח נזקי טבע בחקלאות
55,663	-	311	-	55,352	התחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,614	-	-	-	1,614	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
29,836	-	-	-	29,836	זכאים ויתרות זכות
645,845	-	6,108	-	743,793	סך הכל ההתחייבויות
758,976	9,075	6,108	-	743,793	סך הכל ההון וההתחייבויות
-	4,151	58,145	242,787	(305,083)	סך הכל חשיפה

באור 19: - ניהול סיכונים (המשך)

ג. סיכוני שוק (המשך)

4. פירוט הנכסים וההתחייבויות בחלוקה לבסיסי הצמדה (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2016:

סה"כ	פריטים לא פוננסים ואחרים	במטבע חוץ או בהצמדה אליו אלפי ש"ח	בש"ח צמוד למדד	בש"ח לא צמוד	
1,043	1,043	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
1,699	1,699	-	-	-	נכסי מסים נדחים
7,681	7,681	-	-	-	רכוש קבוע
1,543	-	-	-	1,543	נכסי ביטוח משנה
95	-	-	95	-	נכסי מסים שוטפים
909	416	-	-	493	חייבים ויתרות חובה
					פרמיות לגבייה:
43,720	-	-	-	43,720	מגדלים ומועצות
10,711	-	-	-	10,711	האוצר – החשב הכללי
					השקעות פוננסיות:
457,175	-	10,423	214,591	232,161	נכסי חוב סחירים
3,814	-	-	3,814	-	נכסי חוב שאינם סחירים
19,557	-	4,644	-	14,913	מניות
29,275	-	15,239	-	14,036	אחרות
77,591	-	3,970	-	73,621	מזומנים ושווי מזומנים
654,813	10,839	34,276	218,500	391,198	סך הכל נכסים
8,968	8,968	-	-	-	סך הכל ההון
					התחייבויות
554,009	-	5,210	-	548,799	עתודות ביטוח נזקי טבע
68,701	-	764	-	67,937	בחקלאות
					התחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,619	-	-	-	1,619	התחייבויות בשל הטבות לעובדים
21,516	-	-	-	21,516	זכאים ויתרות זכות
645,845	-	5,974	-	639,871	סך הכל ההתחייבויות
654,813	8,968	5,974	-	639,871	סך הכל ההון וההתחייבויות
-	1,871	28,302	218,500	(248,673)	סך הכל חשיפה

באור 19: - ניהול סיכונים (המשך)

ד. סיכוני נזילות

סיכון נזילות הינו הסיכון שהחברה תידרש לממש את נכסיה במחיר נחות על מנת לעמוד בהתחייבויותיה.

1. החברה חשופה לסיכונים הנובעים מאי הוודאות לגבי המועד בו תידרש לשלם תביעות והטבות אחרות למבוטחים ביחס להיקף הכספים שיהיו זמינים לכך באותו מועד. עם זאת, מרבית השקעות החברה הינם בנכסים אשר ניתנים למימוש מיידי, ולכן החשיפה בפועל הינה נמוכה. מתוך סך ההשקעות הפיננסיות של החברה כ- 3.8 מיליון ש"ח (אשתקד 3.8 מיליון ש"ח) בלבד הינם נכסים שאינם סחירים. יצוין, עם זאת, כי צורך אפשרי לגיוס מקורות באופן בלתי צפוי ובזמן קצר עשוי לחייב מימוש נכסים משמעותי באופן מהיר ומכירתם במחירים שלא בהכרח ישקפו את שווי השוק שלהם.

2. על פי תקנות ההשקעה החדשות על החברה להחזיק בנכסים נזילים (בהתאם להגדרתם בתקנות האמורות) בסכום שלא יפחת מ-30% מההון הנדרש בניכוי הון נדרש בשל נכסים שעל החברה להעמיד בגינם הון עצמי נוסף לפי התקנות החדשות. החברה כאמור עומדת בהנחיה זו.

3. ניהול נכסים והתחייבויות-

החברה מנהלת את נכסיה והתחייבויותיה בהתאם לדרישות חוק הפיקוח על תקנותיו. התחייבויות החברה אינן מהוונות מאחר ואופי הביטוח של החברה מאופיין בהתחייבות קצרת טווח, על פי רוב לתקופה של מספר חודשים בלבד.

ה. סיכונים ביטוחיים

החברה מוכרת פוליסות ביטוח אשר מכסות סיכונים שונים. תמחור פוליסות הביטוח וכן הערכות אקטואריות בגינן, נעשים על סמך ניסיון העבר. שינוי בגורמי סיכון, בשכיחות האירועים ובחומרתם עשויים להשפיע על רווחיות הפוליסות ועל התוצאות העסקיות של החברה ופעילותה. בנוסף, סטייה בהערכות כתוצאה מליקויים בתמחור הפוליסות עלולה גם כן להשפיע על התוצאות.

ביטוח נזקי טבע הינו תחום ביטוח הכפוף לאפשרות של נזקים בעלי אופי קטסטרופלי. חלק משמעותי מהפרמיה נגבה בגין האפשרות לקטסטרופה המתרחשת אחת לכמה שנים. שיטת החישוב המיוחדת של הפרשה לפרמיה שטרם הורווחה, הקבועה בתקנות הפיקוח, משקפת צורך זה. שיטת התמחור של הביטוחים, שיטת קביעת העתודה ושיטת ההגנה באמצעות ביטוחי המשנה אמורות לתת מענה סביר לאפשרות זו. החברה נוהגת לבטח בביטוחי משנה היקף פרמיה של עד פי 5 מהיקף הכנסות שנתיות, במסלול נזקי טבע (במסלול אסונות טבע לחברה ביטוח משנה מהמדינה ללא תקרה), בהתבסס על ניסיונה כי מעבר לתקרה זו החשיפה לתביעות הינה מזערית.

פוליסות הביטוח אותן מוכרת החברה, מפצות את הרוכש בפני נזקים אשר נגרמו לרכושו עקב אירועי טבע. הפוליסות כוללות את הגידול המבוטח, תקרות כיסוי וכן את הגורמים המבוטחים. ההתחייבות הביטוחית כוללת הערכה בגין אירועים שקרו עד לתאריך המאזן. הערכה זו מתבססת על הערכות ספציפיות לנזקים במידה וניתן להעריך, ועל הערכות ממוצעות בהתאם לענף הגידול. ההתחייבות מוצגת בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח. הכנסות החברה מפוליסות מוכרות בהתבסס על הזמן שעבר בממוצע בגין חוזה הביטוח לאותו ענף. בהתאם לכך נרשמות הכנסות מראש בגין פוליסות שנגבו וטרם הוכרה בגינן מלוא ההכנסה. משך חיי הפוליסות הינו בדרך כלל שנה, בחלק מהענפים תקופת הפוליסה הינה ארוכה יותר (עד 17 חודשים).

חישוב התביעות אינו חישוב אקטוארי עצמאי מאחר והענפים אינם סטטיסטיים והתביעות הינן קצרות טווח בדרך כלל. חלקם של מבטחי המשנה בתביעות התלויות נאמד בהתחשב בסוג ההסכם, היקף התביעות והכיסוי המבוטח. ההתחייבויות הביטוחיות כוללות הפרשה להוצאות בגין יישוב התביעות.

1. מידע בדבר סיכוני אשראי

1. חלוקת נכסי חוב על פי מיקומם

ליום 31 בדצמבר, 2017		
סה"כ	שאינם סחירים אלפי ש"ח	סחירים
536,136	3,829	532,307
7,807	-	7,807
543,943	3,829	540,114

בארץ
בחו"ל
סה"כ

ליום 31 בדצמבר, 2016		
סה"כ	שאינם סחירים אלפי ש"ח	סחירים
452,267	3,814	448,453
8,722	-	8,722
460,989	3,814	457,175

בארץ
בחו"ל

2. פירוט נכסים בחלוקה לדירוגים

(א) נכסי חוב בארץ

דירוג מקומי (*)		
ליום 31 בדצמבר, 2017		
סה"כ	BBB עד A+ אלפי ש"ח	-AA ומעלה

290,376	-	290,376
241,931	131,494	110,437
532,307	131,494	400,813
3,754	3,754	-
75	-	75
3,829	3,754	75
536,136	135,248	400,888

נכסי חוב בארץ

נכסי חוב סחירים:

אגרות חוב ממשלתיות
אגרות חוב קונצרניות

סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ

נכסי חוב שאינם סחירים:

אגרות חוב קונצרניות
פיקדונות בבנקים ובמוסדות
פיננסיים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
בארץ

סך הכל נכסי חוב בארץ

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמה: דירוג A כולל A- עד A+.

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

2. פירוט נכסים בחלוקה לדרגים (המשך)

(א) נכסי חוב בארץ (המשך)

דירוג מקומי (*)		
ליום 31 בדצמבר, 2016		
סה"כ	BBB עד A+ אלפי ש"ח	-AA ומעלה

250,975	-	250,975
197,478	96,753	100,725
448,453	96,753	351,700
3,743	3,743	-
71	-	71
3,814	3,743	71
452,267	100,496	351,771

נכסי חוב בארץ

נכסי חוב סחירים:

אגרות חוב ממשלתיות

אגרות חוב קונצרניות

סך הכל נכסי חוב סחירים בארץ

נכסי חוב שאינם סחירים:

אגרות חוב קונצרניות

פיקדונות בבנקים ובמוסדות

פיננסיים

סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים

בארץ

סך הכל נכסי חוב בארץ

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמה: דירוג A כולל A- עד A+.

נכסים אחרים בארץ

יתר נכסי החברה בארץ המורכבים מיתרות חייבים, נכסי מסים נדחים ומזומנים ושווי מזומנים הינם בלתי מדורגים.

(ב) נכסי חוב בחו"ל

דירוג בינלאומי (*)		
ליום 31 בדצמבר, 2017		
סה"כ	BBB עד A+ אלפי ש"ח	-AA ומעלה

7,807	6,253	1,554
-------	-------	-------

נכסי חוב בחו"ל

נכסי חוב סחירים:

אגרות חוב קונצרניות

ליום 31 בדצמבר, 2016		
סה"כ	BBB עד A+ אלפי ש"ח	-AA ומעלה

8,722	8,150	572
-------	-------	-----

נכסי חוב בחו"ל

נכסי חוב סחירים:

אגרות חוב קונצרניות

(*) כל דירוג כולל בתוכו את כל הטווחים, לדוגמה: דירוג A כולל A- עד A+.

באור 19: - ניהול סיכונים (המשך)

1. מידע בדבר סיכוני אשראי (המשך)

3. מידע נוסף בדבר סיכוני אשראי

א. החברה משתמשת בחברות דירוג מקובלות על מנת להעריך את סיכוני האשראי. בקשר לכך נבחנות ההשקעות הפיננסיות וכן מוערכים מבטחי המשנה של החברה.

ב. קיים שוני בסולמות דרוג בין נכסי חוב בארץ לבין נכסי חוב בחו"ל. יצוין, כי בהתאם לחוזר המפקח 2008-6-1, בדבר פרסום סולם המרה בין סולם הדירוג הישראלי לסולם הדירוג הבינלאומי, הורה המפקח כי עד ליום 1 בינואר, 2009 על חברות הדירוג שקיבלו אישור מהממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון לפעול כחברה מדרגת בהתאם לחוזר שוק ההון 2004/1, לפרסם סולם המרה בין הדירוג המקומי לבין סולם הדירוג הבינלאומי.

4. פירוט החשיפה לענפי משק עבור השקעות בנכסי חוב פיננסים סחירים ושאינם סחירים

ליום 31 בדצמבר, 2017

סיכון אשראי מאזני		ענף משק
%	סכום אלפי ש"ח	
מסה"כ		
1.67%	9,081	תעשייה
15.66%	85,155	בינוי ונדל"ן
10.98%	59,705	השקעות אחזקות ומסחר
4.76%	25,871	תקשורת ושרותי מחשב
11.03%	60,022	בנקים
0.99%	5,398	שירותים פיננסיים
1.53%	8,336	שירותים עסקיים אחרים
46.62%	253,567	
53.38%	290,376	אג"ח מדינה
100.00%	543,943	סך הכל

ליום 31 בדצמבר, 2016

סיכון אשראי מאזני		ענף משק
%	סכום אלפי ש"ח	
מסה"כ		
1.47%	6,787	תעשייה
12.76%	58,835	בינוי ונדל"ן
9.21%	42,452	השקעות אחזקות ומסחר
4.80%	22,123	תקשורת ושרותי מחשב
14.47%	66,698	בנקים
0.38%	1,741	שירותים פיננסיים
2.47%	11,378	שירותים עסקיים אחרים
45.56%	210,014	
54.44%	250,975	אג"ח מדינה
100.00%	460,989	סך הכל

באור 19: - ניהול סיכונים (המשך)

ז. סיכוני ביטוח משנה

1. החברה מבטחת חלק מעסקיה בביטוח משנה, שחלקו העיקרי נעשה באמצעות מבטחי משנה בחו"ל וחלקו באמצעות ממשלת ישראל. עם זאת, ביטוח המשנה אינו משחרר את החברה מחובתה כלפי מבוטחיה על פי פוליסות הביטוח.

החברה חשופה לסיכונים הנובעים מאי וודאות לגבי יכולת מבטחי המשנה לשלם את חלקם בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח (נכסי ביטוח המשנה) ואת חובותיהם בגין תביעות ששולמו. חשיפה זו מנוהלת על ידי מעקב שוטף אחר מצבו של מבטח המשנה בשוק העולמי וכן אחר קיום התחייבויותיו הכספיות.

החברה חשופה לריכוז סיכון אשראי למבטח משנה בודד, עקב מבנה שוק ביטוח המשנה והכמות המוגבלת של מבטחי משנה בעלי דירוג מספק.

בהתאם להנחיית המפקח קובע דירקטוריון החברה, אחת לשנה, מסגרות חשיפה מרביות למבטחי המשנה, עימם התקשרה ו/או תתקשר החברה, המבוססות על דירוגם הבינלאומי. חשיפות אלו מנוהלות בחברה על ידי הערכה פרטנית של כל אחד ממבטחי המשנה באופן נפרד.

כמו כן, חשיפות החברה מפוזרות בין מבטחי משנה שונים, והעיקריות שבהן הינן למבטחי משנה המדורגים בדירוגים בינלאומיים גבוהים.

2. מידע בדבר חשיפה לסיכוני אשראי של החשב הכללי במשרד האוצר ושל מבטחי משנה אחרים:

בטבלאות להלן:

א. סה"כ החשיפה למבטחי המשנה הינה: יתרות בחובה (זכות) נטו ונכסי ביטוח משנה.

ב. הדירוג נקבע לפי חברת הדירוג S&P.

ג. לא קיימים מבטחי משנה נוספים על אלו אשר פורטו להלן אשר החשיפה בגינם עולה על 10% מהחשיפה הכוללת של מבטחי משנה או שהפרמיה בגינם עולה על 10% מסך הפרמיות לביטוח משנה לשנת 2017.

ד. היתרה כוללת את מדינת ישראל כמבטחת משנה.

באור 19: - ניהול סיכונים (המשך)

2. סיכוני ביטוח משנה (המשך)

2. מידע בדבר חשיפה לסיכוני אשראי של החשב הכללי במשרד האוצר ושל מבטחי משנה אחרים (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2017:

חובות בפיגור		נכסי ביטוח משנה		יתרות בחובה (זכות) נטו (ב)	סך פרמיות למבטחי משנה לשנת 2017	דירוג	קבוצת דירוג
מעל שנה	בין חצי שנה לשנה	סה"כ חשיפה (א)	ביטוח נזקי טבע בחקלאות אלפי ש"ח				
-	-	(418)	-	(418)	2,196	AA	דירוג AA
-	-	(537)	163	(700)	3,705	AA-	מדינת ישראל
-	-	(473)	122	(596)	3,313	AA-	Allianz Re
-	-	(1,598)	408	(2,006)	10,791	AA-	Hannover Re
-	-	(408)	180	(588)	3,136	AA-	Swiss Re
-	-	(3,435)	873	(4,308)	23,141		אחרים
-	-	(2,267)	595	(2,862)	15,133		דירוג A
-	-	(2,267)	595	(2,862)	15,133		אחרים
-	-	(5,702)	1,468	(7,170)	38,274		סה"כ

באור 19: - ניהול סיכונים (המשך)

2. סיכוני ביטוח משנה (המשך)

2. מידע בדבר חשיפה לסיכוני אשראי של החשב הכללי במשרד האוצר ושל מבטחי משנה אחרים (המשך)

ליום 31 בדצמבר, 2016:

חובות בפיגור		נכסי ביטוח משנה		יתרות בחובה (זכות) נטו (ב)	סך פרמיות למבטחי משנה לשנת 2016	דירוג	קבוצת דירוג
מעל שנה	בין חצי שנה לשנה	סה"כ חשיפה (א)	ביטוח נזקי טבע בחקלאות (א)				
אלפי ש"ח							
-	-	(698)	-	(698)	2,155	AA	דירוג AA
-	-	(1,831)	428	(2,259)	10,947	AA-	מדינת ישראל
-	-	(1,227)	489	(1,716)	9,727		Swiss Re
-	-	(3,756)	917	(4,673)	22,829		אחרים
							דירוג A
-	-	(1,456)	154	(1,610)	6,219	A+	Partner Re
-	-	(1,500)	472	(1,972)	10,235		אחרים
-	-	(2,956)	626	(3,582)	16,454		
-	-	(6,712)	1,543	(8,255)	39,283		סה"כ

ליום 31 בדצמבר, 2017

אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	תעודות סל	קרנות נאמנות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ
אלפי ש"ח								
290,378	245,687	31,524	14,875	-	63,447	645,911	-	645,911
-	4,154	8,680	14,273	35	-	27,141	-	27,141
-	-	565	-	-	1,064	1,629	-	1,629
-	509	89	-	-	189	1,056	-	1,056
-	-	-	763	-	129	892	-	892
-	-	-	3,970	-	-	3,970	-	3,970
-	3,144	1,792	17,851	-	351	22,870	-	22,870
290,378	253,494	42,650	51,732	35	65,180	703,469	-	703,469

ישראל
ארה"ב
שוויץ
בריטניה
גרמניה
יפן
אחר

ליום 31 בדצמבר, 2016

אגרות חוב ממשלתיות	אגרות חוב קונצרניות	מניות	תעודות סל	קרנות נאמנות	השקעות אחרות	סה"כ חשיפה מאזנית	נגזרים במונחי דלתא	סה"כ
אלפי ש"ח								
250,975	201,220	14,912	9,830	-	76,636	553,573	-	553,573
-	4,738	4,233	9,112	-	79	18,162	-	18,162
-	-	323	-	-	1,866	2,189	-	2,189
-	778	89	-	-	189	1,056	-	1,056
-	-	-	763	-	129	892	-	892
-	3,207	-	9,491	-	385	13,083	-	13,082
250,975	209,943	19,557	29,196	-	79,284	588,955	-	588,955

ישראל
ארה"ב
שוויץ
צרפת
גרמניה
אחר

באור 20: יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

א. הואיל והחברה הינה חברה ממשלתית, מוגדרת מדינת ישראל כבעלת עניין. החברה לא קיבלה אישורי יתרה מגורמים ממשלתיים.

ב. יתרות עם צדדים קשורים:

31 בדצמבר	
2016	2017
אלפי ש"ח	
10,711	-
12,866	13,932
1,372	3,423
698	418

פרמיה לגבייה:

האוצר-החשב הכללי
מועצות

התחייבויות מראש:

פרמיה מראש - מועצות כולל ממשלה

ביטוח משנה:

מבטח משנה - מדינת ישראל (יתרת זכות)

ג. הכנסות והוצאות מצדדים קשורים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח		
44,791	51,948	55,165
166,661	198,915	196,466
1,981	2,155	2,196
18,453	13,602	2,117
(37,979)	21,178	(3,867)

הכנסות:

הכנסות מפרמיות:
ממועצות

השתתפות הממשלה בפרמיות

הוצאות:

פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה - מדינת
ישראל

חלק המדינה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין
ביטוח הניוקאסל בלול

מימוש כתב שיפוי וקיטון בהשתתפות המדינה
בפרמיות, נטו

ד. הטבות ששולמו לצדדים קשורים ובעלי עניין:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2015	2016	2017
אלפי ש"ח		
849	822	891
181	115	152
49	46	49

שכר והוצאות נלוות למנכ"ל החברה (*)

שכר דירקטורים

ביטוח דירקטורים ונושאי משרה (**)

(*) כולל מרכיב מס שכר וביטוח לאומי מעסיק. ב- 2017 הנתון מתייחס לשמואל תורגמן ודוד גינזבורג, בשנים 2015-2016 הנתונים מתייחסים לדוד גינזבורג בלבד.

(**) תקנות החברה מאפשרות שיפוי וביטוח של דירקטורים ונושאי משרד בהתאם לדין. החברה החליטה לבטח את אחריותם של דירקטורים ונושאי משרה, בכפוף להוראות הדין.

ביאור 21: התקשרויות

בשנת 2006 חתמה החברה על הסכם מסגרת בקשר להתקשרות לשכירות התפעולית של צי הרכב שלה, המתחדש מדי תקופה. היקף ההתקשרות החודשי נכון ליום 31 בדצמבר, 2017 עומד על כ-60 אלפי ש"ח לתקופת שכירות של 36 חודשים.

- א. קיטון בהשתתפות המדינה בפרמיות
 החברה הפחיתה בתקופת הדוח סכום בגובה של 3.9 מיליון ש"ח מיתרת חוב הממשלה, (2 מיליון ש"ח בגין מסלול אסונות טבע ו-1.9 מיליון ש"ח בגין מסלול נזקי טבע) מאחר והסכומים לא תוקצבו בשנת הדוח. סכומים אלו נרשמו בשנת 2016 בהתאם לחלק הממשלה בפרמיות בהתאם לשיעור ההשתתפות שנקבע עם הממשלה. החברה ממשיכה לדרוש סכום זה מהמדינה.
- ב. חלק המדינה בתשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין ביטוח ניוקאסל בלול
 הסכם אסונות טבע כולל השתתפות ממשלה בתביעות בגין ביטוח ניוקאסל בלול העולות על ההכנסות בניכוי הוצאות ומוגבל בסך 21 מיליון ש"ח. היקף התביעות בגין שנת 2016 גדל בתקופת הדוח והגיע לסך של 38 מיליון ש"ח. סכום זה חרג מההכנסות בניכוי הוצאות הנצברות כך שנרשמה בתקופת הדוח השתתפות מדינה בתביעות בגובה של 2.1 מיליון ש"ח.
- ד. מחסור בתקציבים ממשלתיים
 הסכם אסונות טבע לשנת 2017 קובע שיעור השתתפות המדינה בפרמיות ביטוח אסונות טבע בשיעור של 80%. בהתאם להערכות החברה כי התקציב הקיים בהסכם מול המדינה לא יספק את הנדרש פעלה החברה מול משרד החקלאות והאוצר להגדלת התקציב ב 8.5 מיליוני ש"ח נוספים. לאחר תאריך הדוח נחתם הסכם נוסף עם משרד החקלאות להגדלת התקציב הנוסף שנדרש על ידי החברה בהתאם לפוליסות שנמכרו בשנת 2017. החברה פועלת מול משרד החקלאות להגדלת התקציב גם עבור שנת 2018.
- הסכם נזקי טבע לשנת 2017 קובע שיעור השתתפות המדינה בפרמיות ביטוח נזקי טבע בשיעור של 35% ובמגבלת תקציב התלויה בהיקף התקציב שיעמוד למשרד בהתחשב בדרישות התקציב שידרשו על ידי חברות נוספות ושעומדות למועד חתימת ההסכם על 90 מיליוני ש"ח. החברה הגישה דרישות השתתפות ממשלתית בפרמיות בהתאם לפוליסות שנמכרו בשנת 2017 בסך של 90.7 מיליון ש"ח אשר נרשמו בספרי החברה. החברה מעריכה בהתבסס על שיחות שנוהלו עם משרד החקלאות כי החוסר הקיים ישולם. עבור שנת 2018 החברה מעריכה כי התקציב הקיים בהסכם שנחתם יספק את הדרישה שתנבע מהיקפי הפוליסות שימכרו במסלול זה.
- ה. מימוש כתב שיפוי מהמדינה
 הסכם אסונות טבע לשנת 2015 כלל השתתפות ממשלה בפרמיות מוגבלת בתקציב של 64.5 מיליוני ש"ח כאשר הוסכם כי יתרת התקציב המוערכת בכ- 27.5 מיליון ש"ח תילקח מעתודות החברה. קיטון זה, בתקציב הממשלה הינו בהתאם להחלטת ממשלה מספר 2052 מיום 2 באוקטובר, 2014 הכוללת הפחתה בגובה של 50 מיליון ש"ח בתקציב הממשלה לביטוח זה לשנת 2015. ההסכם כלל כתב שיפוי לחברה מוגבל לתקציב החסר בפועל לאותה שנה בסך 23.7 מיליון ש"ח לירידת עתודות הביטוח מתחת למינימום שנקבע בחוק. ביום 31 במרס 2016 הופעל כתב השיפוי והמדינה העבירה סכום זה לחברה כיוון שהיקף העתודות הצבור פחת מסכום העתודה המינימאלית בהתאם לתקנות. לפיכך נרשמה תוספת בגובה של 23.7 מיליוני ש"ח לעתודת הביטוח של החברה הכלולה בסעיף "מימוש כתב שיפוי מהמדינה" בדוחות על רווח או הפסד ורווח כולל אחר לשנת 2016.

1. התארגנות עובדים וחלוקת מענקים
 ביום 23 לאוגוסט, 2016 קיבלה החברה מכתב מהסתדרות העובדים המודיע כי עובדי החברה החליטו להתאגד, ועד העובדים שנבחר בשיתוף ההסתדרות מבקש מהנהלת החברה לנהל מ"מ להסכם עבודה קיבוצי שיחול על כל עובדי החברה. ביום 18 באפריל 2017 קיבלה החברה התראה על סכסוך עבודה מצד העובדים וההסתדרות במידה ולא ישולם להם סכום כספי המכונה קרן מנכ"ל בשיעור של 2.5% מעלות השכר. בישיבות ביום 29 במאי 2017 וביום 23 באוגוסט 2017 החליט דירקטוריון החברה על תשלום מענק לעובדים ולבכירים בגובה 1.2 מיליוני ש"ח (כולל עלויות מעביד סך של 1.5 מיליוני ש"ח) עבור שנת 2016 אשר שולם ונזקף בדוח עם קבלת אישור רשות החברות הממשלתיות. בשלב זה, כאשר מספר קטן של דיונים בוצעו בעניין, לא ניתן להעריך את השלכות התהליך על תוצאות החברה.
2. מינוי מנכ"ל
 במהלך תקופת הדוח, פרש דוד גינזבורג מתפקידו כמנכ"ל החברה. דירקטוריון החברה מינה לתפקיד זה וכן כמנכ"ל בפועל את מר שמואל תורג'מן. בחודש אוגוסט 2017 החל שמואל תורג'מן בתפקידו לאחר שנתקבלו האישורים הנדרשים מהרשויות והשרים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2017			
ביטוח נזקי טבע בחקלאות סה"כ	אסון טבע אלפי ש"ח	נזקי טבע	
397,175	139,299	257,876	פרמיות שהורווחו ברוטו
38,274	7,436	30,838	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
358,901	131,863	227,038	פרמיות שהורווחו בשייר
24,908	11,221	13,687	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
383,809	143,084	240,725	סך הכל הכנסות
245,956	132,788	113,168	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
2,117	2,117	-	חלק המדינה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין ביטוח ניוקאסל בלול
1,036	-	1,036	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
242,803	130,671	112,132	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
5,117	1,795	3,322	הוצאות שיווק
22,932	8,018	14,914	הוצאות הנהלה וכלליות
270,852	140,484	130,368	סך כל ההוצאות
112,957	2,600	110,357	רווח לפני העברה מעתודות
(3,867)	(2,017)	(1,850)	קיטון בהשתתפות המדינה בפרמיות
(108,779)	(583)	(108,196)	העברה לעתודות ביטוח נזקי טבע בחקלאות
311	-	311	רווח לפני מסים על ההכנסה
(1)	-	(1)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
310	-	310	רווח כולל לפני מסים על ההכנסה
554,009	274,753	279,256	<u>עתודות ביטוח בגין נזקי טבע בחקלאות</u>
108,779	583	108,196	יתרה ליום 1 בינואר, 2017
662,788	275,336	387,452	העברה לשנה יתרה ליום 31 בדצמבר, 2017

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2016			
ביטוח נזקי טבע בחקלאות סה"כ	אסון טבע אלפי ש"ח	נזקי טבע	
403,663	139,136	264,527	פרמיות שהורווחו ברוטו
39,283	7,600	31,683	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
364,380	131,536	232,844	פרמיות שהורווחו בשייר
6,220	3,751	2,469	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
370,600	135,287	235,313	סך הכל הכנסות
320,755	141,482	179,273	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
13,602	13,602	-	חלק המדינה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין ביטוח ניוקאסל בלול
21,757	-	21,757	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
285,396	127,880	157,516	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
4,442	1,532	2,910	הוצאות שיווק
22,232	7,654	14,578	הוצאות הנהלה וכלליות
312,070	137,066	175,004	סך כל ההוצאות
58,530	(1,779)	60,309	רווח (הפסד) לפני העברה מעתודות
23,668	23,668	-	מימוש כתב שיפוי מהמדינה
(2,490)	-	(2,490)	קיטון בהשתתפות המדינה בפרמיות
(79,622)	(21,889)	(57,733)	העברה לעתודות ביטוח נזקי טבע בחקלאות
86	-	86	רווח לפני מסים על ההכנסה
61	-	61	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
147	-	147	רווח כולל לפני מסים על ההכנסה
474,387	252,864	221,523	<u>עתודות ביטוח בגין נזקי טבע בחקלאות</u>
79,622	21,889	57,733	יתרה ליום 1 בינואר, 2016
554,009	274,753	279,256	העברה לשנה יתרה ליום 31 בדצמבר, 2016

באור 23: - פירוט הפעילות לפי מסלולי הביטוח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2015			
ביטוח נזקי טבע בחקלאות סה"כ	אסון טבע אלפי ש"ח	נזקי טבע	
328,580	113,550	215,030	פרמיות שהורווחו ברוטו
31,289	6,513	24,776	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
297,291	107,037	190,254	פרמיות שהורווחו בשייר
9,369	3,971	5,398	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
306,660	111,008	195,652	סך הכל הכנסות
518,843	176,265	342,578	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
18,453	18,453	-	חלק המדינה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין ביטוח ניוקאסל בלול
74,969	-	74,969	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
425,421	157,812	267,609	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
4,626	1,598	3,028	הוצאות שיווק
22,469	7,727	14,742	הוצאות הנהלה וכלליות
452,516	167,137	285,379	סך כל ההוצאות
(145,856)	(56,129)	(89,727)	הפסד לפני העברה מעתודות
(37,979)	(33,329)	(4,650)	קיטון בהשתתפות המדינה בפרמיות
184,326	89,458	94,868	העברה מעתודות ביטוח נזקי טבע בחקלאות
491	-	491	רווח לפני מסים על ההכנסה
45	-	45	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
536	-	536	רווח כולל לפני מסים על ההכנסה
658,713	342,322	316,391	<u>עתודות ביטוח בגין נזקי טבע בחקלאות</u>
(184,326)	(89,458)	(94,868)	יתרה ליום 1 בינואר, 2015
474,387	252,864	221,523	העברה לשנה
			יתרה ליום 31 בדצמבר, 2015

פרק ד'

פרטים נוספים על החברה

**להלן פרטים נוספים על התאגיד בהתאם למפורט בתקנות 11 עד 29א' לתקנות ניירות
ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל - 1970 כנדרש מתוקף חוזר ביטוח 3-1-2014 :**

תקנה 11 : רשימת השקעות בחברות בת ובחברות קשורות

אין.

תקנה 12 : שינויים בהשקעות בחברות בת ובחברות קשורות

אין.

תקנה 13 : הכנסות של חברות בת וחברות קשורות והכנסות מהן

אין.

תקנה 14 : רשימת הלוואות

אין.

תקנה 20 : מסחר בבורסה

אין. מניות החברה אינן נסחרות בבורסה לני"ע.

תקנה 21 : תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה

נושא המשרה	היקף משרה	תגמולים בעבור שכר באלפי ש"ח(*)
נושא משרה 1	100%	817
נושא משרה 2-עד 1/10/17	100%	730
נושא משרה 3	100%	730
נושא משרה 4	100%	730
נושא משרה 5	100%	647

(*) שכר לרבות תנאים נלווים לשכר, כגון - החזקת רכב, טלפון, תנאים סוציאליים, וכל הכנסה שנזקפה לשכר בשל מרכיב שהוענק לעובד וכן מס שכר וביטוח לאומי מעסיק.

תקנה 21א : השליטה בתאגיד

מדינת ישראל הנה בעלת השליטה בתאגיד.

תקנה 22 : עסקאות עם בעל שליטה

הסכמים שנכרתו בין החברה לבין המדינה, כמפורט בסעיף 25 לדוח תיאור עסקי התאגיד.

תקנה 24 : החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה

ראה פירוט בסעיף 1 לדוח תיאור עסקי התאגיד.

תקנה 24א : הון רשום, הון מונפק וני"ע המירים

ראה פירוט בביאור 10 לדוחות הכספיים.

תקנה 24ב : מרשם בעלי המניות

ראה פירוט בסעיף 1.1 לדוח תיאור עסקי התאגיד.

תקנה 25א: מען רשום

מענה הרשום של החברה: דרך מנחם בגין 74 תל אביב-יפו
כתובת הדואר האלקטרוני: Kanat@Kanat.co.il
מספר טלפון: 03-6270200, מספר פקס: 03-5614418

תקנה 26: הדירקטורים של התאגיד

שמואל לויט

מספר ת.ז.: 052240298
תאריך לידה: 27/10/54
מען: נהלל 10600
נתינות: ישראלית
חברות בועדת הדירקטוריון: הנהלה, מאזן, סולבנסי
דח"צ: לא
האם הוא עובד של התאגיד: לא
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור: 1.1.2000
השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור:
מנכ"ל המועצה לענף הלול, תיכונית + קורס מנהל עסקים של המכון לפריון עבודה
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא

אורי נעמתי (סיים כהונה ב- 4.7.17)

מספר ת.ז.: 50125012
תאריך לידה: 24.5.50
מען: קיבוץ רעים
נתינות: ישראלית
חברות בועדת הדירקטוריון: הנהלה, מאזן, השקעות, סולבנסי
דח"צ: לא
האם הוא עובד של התאגיד: לא
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור: 1.1.2009
השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור:
תואר ראשון בכלכלה מאוני' ת"א, תואר שני מנהל ציבורי בהצטיינות אוני' בן גוריון, מנכ"ל ארגון
עובדי הפלחה, דירקטור במועצת הכותנה ובקיבוץ רעים
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא

אורי גלעד

מספר ת.ז.: 57153587
תאריך לידה: 22/7/61
מען: גבעת השלושה 48800
נתינות: ישראל
חברות בועדת הדירקטוריון: השקעות.
דח"צ: לא
האם הוא עובד של התאגיד: לא
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור: 31.1.2009
השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור:
תואר שני במנה"ס - אוניברסיטת בן גוריון, תואר ראשון במשפטים - אוניברסיטת בר אילן, תואר
ראשון בכלכלה חקלאית בהצטיינות - האוניברסיטה העברית, חבר ועד הנהלה - אמבר, אחזקות
נחשון, מנכ"ל המועצה לייצור ושיווק הכותנה, קורס דירקטורים - איגוד התעשייה הקיבוצית
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא

ירון סולומון

מספר ת.ז.: 026049338
תאריך לידה: 24.07.52
מען: מנחם בגין 74 תל אביב
נתינות: ישראלית
חברות בועדת הדירקטוריון: הנהלה, פרמיות, ביקורת
דח"צ: לא
האם הוא עובד של התאגיד: לא
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור: 27.7.2014
השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור:
אגרונום, דירקטור במועצת הדבש חבר הנהלה בהתאחדות חקלאי ישראל, חבר בדירקטוריון
מועצת החלב.
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא

צבי אלון

מספר ת.ז.: 005140462
תאריך לידה: 16.10.1940
מען: חבורת הדרום 3 כפר בילו
נתינות: ישראלית
חברות בועדת הדירקטוריון: פרמיות, הנהלה
דח"צ: לא
האם הוא עובד של התאגיד: לא
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור: 15.12.2011
השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור:
בוגר האוניברסיטה העברית בירושלים, מנכ"ל מועצת הצמחים ודירקטור בקנט.
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד: לא

אירה פרידמן (סיימה כהונה ב- 8/1/2017 וכהונתה חודשה ב- 28/2/17)

מספר ת.ז.: 310246160
תאריך לידה: 1.9.1975
מען: ויתקין 19, רמת השרון
נתינות: ישראלית
חברות בועדות הדירקטוריון: השקעות, מאזן וביקורת
דח"צ: כן
האם הוא עובד של התאגיד: לא
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור: 28.2.2017
השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור:
בוגרת כלכלה ומנהל עסקים, האוניברסיטה העברית ומוסמכת מנהל עסקים (התמחות במימון
ובנקאות) וכלכלה (התמחות במקרו כלכלה ומסחר בינלאומי), האוניברסיטה העברית.
01/2017 ואילך דירקטורית חיצונית, חברה בועדת השקעות ויו"ר ועדת ביקורת בהלמן-אלדובי
חח"י גמל בע"מ.
12/2016 ואילך דירקטורית בלתי תלויה בחברת פנינסולה בע"מ.
02/2015 ואילך Vice President במשרה חלקית ב-Social Finance Israel (חברה לתועלת הציבור
המקדמת בישראל מימון פתרונות למגוון בעיות חברתיות).
08/2013-12/2016 דירקטורית חיצונית, חברה בועדת השקעות ויו"ר ועדת ביקורת באי.בי.אי. גמל
והשתלמות בע"מ.
04/2013-07/2014 מנכ"ל מטה ההקמה של הבנק הקואופרטיבי (החברתי) בישראל "אופק".
12/2007-04/2013 מנכ"ל תמיר פישמן ניהול השקעות בע"מ.

יוחנן אור – יו"ר הדירקטוריון (מינוי יו"ר 21/5/17, סיים כהונה 24/11/17 כהונתו חודשה ב-

17/12/17 חידוש מינוי יו"ר 6/2/18)

מספר ת.ז. : 030441596
תאריך לידה : 10.1.50
מען : אלוף מגן קלמן 3/97 תל אביב
נתינות : ישראלית
חברות בוועדות הדירקטוריון : פרמיות, מאזן והנהלה
דח"צ : לא
האם הוא עובד של התאגיד : לא
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור : 25.11.2014
השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור :
תואר מוסמך במנהל עסקים, מנכ"ל שותפות אלקטרה אורתם, מנכ"ל אלקטרה זכיינות.
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד : לא

רו"ח מיכל שפיגל (סיימה כהונה ב – 6/10/17)

מספר ת.ז. : 034165381
תאריך לידה : 17.8.77
מען : יהודה הלוי 19 נתניה
נתינות : ישראלית
חברות בוועדת הדירקטוריון : מאזן, הנהלה וסולבנסי
דח"צ : לא
האם הוא עובד של התאגיד : לא
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור : 7.10.2014
השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור :
תואר ראשון בחשבונאות ותואר שני במנהל עסקים, רואת חשבון, מנהלת כספים בחברת עופר גלזר
החזקות בע"מ ומנהלת כספים אישית- עופר גלזר
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד : לא

רויטל בן נתן

מספר ת.ז. : 028765774
תאריך לידה : 10.9.71
מען : בורוכוב 1 גבעתיים
נתינות : ישראלית
חברות בוועדת הדירקטוריון : הנהלה, פרמיות, ביקורת והשקעות
דח"צ : כן
האם הוא עובד של התאגיד : לא
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור : 1.6.2016
השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור :
עורכת דין, תואר ראשון בראיית חשבון ומשפטים, תואר שני במנהל עסקים, מנכ"ל סוכנות הביטוח
של הבנק הבינלאומי, מנכ"ל כמוביל ביטוח, דרך המשי יעוץ אסטרטגי
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד : לא

שרה אייל לאוכהיימר

מספר ת.ז. : 68795863

תאריך לידה : 19.9.48

מען : קיבוץ כפר מסריק

נתינות : ישראלית

חברות בועדת הדירקטוריון : - הנהלה ופרמיות

דח"צ : לא

האם הוא עובד של התאגיד : לא

התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור : 30.11.2016

השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור :
תואר ראשון ושני בכלכלה, הנדסאית אלקטרוניקה, דירקטורית ברט"ג, מנהלת מחוז המרכז
במשרד החקלאות ופיתוח הכפר. דירקטור במאגרי אשר (מילואות) מאפריל 2016, דירקטור
במפעלי דוקרט (קיבוץ כפר מסריק) משנת 2015.
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד : לא

אורן ברנע

מספר ת.ז. : 054682562

תאריך לידה : 5.2.57

מען : קיבוץ סעד

נתינות : ישראלית

חברות בועדת הדירקטוריון : פרמיות

דח"צ : לא

האם הוא עובד של התאגיד : לא

התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור : 21.01.2016

השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור :
תואר ראשון במשאבי אנוש ניהול וכלכלה, הנדסאי חקלאות, מנכ"ל תפוז"א עצמונה, יו"ר קיבוץ
סעד.
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד : לא

דוד לוי

מספר ת.ז. : 11168218

תאריך לידה : 21.5.57

מען : קיבוץ משמר הנגב

נתינות : ישראלית

חברות בועדת הדירקטוריון : השקעות

דח"צ : לא

האם הוא עובד של התאגיד : לא

התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור : 4.07.2017

השכלתו והתעסקותו בחמש השנים האחרונות ופירוט התאגידים שבהם הוא משמש דירקטור :
תואר ראשון בכלכלה חקלאית, מנכ"ל אבשלום מפעלים אזוריים.
האם הוא בן משפחה של בעל עניין אחר בתאגיד : לא

תקנה 26א: נושאי המשרה הבכירה בחברה

שם נושא המשרה הבכיר	מס' ת.ז.	תאריך לידה	תאריך תחילת כהונה	תפקיד	בן משפחה של בעל עניין או נושא משרה	השכלה וניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות
שמואל תורגימן	053619938	18.9.1955	20.8.2017	מנכ"ל, מונה למנכ"ל בפועל 20.6.17 לפני כן בתפקיד סמנכ"ל	לא	אקדמית. סמנכ"ל בחברה.
דוד גינזבורג	050074780	24.6.1950	1.1.1996	מנכ"ל החברה עד ליום 20.6.17 בו מונה מנכ"ל בפועל לחברה לקראת פרישה לגמלאות	לא	אקדמית. מנכ"ל החברה
דוד בכר	024234981	22.1.1969	מנהל כספים 1.4.2008 מינוי לסמנכ"ל 26.5.2010	סמנכ"ל כספים	לא	אקדמית. רואה חשבון. סמנכ"ל כספים בחברה.
נועה שובל-מור	034407734	27.2.1978	כמזכירת חברה - 5.6.2008 כיועמ"ש- 1.11.2012	היועצת המשפטית ומזכירת החברה	לא	אקדמית. יועצת משפטית ומזכירת החברה.
איתן פלדש	53593653	28.10.1955	1999	מנהל מחלקת הערכה	לא	אקדמית. מנהל מחלקת הערכת נזקים בחברה.
תמר שקורי	058644220	11.3.1964	10.1999 מינוי לסמנכ"ל 31.3.2015	סמנכ"לית שיווק וביטוח	לא	אקדמית. ניהול מחלקת ביטוח ושיווק בחברה.
אלון שילה	056608565	25.08.1960	1.2.2003	מנהל מחלקת מערכות מידע	לא	אקדמית. ניהול מחלקת מערכות מידע בחברה.
אסף שמיר	29276284	25.7.1972	1.1.2005	מנהל מחלקת תביעות	לא	אקדמית. מנהל מחלקת תביעות בחברה.

תקנה 26ב: מורשה חתימה של התאגיד

לחברה אין מורשי חתימה עצמאיים.

תקנה 27: רואה החשבון של התאגיד

שם רואה החשבון המבקר של החברה: משרד רו"ח קוסט פורר גבאי את קסירר.

מען משרדו: רח' עמינדב 3, תל אביב

תקנה 28 : שינוי בתזכיר או בתקנות

במהלך תקופת הדוח לא נעשו שינויים בתזכיר או בתקנות החברה.
ביום 12 בפברואר 2018 החליטה אסיפת כללית מיוחדת של בעלי המניות בחברה לאשר את שינוי שם החברה, בהתאם להחלטת הדירקטוריון, בהוספת המילה קנט לשם החברה הקיים וכן רישום שם החברה באנגלית לפי הרשום להלן :
קנט- קרן לביטוח נזקי טבע בחקלאות בע"מ,

KANAT-INSURANCE FUND FOR NATURAL RISKS IN AGRICULTURE LTD

הודעה נשלחה לרשם החברות ועודכנו התזכיר והתקנות של החברה בהתאם.

תקנה 29 : המלצות והחלטות הדירקטורים

א'1 : במהלך תקופת הדוח לא התקבלה החלטה על תשלום דיבידנד או ביצוע חלוקה.

א'2 : במהלך תקופת הדוח לא בוצע שינוי בהון הרשום או המונפק של החברה.

א'3 : במהלך תקופת הדוח לא בוצע שינוי בתזכיר או בתקנות החברה.

א'4 : אין.

א'5 : אין.

א'6 : לא בוצעה עסקה שאינה בהתאם לתנאי השוק בין החברה לבעל עניין בה.

ב' : לא היו החלטות שהתקבלו באסיפה כללית בניגוד להמלצות הדירקטורים בעניינים המפורטים בתקנת משנה א'.

ג' : במהלך תקופת הדוח לא כונסה אסיפה כללית מיוחדת.

תקנה 29 א' : החלטות החברה

1 : לא אירעו מקרים המחייבים את אישור החברה לפעולה, בהתאם לסעיף 255 לחוק החברות.

2 : לא אירעו מקרים המחייבים את אישור החברה לפעולה, בהתאם לסעיף 254 (א) לחוק החברות.

3 : לא היו עסקאות המחייבות אישורים מיוחדים לפי סעיף 270 (1) לחוק החברות.

4 : החברה רוכשת מדי שנה פוליסת ביטוח אחריות נושאי משרה.

שמעאל תורג'מן, מנכ"ל

יוחנן אור, יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 25 במרס, 2018.

פרק ה'

דוח ביצוע תקציב

דוח ביצוע תקציב
השוואת התקציב להוצאות בפועל
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

התקציב	הוצאה בפועל	עודף (חסר)
	אלפי ש"ח נומינליים	

א. השקעות - השוואה לעומת תקציב שנתי:

150	92	58
3,180	2,284	896
4,495	2,215	2,280
<u>7,825</u>	<u>4,591</u>	<u>3,234</u>

ריהוט, ציוד ושינויים משרדיים
מחשב חומרה ותוכנה
שיפוץ בניין ומשרדים

סה"כ

ב. הוצאות הנהלה וכלליות:

17,884	16,597	1,287
1,310	1,164	146
3,338	3,146	192
2,805	2,525	280
1,423	1,289	134
<u>26,760</u>	<u>24,721</u>	<u>2,039</u>

1. עלות שכר ונלוות (כולל מס שכר)

2. הוצאות רכב

3. הוצאות תפעול

4. עיבוד נתונים ומחשוב

5. שירותי חוץ

סך הכל הוצאות מתקצבות- הנהלה וכלליות

6. סעיפים לא מתקצבים:
עדכון הפרשה לפיצויים וחופשה
הפרשה לחובות אבודים ומסופקים
פחת

(587)
74
2,084
1,571

(3,360)

הוצאות מחלקת תביעות מתוך הנהלה וכלליות

סך הכל הוצאות הנהלה וכלליות
בדוחות הכספיים

22,932

התקציב	הוצאה בפועל אלפי ש"ח נומינליים	עודף (חסר)
3,397	3,265	132
612	487	125
1,550	1,410	140
5,559	5,162	397
	(45)	
	5,117	
5,052	4,526	526
666	565	101
12,573	11,582	991
899	754	145
19,190	17,427	1,763
	42	
	3,360	
	3,402	
	20,829	
51,509	47,310	4,199

ג. הוצאות שיווק:

1. עלות שכר ונלוות (כולל מס שכר)

2. הוצאות רכב

3. הוצאות שיווק ותפעול

סך הכל הוצאות מתוקצבות- שיווק

4. סעיפים לא מתוקצבים:

עדכון הפרשה לפיצויים וחופשה

סה"כ הוצאות שיווק בדוחות הכספיים

ד. הוצאות הערכת נזקים:

1. עלות שכר נלוות (כולל מס שכר)

2. הוצאות רכב

3. עלויות מעריכים קבלנים

4. הוצאות תפעול ושירותי חוץ

סך הכל הוצאות מתוקצבות - הערכת נזקים

5. סעיפים לא מתוקצבים:

עדכון הפרשה לפיצויים וחופשה

הוצאות מחלקת תביעות מתוך הנהלה וכלליות

סה"כ הוצאות הערכה ותביעות בדוחות הכספיים

ה. סך הכל הוצאות מתוקצבות

שמואל תורג'מן, מנכ"ל

יוחנן אור, יו"ר הדירקטוריון